

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

AULES MULTIGRAU, UNA OPCIÓ PEDAGÒGICA

Treball final de grau de Mestra d'Educació Infantil

Neus BOSCH I COSTA

4t Curs. Treball Final de Grau

Mestre d'Educació Infantil. Menció en Cultura i llenguatge de la infantesa.

Tutor: Joan Soler Mata

Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Vic, maig de 2022

RESUM:

L'anàlisi de l'agrupació de l'alumnat en aules multigrau per motius pedagògics i no estructurals és l'objectiu de l'estudi de cas realitzat a l'Escola Arrels de Maçanet de la Selva, on des de fa dos anys els infants d'educació infantil estan agrupats en grups multigrau per aquest motiu. La recerca s'ha basat en conèixer quins canvis provoca l'ensenyament multigrau en relació al procés d'ensenyament-aprenentatge, en l'organització de l'aula i en la formació i el treball del professorat. Després d'una recerca bibliogràfica per construir un marc teòric, s'ha realitzat un treball d'investigació centrat en l'escola. Totes les dades han estat recollides mitjançant dos instruments, l'entrevista i les graelles d'observació d'aula, i a través d'aquestes hem pogut aconseguir la informació necessària per fer una anàlisi acurada dels resultats i extreure'n conclusions.

Paraules clau: aules multigrau; aules multinivell; edats heterogènies; procés d'ensenyament-aprenentatge; interaccions.

ABSTRACT:

The analysis of the grouping of pupils in multigrade classrooms for pedagogical reasons and non-structural is the aim of the case study made at the Escola Arrels in Maçanet de la Selva, where for the last two years children in pre-school education have been grouped in multigrade groups for this reason. The research was based on finding out about the changes that multigrade teaching brings about in relation to the teaching-learning process, classroom organization and teacher training and their work. After bibliographical research to build a theoretical framework, a research work focused on the school has been carried out. All the datums were collected using two instruments, the interview and the classroom observation tables, and through these we were able to obtain the necessary information to carry out an accurate analysis of the results and draw conclusions.

Key words: multigrade classroom, multilevel classroom; heterogeneous ages; teaching-learning process; interactions.

Índex

1.	INTRODUCCIÓ.....	6
2.	JUSTIFICACIÓ, OBJECTIUS I PREGUNTES D'INVESTIGACIÓ.....	8
3.	MARC TEÒRIC.....	10
3.1	Les aules multigrau.....	10
3.1.1	Què són les aules multigrau.....	10
3.1.2	L'Escola Rural i les aules multigrau a Catalunya.....	12
3.2	Aules multigrau com a opció pedagògica i/o aules multigrau per necessitat.....	13
3.3	Canvis en l'ensenyament multigrau.....	15
3.3.1	En el procés d'ensenyament-aprenentatge.....	15
3.3.2	L'organització de l'aula.....	17
3.3.3	En la formació i el treball del professorat.....	19
4.	PART PRÀCTICA.....	22
4.1	Contextualització de l'escola.....	22
4.1.1	Organització per grups multigrau.....	23
4.2	Procés d'investigació.....	24
4.3	Metodologia.....	25
4.4	Instruments de recollida de dades.....	26
4.4.1	Entrevista.....	26
4.4.2	Observació.....	29
4.5	Recollida de dades.....	30
4.6	Categorització de les dades.....	31
4.7	Anàlisi de dades i resultats.....	32
4.7.1	Concepte d'aula multigrau.....	32
4.7.2	Procés d'ensenyament aprenentatge.....	34
4.7.3	Organització de l'aula.....	37
4.7.4	Treball del mestre.....	38
4.7.5	Formació del professorat.....	40
5.	CONCLUSIONS.....	43
5.1	Sobre els objectius.....	43
5.2	Sobre les preguntes d'investigació.....	45
5.3	Sobre la metodologia.....	46
6.	EPÍLEG: REFLEXIONS FINALS.....	47
7.	BIBLIOGRAFIA.....	48
8.	ANNEXOS.....	52

8.1	Entrevistes.....	52
-	Entrevista Núria Port.....	52
-	Entrevista Cristina Alay	61
-	Entrevista Maria Jose Martín	68
-	Entrevista Laura Domingo	72
-	Graella buidatge entrevistes	84
8.2	Observacions.....	107
-	Observació 1.....	107
-	Observació 2.....	110
-	Observació 3.....	112
-	Observació 4.....	114
-	Observació 5.....	116
-	Graella buidatge d'observacions.....	118

1. INTRODUCCIÓ

El treball que es presenta a continuació és el Treball de Final de Grau del grau de Mestra d'Educació Infantil de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya. Aquest treball es basa en l'estudi i observació d'un centre educatiu de Maçanet de la Selva el qual implanta l'agrupament multigrau en la segona etapa d'educació infantil per motius pedagògics i no per motius estructurals. L'objectiu és conèixer quines estratègies i recursos utilitza l'escola per a poder obtenir un procés d'ensenyament-aprenentatge ric.

La meua motivació per realitzar aquest estudi és poder conèixer i aprofundir en aquesta temàtica i conèixer el funcionament i els elements necessaris per desenvolupar-se com a docent en una aula amb aquestes característiques. Vaig descobrir les aules multigrau gràcies a les Pràctiques II que vaig dur a terme en una escola rural, i vaig veure les grans possibilitats i beneficis que aporten als nens i nenes que reben l'educació en aquests centres, i les diferents característiques i habilitats que ha de tenir un docent que hi ensenya. És per això que vaig voler investigar i vaig conèixer que hi ha centres que opten per agrupacions heterogènies d'edat a les aules tot i tenir la possibilitat de tenir aules graduades. El procés d'aprenentatge que he fet amb aquest treball crec que em serà molt útil en el meu futur com a mestra tant si treballa en una classe amb aquestes característiques com no.

El treball escrit està organitzat en tres parts. La primera és el marc teòric on s'hi troba una definició d'aula multigrau elaborada mitjançant diferents aportacions d'experts, i seguidament s'hi fa una breu contextualització de l'Escola Rural i la presència d'aules multigrau a Catalunya. A continuació, es plantegen diferents idees sobre l'elecció d'aquest tipus d'aules, ja siguin per motius pedagògics o per necessitat. I finalment es plantegen els diferents canvis en l'ensenyament multigrau que han de realitzar els centres que opten per fer aquest tipus d'agrupaments de l'alumnat, així com els canvis en el procés d'ensenyament-aprenentatge, en l'organització de l'aula o en la formació i el treball del professorat.

La segona part presenta el context de l'escola observada i quin procés d'investigació s'ha seguit. Tot seguit, es descriu la metodologia i el paradigma emprat per a l'obtenció de les dades, i es determina els instruments que han sigut necessaris per recollir la informació. Per acabar es mostra com s'han categoritzat i tractat les diverses dades i, en últim lloc, es fa una anàlisi d'aquestes i es mostren els resultats obtinguts.

En l'última part s'exposen les diferents conclusions sobre els objectius marcats a l'inici, les respostes a les diferents preguntes d'investigació i la metodologia seguida en l'elaboració del treball. I per acabar, trobem una reflexió final, la bibliografia utilitzada i els annexos.

2. JUSTIFICACIÓ, OBJECTIUS I PREGUNTES D'INVESTIGACIÓ

L'elecció d'aquest tema és deguda al gran interès i curiositat que em provoca aquesta tipologia d'aules. A les aules multigrau el professorat s'hi ha de desenvolupar de manera diferent tenint en compte la gran diversitat d'alumnat que té al davant. Alhora també aquestes persones han de ser inquietes i amb ganes de formar-se constantment, per poder oferir als nens i nenes de les seves classes la màxima qualitat possible en els seus aprenentatges. A més en aquesta tipologia d'aula la relació de l'alumnat amb l'ensenyament-aprenentatge és diferent al de les escoles que fan agrupaments homogenis. En aquestes classes multigrau, als nens i nenes els és molt més fàcil aprendre dels seus propis companys de classe a causa de la gran diversitat de nivells que s'hi troben i de les interaccions que s'estableixen.

Aquestes agrupacions heterogènies d'edats es descobreixen majoritàriament en escoles rurals on per motius estructurals no tenen la possibilitat de tenir una classe per nivell. Però en els darrers anys altres centres educatius han vist una gran oportunitat d'aprenentatge per als nens i nenes i per al professorat amb aquest tipus d'agrupació. Aquest treball, es centra en aquestes escoles, les quals podrien agrupar els infants en classes d'edats homogènies, però opten per fer una agrupació multinivell per motius pedagògics.

Per a dur a terme el marc teòric, el qual és imprescindible per després complementar i interpretar la part pràctica del treball, s'han establert uns objectius. Aquests han sigut útils per tal de donar una estructura al treball i poder centrar en uns aspectes concrets la recerca. Els objectius generals són els següents:

- Conèixer i aprofundir en l'organització i l'estructura d'una aula multigrau
- Descriure i analitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge dels infants agrupats per edats diferents.
- Identificar i conèixer el paper del professorat dins les aules multigrau.

Tanmateix, s'han dissenyat tres preguntes de recerca de les quals em proposo trobar-ne resposta un cop finalitzat el treball. Aquestes qüestions han estat plantejades des de l'inici del treball i igual que els objectius han servit com a orientació per anar fent la recerca del marc teòric i per a estructurar la part pràctica. Les preguntes d'investigació són:

- Què comporta l'ensenyament multigrau i quins canvis implica pel que fa a l'ensenyament-aprenentatge?
- Quins canvis es necessiten en l'àmbit organitzatiu de l'aula multigrau?
- Com és la tasca del mestre dins d'una aula multigrau?

A continuació, tal com he explicat en la introducció, plantejaré el marc teòric sobre les aules multigrau i els canvis en el procés d'ensenyament-aprenentatge que es troben en aquest tipus d'agrupacions de l'alumnat. I seguidament, en la part pràctica faré l'anàlisi de tots els resultats obtinguts durant tota la recerca comparant-ho amb els autors utilitzats anteriorment.

3. MARC TEÒRIC

El marc teòric està dividit en tres grans apartats, en els quals, mitjançant diferents autors i autores es posen els fonaments teòrics al tema investigat. En primer lloc, es defineix què són les aules multigrau i es presenten els seus antecedents i els de l'escola rural Catalana. En segon lloc, s'aborda el tema d'aules multigrau com a opció pedagògica versus aula multigrau per necessitat. I finalment, es presenten els canvis que es produeixen en una aula multigrau en relació amb el procés d'ensenyament aprenentatge, en l'organització de l'aula i en la formació i el treball del professorat.

3.1 Les aules multigrau

A continuació, tal com hem dit, abordarem la definició d'aula multigrau i les diferents maneres d'anomenar-les. Alhora també es fa un petit recorregut per la història de les escoles rurals i el paper d'inferioritat que aquesta tenia en el món de l'educació, on amb l'aparició de l'escola graduada a finals del segle XIX encara es va accentuar més i aquests centres petits van començar a desaparèixer. Això no es va frenar fins que canvis en les polítiques educatives i l'aparició de les Jornades Escola Rural, les quals suggerien canvis i una nova manera d'agrupar centres que permetia compartir professorat, va canviar la visió dels docents i de la població cap a l'escola rural.

Actualment encara hi ha escoles que veuen aquests agrupaments multinivell com un inconvenient, però ja hi ha centres educatius, que tot i tenir la possibilitat de separar els infants per edats, opten per agrupar nens i nenes de diferents edats i nivells en una mateixa aula per motius pedagògics i no estructurals.

3.1.1 Què són les aules multigrau

Les escoles són el reflex de la societat i és on els nens i nenes tenen la possibilitat de preparar-se per a la seva vida en comú. Cada infant aprèn a cohabitar amb persones de diferents edats, cultures o grups socials però, en moltes escoles això no és possible, ja que en la majoria de centres educatius l'alumnat està agrupat en classes homogènies en relació amb l'edat (Dupriez, 2009). Som conscients que, en la societat, cada ésser humà té les seves necessitats, interessos i ritmes de desenvolupament, i moltes vegades a l'escola no es té en compte i s'espera que tots els estudiants obtinguin els mateixos aprenentatges i resultats.

Pujolàs (2001:16) defensa que "si acceptem la diversitat com un fet normal, admetrem que com més heterogènia sigui la composició d'una classe més enriquidores seran les interaccions entre

els alumnes i més es correspondrà aquesta composició amb la realitat heterogènia de la societat". Tenint en compte això, i donat que la majoria d'entorns tant familiars, com laborals o d'oci on ens desenvolupem són heterogenis en relació a l'edat, podem pensar que les aules multigrau poden donar resposta a aquesta realitat.

Les aules multigrau són "un espai educatiu en el qual hi ha molts alumnes, o més d'un com a mínim, que tenen diferents edats i estadis de coneixement" (Domingo, 2014: 47). Aquest tipus d'agrupament ha de garantir la interacció freqüent entre infants de diferents edats i habilitats per tal d'optimitzar els aprenentatges de l'alumnat (Katz, Evangelous, Hartman, 1990). Tanmateix, com exposa Little (2001), l'educador o educadora és el responsable d'educar i ensenyar als infants que es troben en dos o més nivells curriculars diferents, de manera simultània. És a dir, les aules multigrau són aquelles que agrupen infants de diferents edats en un mateix espai i que fomenten la interacció entre l'alumnat per tal d'afavorir l'aprenentatge.

Fent recerca sobre aquest model d'aula es pot observar com hi ha molts mots diferents per referir-s'hi, per exemple: classes multinivell, d'edats barrejades, interedat, mixtes, multicurs, classes verticals, multiedat, multigrau, entre d'altres. Moltes vegades, totes elles s'utilitzen com a sinònims, però hi ha autors que discrepen i defensen que, per ells, no és el mateix una aula multigrau que una multiedat.

Veenman (1995) distingeix les aules multigrau de les multiedat. L'autor considera que les primeres estan creades per necessitat de l'administració o per motius econòmics. En aquest cas les trobaríem en aquelles escoles que estan formades per molt pocs alumnes i no tenen la possibilitat de separar-los per nivells. En aquestes escoles, encara que nens i nenes de diferents edats estiguin en una mateixa aula, cada infant treballa el contingut corresponent al currículum del nivell que cursa. El mateix autor, per altra banda, es refereix a les segones, o sigui les que anomena multiedat, com aquelles que estan creades pensant en el benefici educatiu que aporta aquesta agrupació de l'alumnat. En aquest cas els nens i nenes realitzen tots una mateixa feina però aquesta està adaptada al nivell de cada un. En canvi, Little (2001) exposa que quan ens referim a "sistemes educatius on les edats i els cursos se sobreposen" (p.483), on els infants comencen l'escolarització a l'edat oficial i no es contempla la repetició de curs, en aquest cas, els termes multigrau i multiedat es poden fer servir com a sinònims. Tanmateix, l'autora defensa que els països que es troben en vies de desenvolupament o en llocs on l'educació està restringida, aquells llocs on no tots els nens i nenes tenen l'oportunitat d'anar a l'escola, els infants són admesos a l'escola independentment de l'edat que tinguin formant un grup-classe i,

per tant, se'ls considera com un sol grau, en aquests casos els termes multigrau i multiedat no són sinònims.

Considerant aquestes dues definicions, en aquest treball es farà ús d'aquests dos termes com a sinònims. Tot i així, la definició de Veenman (1995) sobre les aules multiedat és a la que ens referim en aquest treball.

3.1.2 L'Escola Rural i les aules multigrau a Catalunya

L'escola rural i el seu alumnat moltes vegades han estat considerats inferiors pel simple fet de estudiar en una escola petita i de poble. Aquesta idea encara es va estendre més amb l'aparició de l'escola graduada a Espanya a finals del segle XIX i inicis del segle XX, d'on es partia de la idea que tots els infants d'una mateixa edat poden arribar a un mateix nivell de coneixement (Boix i Domingo, 2021). Soler (2005) afegeix que la Llei General d'Educació (LGE) del 1970 "accelerà el procés de concentració escolar iniciat en la dècada dels seixanta" (p.80), i com a conseqüència d'això un gran nombre d'escoles rurals van desaparèixer.

A la dècada dels vuitanta del segle XX es van produir alguns canvis en la política educativa, els quals van aturar les concentracions (Soler, 2005). A les Jornades d'Escola Rural, que agrupaven mestres de les diferents escoles rurals de Catalunya i altres agents implicats en aquests centres, va sorgir la idea de crear les Zones Escolars Rurals (ZER), amb "l'objectiu de constituir un equip docent comú per aplicar un projecte educatiu compartit adreçat a la comunitat educativa d'un mateix territori, format per un conjunt de pobles més o menys propers" (p.90). El projecte es va presentar el 1987, però no va ser fins al 1990 que es van fer efectius els reconeixements de les primeres ZERs.

La visió cap a l'escola rural ha anat canviant, tot i que encara segueix havent-hi gent que la veu com a inferior. Actualment aquesta tipus d'escola ha "dissenyat i desenvolupat projectes curriculars segons les seves necessitats reals, basades en els grups heterogenis, en la diversitat i en el context on està ubicada" (Boix, 2002: 119). Aquests centres educatius donen la possibilitat a què nens i nenes de pobles petits puguin rebre una educació de qualitat arrelada al seu context més proper sense necessitat de desplaçar-se cap a poblacions més grans.

Avui dia, a Catalunya no només trobem aules multigrau en escoles rurals, sinó que també hi ha centres educatius que podrien agrupar els infants de forma homogènia per edats i nivells, i per motius pedagògics opten per la multigraduació. Alguns dels casos que podem trobar són: l'escola Montessori i l'escola pública Annexa-Joan Puigbert de la ciutat de Girona, l'escola pública Martinet de Ripollet, les Escoles de la Bressola de la Catalunya Nord i escoles lliures

(Domingo, 2014). Però, aquests dos darrers anys, sobretot en l'etapa d'educació infantil, molts centres educatius, degut a la pandèmia provocada per la Covid 19, han començat a realitzar agrupacions d'edats heterogènies en una mateixa aula. Algunes escoles només han utilitzat aquest model durant un curs escolar, però d'altres, com és el cas de l'escola observada en la part pràctica d'aquest treball, han decidit seguir amb aules multigrau i implementar-les com a nou model.

3.2 Aules multigrau com a opció pedagògica i/o aules multigrau per necessitat

En el sistema educatiu actual vigent al nostre país, l'agrupació de l'alumnat és per graus que corresponen a un nivell i a una edat concreta. Així i tot, hi ha centres que per motius estructurals no poden agrupar els infants en aules monograu i es veuen obligats a recórrer a aules multigrau. Aquestes solen ser d'escoles rurals on el nombre de persones matriculades i la ràtio d'alumnes per curs és molt baixa. En aquests centres, la multigraduació la poden viure de dues maneres diferents: com una oportunitat pedagògica o com un problema.

Els centres que ho veuen com un problema, en moltes ocasions intenten crear separacions dins la mateixa aula on cada infant, depenen del curs que li correspon segons l'edat, fa un treball concret, específic i individual per cada nivell. D'aquesta manera no donen l'oportunitat que els nens i nenes no puguin interaccionar entre ells i es puguin enriquir mitjançant un treball cooperatiu.

Per un costat trobem, el primer tipus d'escoles que ho viuen com una oportunitat pedagògica, tal com exposen Domingo i Boix (2019) acostumen a ser centres que aposten per un treball més globalitzador i contextualitzat, on l'aprenentatge és molt més significatiu. A més afegeixen, que en aquests espais es crea un "procés d'ensenyament-aprenentatge compartit on la col·laboració té un paper fonamental" (p. 2), així com també el treball conjunt entre alumnes i entre alumnes i professorat. Per l'altre costat, els centres que ho viuen com un problema, intenten separar els diferents nivells dins la mateixa aula i el treball és molt individual, ja que no busquen els beneficis que pot aportar el treball conjunt entre edats, sinó que cada infant realitza el treball corresponent al seu nivell sense interaccionar amb els altres nens i nenes de l'aula.

Pel que fa a la multigraduació com a opció pedagògica, actualment, trobem centres educatius que tenen possibilitat d'agrupar els infants per edats biològiques, però opten per agrupacions multigrau. Aquests centres creuen que és una oportunitat pedagògica alhora que "permeten l'accés i la igualtat d'oportunitats d'aprenentatge per tots i totes les alumnes" (Domingo i Boix, 2019: 2).

L'agrupació dels infants en aules amb edats heterogènies pot aportar diferents beneficis, ja que "cada infant pot trobar un ventall molt més alt de moments evolutius, d'interessos amb els quals connectar que no pas en un grup d'edat homogènia" (Altimir, 2019, para. 18). D'aquesta manera, segons el mateix autor, cada nen o nena pot trobar el seu lloc dins l'aula i sentir-se còmode, i com a conseqüència aquests agrupaments heterogenis acullen millor la diversitat i generen així molta més inclusió. Cada infant és diferent i cada un es troba a un nivell diferent, per tant cal ser conscients que en el funcionament de l'aula caldrà tenir presents les diferents necessitats dels nens i nenes.

Alguns centres educatius han trobat en les aules multinivell una forma d'aconseguir que infants de diferents edats puguin jugar, treballar, descobrir i dialogar. Moltes vegades en contextos de fora l'escola, aquestes interaccions ja es donen, però a dins dels centres educatius no. Per tant, els educadors i educadores són els encarregats d'ajudar, acompanyar i fer les intervencions ajustades per poder anar donant sentit i omplint de significat educatiu les seves interaccions.

Pel que fa a l'autonomia dels aprenentatges en les aules multigrada, entre altres coses, aprenen a "adquirir independència en el treball i sentiment de formar part d'una col·lectivitat" (Boix, 2003: 38). En l'educació infantil els més petits i petites de l'aula moltes vegades requereixen més atenció per part de l'adult, ja que sobretot als inicis de cada curs escolar s'han d'adaptar i conèixer les diferents rutines i el funcionament de l'aula, això provoca que a vegades els grans hagin de ser més pacients i que es posin en el paper dels altres atès que ells també van passar per la mateixa situació. Fins i tot poden arribar a anticipar accions que ja coneixen o que ajudin als més petits en allò que no poden. En els centres on tots i totes són de la mateixa edat, això no passa pel fet que tots i totes són nous en cada curs i es troben en la mateixa situació.

Un dels grans temes que envolta aquestes aules és si els resultats acadèmics que s'obtenen són bons o no. Veenman (1995) després de realitzar un estudi sobre els efectes cognitius i no cognitius de les classes amb edats homogènies i les agrupades en edats heterogènies, conclou que no hi ha diferències significatives entre els infants que han estudiat en aules multiedat i els que han estat escolaritzats en aules monogrades. El que sí que destaquen Buscà, Domingo i Boix (2018), després d'haver fet un estudi sobre els resultats de les competències bàsiques d'un grup d'escoles rurals, més concretament de la competència lingüística, és que els resultats acadèmics no depenen únicament de si els infants estan agrupats en edat multinivell o no ho estan, el que de veritat marca les diferències significatives són les estratègies didàctiques actives i participatives que s'utilitzen a l'aula per aconseguir que hi hagi una circulació constant de sabers.

Per tant, l'agrupament dels infants no influeix en els resultats, el que sí que hi influeix és si hi ha hagut una bona pràctica educativa.

3.3 Canvis en l'ensenyament multigrau

L'ensenyament multigrau comporta diversos canvis en la manera de planificar i viure el procés d'ensenyament-aprenentatge dels infants, en l'organització dels grups i els espais on es desenvolupen i en la formació i el treball del professorat que hi educa. A continuació, en els següents apartats ens proposem ampliar tots aquests temes.

3.3.1 En el procés d'ensenyament-aprenentatge

Com exposava Vygotsky (1979) l'aprenentatge és un procés social, que es basa en la interacció entre alumnes. En el cas de les aules multigrau a més s'afegeix la relació entre infants de nivells i edats diferents. "Aquesta interacció social contribueix en l'aprenentatge significatiu, participatiu i autònom" (Abós, Boix, Bustos, 2014: 13) dels nens i nenes, construint així el seu propi coneixement i el dels altres.

Els centres amb classes multiedat creuen "en un procés d'ensenyament-aprenentatge compartit on hi té un paper fonamental la col·laboració, cooperació i el treball entre els alumnes" (Domingo, 2014 : 55). En aquestes aules, els alumnes i les alumnes més grans ensenyen, aprenen i són exemple dels més petits, igual que els més petits i petites ho són per l'alumnat de més edat. Quan un infant ensenya a un altre aquest desenvolupa unes habilitats cognitives i metacognitives de diferents complexitats, ja que per exemple han de ser capaços de posar-se en la situació de l'altre, ordenar els pensaments i els coneixements per després poder-los exposar, esforçar-se per aconseguir que els altres entenguin el que explica, etc. (Abós, Boix, Bustos, 2014). La classe doncs es converteix en un espai on l'aprenentatge és compartit gràcies a aquestes interaccions directes i indirectes entre l'alumnat.

Boix (2003: 59) veu aquest aprenentatge compartit com un "procés constant d'assimilació/comprensió de nous aprenentatges, que s'estructura a través de cercles concèntrics". L'autora exposa que els cercles concèntrics són aquelles interaccions entre alumnes que permeten als nens i nenes anticipar-se a nous coneixements, i construir i estructurar nous processos d'ensenyament-aprenentatge. També, ajuda a consolidar aquells aprenentatges que han anat adquirint amb el temps a l'escola. A més, aquests ens ajuden a poder conèixer quin és el nivell de consolidació del grup. Boix (2003) presenta tres cercles diferents. El primer cercle fa referència al "procés de repàs, de consolidació, inclús al perfeccionament i millora del contingut curricular" (p.59). Aquest es dona quan el mestre o la

mestra explica conceptes als alumnes d'un nivell inferior i els més grans aprofiten per assimilar, recordar i repassar aquells conceptes ja treballats prèviament i que potser no havien quedat prou clars. El segon cercle obre canals de motivació als més petits que permeten crear " vies de construcció de coneixement que es consolidaran quan el nen hagi adquirit el grau de maduresa corresponent". Això passa quan facilitem uns conceptes determinats als alumnes de nivells superiors i els més petits els sorgeix la curiositat de voler saber més sobre un tema i s'anticipen. I en el tercer cercle "es desenvolupen processos d'imitació de models, accions tutorialis i de responsabilitat" (p. 59), on els més grans són imitats pels més petits, ja que aquests volen tenir els mateixos rols i responsabilitats que els altres a l'escola.

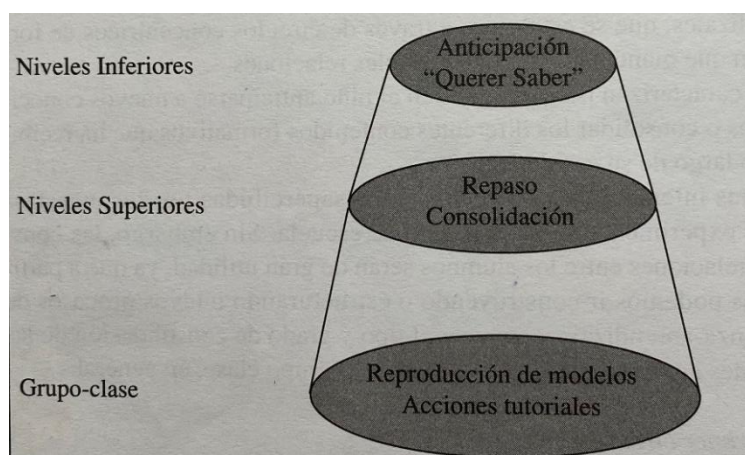

Figura 1. Esquema dels cercles concèntrics de formació. Font: Boix (2003)

A les aules multigradau es pot treballar de moltes maneres diferents, però és molt interessant utilitzar estratègies globalitzadores, aplicant mètodes actius, com projectes, ambients, tallers, racons, centres d'interès, etc. on els infants són el centre de l'aprenentatge i l'educació que reben està més basada en les competències. Com diu Boix (2021, para. 7) " aquestes estratègies, que són actives i que posen el nen com a protagonista, permeten treballar valors plurals i formen per tant un tipus de ciutadà més democràtic". I l'autora afegeix que amb aquesta manera de treballar els continguts permeten donar una resposta educativa molt més adaptada a la diversitat de nivells amb els quals ens trobem dins l'aula. En aquestes metodologies de treball la relació entre alumnes i professorat és bidireccional i és important dur a terme una avaluació no únicament del resultat sinó també del procés, ja que d'aquesta manera tant l'alumnat com el professorat són conscients del que s'aprèn.

S'ha de tenir en compte que cada infant és diferent i que dins de les aules tenim nens i nenes que es troben en nivells diversos. Per tant, cal garantir que tothom tingui oportunitats d'aprenentatge, per així no crear desigualtats dins la classe. La convivència en una aula entre

grans i petits a vegades pot ser difícil i cal establir unes normes de convivència i tolerància que permetin que tots els infants es puguin expressar i desenvolupar lliurement i puguin anar construint i descobrint les seves qualitats (Boix, 2003). És interessant que les regles siguin redactades de manera consensuada entre alumnat i professorat d'aquesta manera s'evitaran possibles conflictes i alhora ajudaran al bon funcionament de l'aula.

Així doncs, el procés d'ensenyament-aprenentatge que es dona en les aules multigrau és vist com un element dinamitzador de l'ensenyament centrat en l'alumne i obert a un aprenentatge actiu (Silva, Salgado, Durante, 2014). En aquestes aules les mestres i els mestres actuen de guies i, observant el seu alumnat els proporcionen les ajudes necessàries per crear entorns rics de coneixement, que els puguin ser útils per adquirir nous aprenentatges, mentre que fomenten les interaccions perquè tots vagin ampliant coneixements o els vagin repassant i consolidant. Altrament, els educadors i educadores seran els encarregats de fer una avaluació a l'inici, durant i un cop s'acaba el procés per veure si el que s'està treballant funciona i compleix els objectius que ens havíem marcat i conèixer quins són els coneixements que s'han adquirit durant tot el procés.

3.3.2 L'organització de l'aula

En les zones rurals l'organització de l'aula depèn del nombre d'alumnes que hi ha matriculats en el centre, per tant, cada any pot anar variant. Però en el cas de les escoles que escullen les aules multigrau per motius pedagògics, Domingo i Boix (2019) les classifiquen en dos grups: agrupacions per cicles o altres tipus.

Les primeres, les aules multigrau per cicles, són aquelles que fan agrupacions respectant els cicles marcats pel currículum. Un exemple són les Escuelas Públicas Amara Berri del País Basc, on la interacció i el treball cooperatiu entre l'alumnat és indispensable en la seva metodologia de treball, per aquest motiu totes les seves activitats són prou flexibles per a poder-les abordar des dels diferents nivells d'aprenentatge de cada nen o nena (Gorosmendi, 2020). I un altre exemple és l'escola Mas Clariana de Cambrils, que aposta per una metodologia de treball basada en el Sistema Amara Berri, que complementant el que s'exposa anteriorment, a través del joc i els seus interessos i motivacions, busquen el desenvolupament emocional, social, cognitiu dels nens i nenes (Escola Mas Clariana, 2022).

En canvi, les segones, són centres com les Escoles Montessori o La Bressola que agrupen els infants de tres edats diferents en una mateixa aula. En el cas de les primeres escoles les classes són: de 3 a 5 anys, de 6 a 8 anys, de 9 a 10 anys i 11 anys. I en el cas de la segona escola

l'agrupació és: de 2 a 4 anys, de 5 a 7 anys i de 8 a 11 anys (Domingo, Boix, 2019). Les Escoles Montessori opten per aquest tipus d'agrupació perquè promou de manera natural "la socialització, el respecte i la solidaritat" (FAMM, 2022) entre els infants de l'aula. I, a les escoles de la Bressola a l'inici aquest tipus d'agrupació era per motius lingüístics, pel fet que són uns centres educatius que es troben a la Catalunya Nord i la llengua vehicular de l'escola és el català tot i trobar-se en un context on el francès és la llengua predominant. Però amb el pas del temps han vist que aquesta organització també és molt interessant pels canvis de rol que tenen els infants depenent de si són els grans, els mitjans o els petits del grup, i els canvis de comportament i les responsabilitats que van assumint en el grup-classe. Alhora els serveix per fomentar un aprenentatge cooperatiu entre companys i companyes i no competitiu o de caràcter individualista (Domingo, 2009).

Quan parlem de l'organització de l'aula també ens referim a com ha d'estar ordenat i presentat l'espai on es desenvolupen les activitats. El mobiliari, l'orientació de l'aula, el tipus de decoració o la il·luminació són factors que poden influir en el desenvolupament de la vida escolar (Bustos, 2011). L'estructura de l'aula ha d'estar pensada de manera que pugui donar "resposta a totes les demandes del nostre alumnat, individual i col·lectivament, sense que pateixin desajustaments en la seva formació" (Boix, 2003:27). I aquesta autora afegeix que és interessant fer petites modificacions en l'organització de l'espai segons els interessos o necessitats que ens vagin sorgint. Per tant, les aules han de ser espais mòbils que es vagin adaptant a les diferents situacions, però sempre seguint una coherència i que no afecti de manera negativa en el desenvolupament de la vida escolar.

Bustos (2011), a més, exposa que "el clima que es respira a l'aula, l'ambient, els equipaments han de facilitar el coneixement de totes les persones que componen el grup i l'apropament d'uns amb altres" (p.157). I afegeix que és indispensable proporcionar als infants zones de treball individual i d'altres de col·lectiu dins la mateixa aula, ja que en aquestes aules amb molts nivells d'aprenentatges diferents són molt importants les interaccions entre l'alumnat, però també són necessaris moments i espais on els nens i nenes de manera individual o amb grups molt reduïts puguin treballar de forma més tranquil·la.

En resum, independentment de com s'agrupi l'alumnat, sigui per cicles o per grups d'edats diferents, cal que el professorat tingui cura de l'organització espacial de l'aula. Aquesta ha de respondre a les demandes educatives del grup-classe i alhora a les necessitats individuals de l'alumnat. Per aconseguir-ho cal que els materials i mobiliari estiguin col·locats de manera

ordenada i que proporcionin un clima que fomenti espais d'interacció i zones de treball més individual.

3.3.3 En la formació i el treball del professorat

Aprendre a ser mestra va més enllà de cursar la carrera i tenir una formació inicial determinada. Aquesta professió implica un compromís personal, unes responsabilitats, uns valors ètics i un compromís social (Abós i Lorenzo, 2021). Tots els docents i les docents han d'anar perfeccionant contínuament les seves eines i recursos que utilitzen a l'escola. Però en les aules multigràu, per aconseguir un enfocament inclusiu on es tinguin en compte els diferents nivells d'aprenentatge, és indispensable "una bona planificació, desenvolupament professional i col·laboració entre mestres" (Domingo, 2014: 62).

En els centres amb aules multinivell, el seu professorat cal que tingui molt ben organitzat que és el que vol treballar amb el grup, quins objectius es marca i que vol assolir amb cada intervenció. Alhora en aquesta planificació ha de plantejar què farà a cada nivell, ja sigui un treball més cooperatiu entre edats, o més individualitzat, ja sigui un treball complementari o un d'encadenament, on la feina d'uns sigui indispensable per desenvolupar-ne una altra. Tanmateix, la col·laboració amb altres mestres, siguin del teu mateix cicle o del centre educatiu en general, ajudarà a adquirir diferents punts de vista, altres enfocaments i altres idees en les tasques que es volen dur a terme a l'aula.

En referència als estudis inicials dels docents i les docents, cal valor que són molt interessants, però no són suficients, i és necessari que vagin sent actualitzats i ampliat. Com Martínez, Peña i Proenza (2017: 35) exposen és molt important tenir "mestres ben preparats i que estiguin actualitzats dels últims avenços científics i tècnics" en referència als centres educatius. En altres paraules, a les escoles amb classes multinivell el professorat ha d'estar dotat d'una bona formació inicial, complementada amb formació permanent, per tal que estiguin al dia i no es quedin estancats amb coneixements que ja han quedat obsolets, i en tot això, el treball en equip serà indispensable tant pel bon funcionament del centre com per la transmissió de nous coneixements. Aquesta formació permanent podrà ser promoguda pel mateix centre educatiu, que segons les necessitats o dubtes que els sorgeixin buscaran diferents tallers o seminaris, adreçats al professorat de l'escola i, per tant, l'escola en general, podrà profunditzar en temes com: com fomentar les interaccions, com fer un treball interdisciplinari, com desenvolupar un projecte, com implementar les TIC a educació infantil, entre d'altres. O aquesta formació també pot ser de manera individual, en què, segons les curiositats i interessos de cada mestra buscarà eines per poder ampliar el seu coneixement i després aplicar-lo a la seva aula.

Fins ara les aules multigrau predominaven en les zones rurals. En ser una minoria, no hi ha una gran oferta formativa, però com exposen Duran, Geis i Payaró (2020), els mestres d'escoles rurals que treballen en el multigrau, poden formar-se mitjançant programes promoguts pel Departament d'Educació a través d'assessoraments a centres, tallers, visites a altres centres escolars, treball coordinat entre centres educatius i seminaris de coordinació. O per mitjà de formacions promogudes per altres entitats, com les escoles d'estiu i hivern per a mestres organitzades per la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica. Així i tot, formació específica per aules multigrau que no es troben en contextos rurals és molt complicat trobar-ne i això fa que si un educador o educadora es vol formar ha d'indagar i buscar molt. Per aquest motiu cal que hi hagi persones actives i curioses amb ganes d'esbrinar i aprendre constantment.

En aquestes aules el paper del professorat s'enfoca en "l'orientació i l'acompanyament de l'alumnat en el procés del seu propi aprenentatge" (Abós i Lorenzo, 2021: 34), i els autors afegeixen que el seu objectiu ha de ser formar persones reflexives i lliures en una escola democràtica. Per aconseguir-ho cal que els mestres i les mestres disposin "d'eines i estratègies per educar en la diversitat i generar diferents entorns d'aprenentatges" (p. 37). Per tant, cal mirar-se els nens i nenes com a persones capaces d'aprendre i desenvolupar-se lliurement, però sempre amb l'educador o educadora proporcionant i presentant activitats o fent petites intervencions més planificades o més espontànies, que proporcionin oportunitats d'aprenentatge riques.

L'organització i la formació serà indispensable, ja que com exposa Little (1995) "perquè els nens i les nenes aprenguin de manera eficaç en entorns multigrau, els mestres han d'estar ben organitzats, ben dotats de recursos i ben formats, així com tenir una actitud positiva cap a l'ensenyament multigrau" (p.38). La intensitat i la qualitat del treball dels mestres i les mestres en les escoles no graduades garanteixen un èxit educatiu, el qual ha d'estar complementat amb una bona planificació, un bon desenvolupament professional i una col·laboració constant entre professorat (Buscà, Domingo i Boix, 2018). Així doncs, el treball dels mestres d'aules multigrau no es basa únicament en una bona organització i planificació, sinó també en la seva dedicació, la implicació, la qualitat dels continguts que presenti, la formació i les ganes de treballar en aquesta tipologia d'aules serà indispensable per aconseguir uns bons resultats educatius.

Respecte a l'avaluació i l'autoavaluació del professorat, són uns instruments de millora en la pràctica educativa que són molt útils per desenvolupar la seva pràctica. No només ajuden a perfeccionar la manera d'ensenyar i acompanyar l'infant en l'aprenentatge, sinó que també creen una millora en l'efectivitat de l'escola (Fuentes i Herrero, 1999).

En síntesi, els educadors i educadores que treballen en aules multigrau han de ser persones actives i curioses amb ganes de continuar formant-se un cop han acabat el grau de mestra. L'educació va evolucionant i les necessitats que es troben dins l'aula van canviant. Les aules multigrau són classes on hi ha molts nivells d'aprenentatge diferents i la persona adulta ha de ser l'encarregada de garantir que els nens i nenes puguin aprendre i desenvolupar-se en llibertat. Per aquesta raó els mestres i les mestres hi han a dur a terme una bona planificació i organització dels continguts de treballs, mentre que alhora acompanyen i orienten els infants en els seus processos.

4. PART PRÀCTICA

La part pràctica del treball està dividida en sis apartats totalment diferenciats. En primer lloc, es troba la contextualització del centre observat. Posteriorment, s'explica el procés d'investigació que s'ha dut a terme. Tot seguit, es descriu la metodologia utilitzada per desenvolupar la recerca. Seguidament, es presenten els diferents instruments que s'han emprat per a la recerca, per tal de trobar resposta als objectius i les preguntes de recerca plantejades. I en els dos últims apartats s'exposa com s'han categoritzat les dades i l'anàlisi que se n'ha fet i el resultat final obtingut.

4.1 Contextualització de l'escola

L'Escola les Arrels es troba a Maçanet de la Selva, un municipi de la comarca de la Selva, però situat al límit del Maresme. Aquest poble limita amb "els termes municipals de Sils i Riudarenes al nord; Massanes a l'oest i Fogars de Tordera, Tordera i Lloret de mar al sud, mentre que Vidreres és a l'est" (Ajuntament de Maçanet de la Selva, 2021). Maçanet té una superfície de 45,58 km² i una població de 7.349 habitants (IDESCAT, 2021), que es distribueix pel seu nucli urbà i els vuit veïnats que formen el poble. El 50% dels habitants estan dispersats per les diferents urbanitzacions i això provoca que un terç "de la població escolar depengui del desplaçament motoritzat per anar a l'escola" (Escola Nova de Maçanet de la Selva, 2016) a causa de la distància en vers el seu lloc de residència.

Figura 2. Mapa poblacions de la comarca de la Selva. Font: Gencat (2022)

Respecte a les característiques de l'alumnat, cal dir que hi ha un gran índex d'alumnes que no han nascut al poble. Un 40% dels alumnes i les alumnes són nascuts al mateix poble, la resta, un 60%, procedeixen majoritàriament d'altres comarques com el "Barcelonès o comarques perifèriques on s'ubica el cinturó industrial i la màxima concentració de catalans de primera generació" (Escola Nova Maçanet, 2021). Cal destacar, que d'aquests últims, un 10% fa referència a immigració extracomunitària.

Pel que fa al nivell socioeconòmic de les famílies del centre, aquestes són de nivell mig-baix (Escola Nova Maçanet, 2016). A més, al municipi hi ha un índex alt d'atur, ja que un 40% de la població està aturada (IDESCAT, 2021) i, per tant, això també repercuteix directament a les famílies dels nens i nenes del centre.

L'escola Les Arrels, és un centre relativament nou, ja que es va inaugurar el curs 2011-12, i des de l'inici es van endinsar en un projecte d'innovació on es veu l'escola com una comunitat d'aprenentatge. Disposen de la participació activa de les famílies i voluntaris que els ajuden a desenvolupar amb èxit diferents activitats. Actualment, aquestes interaccions són mínimes degut a la situació sanitària de pandèmia que s'està vivint.

4.1.1 Organització per grups multigràu

La decisió d'organitzar les diferents aules en grups heterogenis es va prendre el curs 2020-21, a causa de la situació que es vivia per la Covid19. Es va optar per aquesta organització amb la intenció d'aconseguir grups més reduïts, menys alumnat per aula, ja que les ràtios d'aquell moment havien de ser molt més baixes a causa de les restriccions sanitàries. El centre no veia possible separar cada nivell en diferents aules i la solució va ser barrejar P3, P4 i P5 i crear quatre classes internivell.

Dins del PEC de l'escola no apareix aquesta modificació, pel fet que aquest canvi és molt recent i encara no l'han introduït. Però la coordinació d'educació infantil juntament amb la direcció del centre han vist una gran oportunitat d'aprenentatge entre infants i han decidit mantenir aquesta estructura de manera definitiva en els cursos corresponents a educació infantil. On sí que apareix aquesta modificació de l'organització i l'agrupament de l'alumnat és a les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (2021), ja que aquest document s'actualitza cada curs escolar.

Les mestres de cada grup disposen d'un document on apareixen els objectius establerts per cada nivell, i d'aquesta manera poden fer una avaluació molt més concreta i un seguiment més acurat de tots els alumnes i les alumnes.

Però, aquesta disposició de l'alumnat en aules multigran només es dona a educació infantil, la resta de l'escola està agrupada per cursos homogenis en relació amb l'edat. Totes les classes són d'una sola línia fins a arribar a quart que ja són dues línies per curs. I el claustre que treballa al centre està format per un total de 26 professors i professores on s'agrupen els diferents tutors de cada curs, els especialistes, la TEI i la vetlladora.

A continuació, podeu trobar una taula on es pot observar el nombre d'alumnes per cada curs:

INFANTIL 1	19	4tA	22
INFANTIL 2	19	4tB	22
INFANTIL 3	19	5èA	18
INFANTIL 4	19	5èB	17
1r	26	6èA	19
2n	24	6èB	17
3r	21	TOTAL	262

4.2 Procés d'investigació

El procés d'investigació es divideix en dos per tal d'obtenir el màxim d'informació. Després de tenir el marc teòric clar a través d'una recerca bibliogràfica, s'han elaborat diferents instruments per poder recollir les dades necessàries d'una de les aules del centre observat i de persones relacionades en l'ensenyament multigran, ja siguin mestres de la mateixa escola, com docents d'escoles rurals o especialistes en la multigraduació. La investigació s'ha realitzat per poder trobar resposta a les preguntes de recerca plantejades. La formulació d'aquestes ha anat variant durant el procés d'elaboració del marc teòric, ja que han anat sorgint diferents inquietuds o temàtiques que a l'inici no estaven contemplades. Les preguntes, tal com ja hem indicat en l'apartat de justificació, són les següents:

- Què comporta l'ensenyament multigran i quins canvis implica pel que fa a l'ensenyament aprenentatge?
- Quins canvis es necessita en l'àmbit organitzatiu de l'aula multigran?
- Com és la tasca del mestre dins d'una aula multigran?

La primera part de la recerca s'ha basat en fer les observacions a l'aula. El centre de seguida es va mostrar interessat i obert al fet que fes les observacions, però vaig haver d'afrontar diverses dificultats. Una va ser degut a la Covid-19, el grup va quedar confinat en dues ocasions en que va coincidir que havia d'anar a fer les observacions i això va fer que ho hagués d'endarrerir. I

l'altre dificultat va ser concretar una data que a l'educadora de l'aula li anés bé per la seva pròpia organització i la del grup classe. Quan vam aconseguir les dates que m'anessin bé a mi i al centre vaig poder realitzar totes les observacions en una setmana.

La segona part de la recerca s'ha basat en fer entrevistes. Aquest ha sigut un procés dur que ha suposat molt de desgast. Tothom a qui vaig demanar fer-li l'entrevista els va semblar molt bé, però durant el procés de dur-les a terme m'he trobat en situacions molt diverses. En alguns casos em van respondre de seguida, no obstant això, en d'altres, tot i posar-me a la seva disposició i adaptar-me a les diferents estratègies de fer les entrevistes, m'ha costat molt obtenir les respostes. I en algunes d'elles crec que es podria haver aprofundit molt més, però ha sigut molt complicat.

Així doncs, el procés per aconseguir les dades necessàries ha sigut complicat. Quan depens d'altra gent és fàcil ensopegar amb aquestes dificultats, però s'ha de tenir la capacitat d'adaptar-se i enfrontar-se a les diferents situacions. Tot i això, al final he obtingut la informació essencial per desenvolupar la meva recerca.

4.3 Metodologia

L'estudi s'ha realitzat a partir del paradigma interpretatiu. Com exposen Arnal, Rincón, i Latorre (1994: 41) aquesta investigació "emfatitza la comprensió i interpretació de la realitat educativa des dels significats de les persones implicades en els contextos educatius i estudia les seves creences, intencions, motivacions i altres característiques del procés educatiu no observables directament ni susceptibles d'experimentació". Així doncs l'objectiu d'aquest paradigma és conèixer, descriure, interpretar, i comprendre la realitat i els contextos de les accions humanes i la vida social, no busca una transformació sinó només analitzar el context.

Les tècniques escollides per recollir informació són, tal com he indicat abans, l'entrevista i l'observació, per tant, les dades que s'obtinran i utilitzaran són de tipus qualitatiu. Com expliquen Rodríguez, Gil i Garcia (1996: 10) les investigacions qualitatives "estudien la realitat en el seu context natural, tal com passa, intentant treure sentit de, o interpretar, els fenòmens d'acord amb els significats que tenen per a les persones implicades". Taylor i Bogdan (1986) afegeixen que les dades que s'obtenen d'aquestes investigacions són descriptives, provinents de les paraules de les persones o de les seves conductes.

4.4 Instruments de recollida de dades

Els instruments utilitzats per a recollir les dades són l'entrevista i la graella d'observació. Aquestes dues eines m'han ajudat a poder obtenir les dades necessàries per trobar resposta a les preguntes d'investigació plantejades.

4.4.1 Entrevista

El primer instrument utilitzat és l'entrevista qualitativa. Aquesta ens dona la possibilitat de recollir informació concreta de manera oral a través d'una persona que comparteix els coneixements concrets d'un tema amb l'entrevistador o entrevistadora. Alonso (2007: 228) defineix aquesta tècnica com una conversa entre dues persones que té "el propòsit d'afavorir la producció d'un discurs conversacional, continu i amb una certa línia argumental, no fragmentada, segmentada, precodificada i tancada per un qüestionari, [...] sobre un tema definit en el marc de la investigació". S'han construït tres models d'entrevistes diferents, una destinada a tres mestres d'educació infantil del centre observat, una altra per una mestra d'educació infantil d'una escola rural i una última a una investigadora/especialista en la multigraduació.

Hi ha diversos tipus d'entrevista i l'escollida en aquest cas és l'entrevista estructurada, que consta de 30 preguntes relacionades amb la temàtica investigada. Aquest model té present el que s'està buscant i el que es vol trobar (Ríos, 2019). Per això Vargas (2011) exposa que les preguntes "s'elaboren amb anticipació i es plantegen a les persones participants amb una certa rigidesa i sistematització" (p.125). La intenció principal d'aquest instrument és aplegar informació relacionada amb les aules multigrau i la seva aplicació com a recurs pedagògic. Per aquest motiu s'han dissenyat diferents models d'entrevista, on les preguntes varien segons els aspectes que volem aprofundir en cada persona.

L'entrevista dissenyada per desenvolupar la investigació d'aquest treball, com he dit anteriorment està formada per 30 preguntes. Aquestes estan agrupades en sis blocs diferents que, tenen relació amb els diferents aspectes tractats en el marc teòric. A l'inici hi ha el bloc zero on podem veure quin és el perfil de la persona entrevistada. En el primer bloc s'extreu informació sobre el concepte general d'aula multigrau, en el segon aspectes relacionat amb el procés d'ensenyament-aprenentatge a les aules multigrau, en el tercer les idees de com ha de ser l'organització de l'aula multigrau, en el quart quin és el treball dels mestres en una aula multigrau, en el cinquè la informació sobre la formació dels mestres per a l'aula multigrau, i en el darrer els aspectes positius i negatius de l'experiència en una aula multigrau.

Durant l'anàlisi de dades i resultats esmento el nom i cognom de les diferents persones entrevistades, ja que totes elles han firmat una autorització conforma puc esmentar-les.

Tal com he assenyalat abans, les entrevistes les he realitzat a dues mestres d'educació infantil de l'Escola Arrels de Maçanet Cristina Alay i Maria José Martín. Les dues van acabar el grau de Mestra d'Educació Infantil fa 15 anys i els seu primer contacte amb una aula multigrau ha estat a l'escola que es troben actualment. L'altre, Núria Port, és una mestra d'educació infantil d'una escola rural. Ella també va fer el grau de mestra i el seu primer contacte amb l'escola rural va ser fa 15 anys i des d'aquell moment no s'ha mogut d'aquest centre. Per últim he entrevistat a una professora de la universitat, Laura Domingo, la qual treballa a la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya fent d'investigadora i de professora, però anteriorment havia sigut mestra a una escola rural i, a part de tenir el grau de Mestra d'Educació Primària, va realitzar el grau de Pedagogia.

Tot seguit, podreu veure l'esquema de l'entrevista que realitzada a totes aquestes persones, i a través del qual he tret part de la informació per poder extreure'n les conclusions del treball.

Bloc 0) Perfil de la persona entrevistada

0.1 Pots definir-te breument i explicar la teva trajectòria professional?

0.2 Quina és la teva experiència en una aula multigrau?

Bloc 1) Concepte d'aula multigrau

1.1 Com definiries una aula multigrau?

1.2 Segons la teva opinió, quines són les seves característiques?

1.3 Quines penses que són les principals diferències entre una aula multigrau i una aula graduada?

Bloc 2) El procés d'ensenyament-aprenentatge a les aules multigrau

2.1 Segons la teva opinió i experiència, com explicaries el procés d'ensenyament-aprenentatge en una aula multigrau?

2.2 Els alumnes, aprenen diferent dins una aula multigrau?

2.3 Els mestres, han d'ensenyar diferent dins una aula multigrau?

2.4 El procés d'ensenyament-aprenentatge és compartit? (Com planifiques les classes per tal que aquest ho sigui?)

2.5 Com garanteixes la igualtat d'oportunitats d'aprenentatges en una aula amb tants ritmes i nivells diferents, sobretot en educació infantil on les distàncies encara són més grans?

2.6 Com es fomenten les interaccions multietat a l'aula?

Bloc 3) L'organització d'una aula multigrada

3.1 Quines característiques ha de tenir l'organització d'una aula multigrada? Com ha d'estar organitzada?

3.2 Quines estratègies i recursos utilitzes a una aula amb edats heterogènies?

3.3 El clima i l'organització de l'espai és un element més que fomenta les interaccions entre l'alumnat?

3.4 Per afavorir el procés d'ensenyament-aprenentatge i les interaccions és important la disposició de l'alumnat a l'aula? Per què?

Bloc 4) El treball dels mestres en una aula multigrada

4.1 Com definiries la tasca del mestre dins una aula multigrada?

4.2 Quins aspectes positius té la tasca d'una mestra en una aula multigrada?

4.3 Amb quines dificultats et trobes a l'hora de treballar en una aula multinivell?

4.4 Creus que és molt diferent el paper de l'educador dins una aula multigrada que en una aula graduada? En quins aspectes? Per què?

4.5 Quin és el paper que ha de tenir el mestre o la mestra a l'aula per fomentar les interaccions multietat?

4.6 Què has après de la teva pròpia experiència per treballar en una aula multigrada?

4.7 Què has après de les teves companyes d'escola? I d'altres mestres?

Bloc 5) La formació dels mestres per a l'aula multigrada

5.1 En la formació inicial de mestra es rep la informació necessària per desenvolupar-te en una aula multigrada?

5.2 Els teus coneixements sobre les aules amb edats heterogènies els has obtingut a través de la teva formació inicial com a mestra o ha sigut a través de formació permanent?

5.3 Hi ha formacions específiques pel professorat que treballa en aules multigrada? N'has seguit alguna d'aquestes formacions? Què t'ha aportat?

5.4 Si vols ampliar els teus coneixements sobre aquesta tipologia d'aules quines són les opcions formatives que tens?

Bloc 6) Aspectes positius i aspectes negatius de l'experiència en una aula multigrada

- 6.1 Quins beneficis creus que aporta l'organització d'aules per grups heterogenis?
- 6.2 I quins inconvenients hi veus?
- 6.3 Creus que els resultats en l'aprenentatge dels infants en una aula multigrau són iguals que en una aula amb edats homogènies? Per què?
- 6.4 Hi ha algun aspecte que no haguem tractat durant l'entrevista o algun altre tema que voldries destacar sobre les aules multigrau?

4.4.2 Observació

El segon instrument utilitzat per a dur a terme la investigació és l'observació. Aquesta es basa en observar, mirar i estudiar un aspecte determinat centrant la nostra atenció en el fet concret que volem conèixer (Martínez, 2011). Rojas (1991) afegeix que aquest instrument serveix principalment per obtenir informació sobre els comportaments d'un individu o d'un grup social en un espai i un moment concret.

Hi ha diferents tipus d'observació depenent de la participació que té l'investigador en el grup. Piñeiro (2015) fa una classificació en quatre grups diferents: totalment participant, totalment observador, participant observador i observador participant. En aquest cas s'ha emprat l'últim model, ja que com diu l'autor "el rol principal de l'investigador en aquesta postura és recollir dades, i el grup estudiat és conscient de les activitats d'observació de l'investigador" (p. 85). A més en aquest cas l'observador no és membre del grup i, per tant, no participa en l'activitat del grup.

La investigadora o investigador és el que recopila directament la informació basant-se en una guia creada a partir d'uns indicadors, establerts prèviament, els quals ens ajudin a recopilar la informació necessària per a la investigació de manera clara i ordenada (Martínez, 2011). Per aquest motiu s'ha dissenyat una graella d'observació. Aquesta pauta d'observació ha estat dissenyada en base el marc teòric del treball i els objectius d'investigació plantejats a l'inici.

La graella d'observació està formada per sis apartats. El primer de tots serveix per posar en context i exposar quina és la situació general de l'aula. En el segon es descriu quina és l'activitat dels infants, que estan fent en relació amb l'aprenentatge, quins materials fan servir, etc. En el tercer s'exposen les interaccions entre infants, de quina manera es relacionen, quin rol assumeix cada un segons l'edat, etc. En el quart també ens fixem en les interaccions, però en aquest cas entre l'educadora i els infants, es mira com es relaciona amb aquests, quin tipus d'interacció es dona segons l'edat, què és el que ensenya i com ho ensenya, etc. En el cinquè ens centrem en el paper de la mestra mirant com facilita els aprenentatges, com presenta cada una de les

activitats, quin és el seu paper dins l'aula, com actua, etc. I en el darrer apartat s'observa l'organització de l'aula, com està distribuït l'espai, com es relacionen els infants en aquest, etc.

Les cinc observacions fetes a una de les aules d'educació infantil de l'Escola Arrels de Maçanet, han estat realitzades utilitzant aquest instrument. Per aquest motiu a la part superior de la taula hi ha una part on s'anota quina observació és, quan es va fer, a quina hora, quina ha estat la durada i quin ha estat el nombre de participants. Tot seguit podeu veure la graella d'observació emprada amb tots els apartats exposats anteriorment.

OBSERVACIÓ _____ DATA: _____ HORA: _____		
DURADA DE L'OBSERVACIÓ: _____ N° DE PARTICIPANTS: _____		
Situació general de l'observació		
Activitat dels infants	Què estan fent els infants en relació a l'aprenentatge? Materials que manipulen	Anàlisi
Interacció entre infants	Com es relacionen? Quins rols hi ha segons l'edat?	Anàlisi
Interacció educadora – infant	Com es relacionen? Quin tipus d'interacció hi ha segons l'edat? Què i com ensenya?	Anàlisi
Paper de l'educador/a	Facilita l'aprenentatge? Com presenta les activitats? Quin és el seu paper dins l'aula? Com actua?	Anàlisi
Organització d'aula	Com està distribuït l'espai? Com es relacionen els infant amb l'espai?	Anàlisi

4.5 Recollida de dades

Les dades han estat recollides en dies diferents, ja que m'he vist obligada a adaptar-me a la disponibilitat del centre en el cas de les observacions i a les diferents casuístiques de cada persona entrevistada.

En el cas de les entrevistes, com ja exposo a l'apartat anterior, les vaig realitzar a quatre persones diferents. Dues d'elles són dues mestres d'educació infantil de l'escola observada, una de les entrevistes va ser resposta per escrit i l'altre la vaig poder realitzar de manera presencial. Després, en el cas de l'altra mestra d'infantil de l'escola rural, també la vaig dur a terme de forma presencial al centre on està exercint com a educadora. I la darrera, la investigadora i professora d'universitat, va ser una entrevista resposta per mitjà d'àudios.

D'altra banda, les observacions les vaig realitzar totes dins a la mateixa setmana. En vaig realitzar una per dia, però intentant fer-les a diferents hores. En total van ser cinc observacions i vaig utilitzar la graella d'observació com a suport per dur-les a terme.

4.6 Categorització de les dades

Per dur a terme el tractament de les dades obtingudes mitjançant els dos instruments utilitzats, he elaborat diferents categories per tal de poder agrupar tota la informació en les diferents temàtiques tractades també al marc teòric. Per fer-ho més fàcil he dissenyat dues taules, una per categoritzar la informació adquirida a través de les observacions i una altra per a la de les entrevistes. En el cas de les observacions, les tres categories establertes són: procés d'ensenyament-aprenentatge, organització de l'aula i treball del mestre. I en les entrevistes: concepte d'aula multigrau, procés d'ensenyament-aprenentatge, organització d'aula, treball dels mestres i formació del professorat.

Així doncs, les categories finals emprades per classificar les dades obtingudes i fer l'anàlisi són les següents:

- Concepte d'aula multigrau
- Procés d'ensenyament-aprenentatge
- Organització de l'aula
- Treball del mestre
- Formació del professorat

Inicialment, vaig llegir totes les entrevistes i observacions per tal de poder anar marcant en diferents colors a quina categoria es referia cada part i seguidament ho vaig anar col·locant a les diferents taules copiant les frases literals extretes dels instruments de recollida de dades. De manera paral·lela n'anava extraient les idees principals i les anava anotant. Finalment, en feia una interpretació i mentre buscava relació amb el marc teòric redactat anteriorment elaborava les conclusions de cada categoria. Tota aquesta informació està agrupada a la mateixa taula per tal de fer més fàcil l'anàlisi final de totes les dades i aquesta es troba a l'annex 8.1, en el cas de les entrevistes i a l'annex 8.2 en el cas de les observacions.

Un cop completades totes les taules fent ús de les diferents categories establertes a l'inici, la triangulació de les dades ha estat molt més senzilla. D'aquesta manera he pogut abordar l'anàlisi de les dades i els resultats obtinguts durant el procés d'investigació. Alhora, tot aquest procediment ha sigut imprescindible per poder elaborar les conclusions.

4.7 Anàlisi de dades i resultats

En aquest apartat es realitza l'anàlisi de les dades i els resultats obtinguts mitjançant els instruments de recollida de dades emprats durant la recerca. Seguidament es troben les diferents categories establertes anteriorment per fer la classificació dels resultats.

4.7.1 Concepte d'aula multigrau

Pel que fa al concepte general sobre la definició d'aula multigrau extret de les entrevistes, entenem de manera general aquest tipus de classe com aquella on s'agrupen infants de diferents nivells maduratius i edats biològiques en un mateix grup. Aquesta definició es pot complementar amb la realitzada per Domingo (2014), la qual les descriu com a un "espai educatiu en el qual hi ha molts alumnes, o més d'un com a mínim, que tenen diferents edats i estadis de coneixement" (p.47).

A les aules multigrau és indispensable que hi hagi interaccions entre els infants, per tant, tal com exposen les persones entrevistades, això s'ha de garantir planificant i organitzant les tasques o activitats tenint en compte l'atenció de tots els nivells d'aprenentatge i la col·laboració entre alumnat per assolir diferents coneixements. Per això serà indispensable diversificar les diferents tasques perquè tothom pugui treballar una mateixa cosa però adaptada a cada estadi de coneixement.

Com diuen les diferents persones consultades, les aules multigrau són el reflex clar de la vida quotidiana i en societat dels nens i nenes, i com especifica Cristina Alay l'aula "és un reflex total de la realitat de la vida d'un infant perquè és on es troben persones de diferents edats, diferents condicions físiques, intel·lectuals, emocionals"¹. Duriez (2009) exposava que cada infant aprèn a cohabitar amb altres persones de diferents edats, nivells de desenvolupament, cultures, grups socials a l'escola, i això és una clara preparació per la vida en societat fora de l'escola. Els alumnes i les alumnes tenen l'oportunitat de relacionar-se amb infants de diferents edats i aprendre així diferents coses, les quals si estiguessin agrupats en grups homogenis, aquesta diversitat no seria tan rica.

Fent referència a la idea general d'aquest model d'agrupació de l'alumnat, les aules amb aquestes característiques són molt més inclusives. Pujolàs (2001) ho defensa argumentant que com més heterogènia sigui una aula, més riques seran les interaccions entre l'alumnat i més semblant serà a la societat. Però com diu Laura Domingo a l'entrevista "totes les aules tenen molta diversitat de nivells, ritmes i interessos, absolutament totes, les ordinàries i monograu

¹ Entrevista a Cristina Alay. Veure annex 8.1

també”², per tant aclareix que aquesta diversitat no es dona únicament en aules multigrau, sinó que en les monograu també, el que passa que moltes vegades no es vol veure o ja es va amb la idea de com que tots tenen la mateixa edat han de tenir el mateix ritme, els mateixos interessos i el mateix nivell d’aprenentatge.

Cada infant té unes necessitats i un ritme de desenvolupament concret. Moltes vegades en les aules graduades es té la falsa idea que tots i totes són iguals i s’espera que tots els estudiants obtinguin el mateix nivell d’aprenentatge i els mateixos resultats, però no és així. En les aules multigrau aquestes diferències són més evidents, ja que la diversitat encara és més gran. Així doncs, cada infant en una mateixa aula pot trobar diferents nens i nenes en diferents moments evolutius i interessos similars als seus o que es trobin molt distanciat, cosa que en les aules ordinàries això no seria possible (Altimir,2019). Això permet que cada nen i nena pugui descobrir el seu lloc dins l’aula, assumir certs rols que aniran canviant amb el temps i faran que se sentin més còmodes.

Per últim, fent referència als resultats d’aprenentatge en les aules multigrau, tothom ha conclòs que aquests són iguals o una mica superiors als que s’obtidrien en una aula monograu. Principalment, el que destaquen és que els infants que van en aquest tipus d’aules adquireixen més habilitats socials i emocionals que nens i nenes d’altres centres. Laura Domingo ho amplia aportant dades que s’han aconseguit d’estudis realitzats, on s’exposa que “els resultats de rural són una mica més alts, a igualtat de condicions econòmiques i socials”³, per tant ho podríem extrapolat també a les escoles amb agrupacions heterogènies de l’alumnat per motius pedagògics on els resultats també són exactament iguals o fins i tot una mica superiors. Núria Port i Laura Domingo, però, també estan d’acord en la idea que els resultats no depenen únicament de si estan agrupats d’una manera o una altra, el que de veritat influeix és la pràctica educativa que s’hi desenvolupa i la qualitat d’aquesta, igual que exposen Buscà, Domingo i Boix (2018), després d’haver dut a terme un estudi amb els resultats de les competències bàsiques.

Com a síntesi de l’anàlisi d’aquesta categoria es pot afirmar que les aules multigrau són aquelles, en què la diversitat és la seva principal característica, ja sigui pels diferents nivells d’aprenentatge que s’hi donen, com per l’agrupament d’edats biològiques o nivells maduratiu diferents que s’hi troben. Aquest és un punt que cal aprofitar i incentivar perquè els nens i nenes se’n puguin enriquir a través de les diferents interaccions i, alhora, els serveixi per a la seva vida en la societat on la gran majoria de les relacions que es donen són entre edats heterogènies.

² Entrevista a Laura Domingo. Veure annex 8.1.

³ Entrevista a Laura Domingo. Veure annex 8.1.

4.7.2 Procés d'ensenyament aprenentatge

L'aprenentatge és un procés social on les interaccions són fonamentals (Vygotsky, 1979). Així doncs les aules multigrau són el lloc perfecte on es generen aquests intercanvis de coneixements entre infants de nivells i interessos molt diferents. Com hem pogut extreure de les observacions i de les entrevistes tots els nens i nenes intervenen en el seu propi procés d'aprenentatge i en el dels seus companys i companyes, aprenen així habilitats socials i emocionals a part dels continguts curriculars que poden estar establerts. Aquests aprenentatges que s'obtenen a l'aula provenen de relacions bidireccionals, tal com hem vist en les observacions, tant de part del professorat a l'alumnat com d'entre infants.

“La col·laboració, cooperació i el treball entre els alumnes” (Domingo, 2014: 55) generen un procés d'ensenyament-aprenentatge compartit. Els més grans aprenen dels petits i els petits dels grans. Però en les observacions hem pogut veure com moltes vegades en aquestes interaccions no es fomentava aquest canvi d'informació en les dues direccions. En la majoria de les ocasions eren els grans que proporcionaven ajuda als petits i els feien explicacions perquè les educadores ho demanaven. Si la mestra no demanava la interacció entre grans i petits en molt poques ocasions es donava de manera espontània. Així i tot, sí que es va poder observar com els petits tenien de referència els més grans a l'hora de dur a terme algunes accions o per si necessitaven ajuda. En les entrevistes hem pogut diferenciar dos punts de vista, unes educadores creuen que les interaccions entre infants “no cal fomentar-les, ja que es generen de manera natural”⁴ com per exemple exposa Cristina Alay, en canvi, les altres creien que algunes sí que són espontànies, però, d'altres són buscades i tenen una intencionalitat concreta. Per això com diu Laura Domingo, cal “reduir les barreres que no permeten la participació”⁵ dels nens i nenes.

Durant les observacions el que s'ha pogut veure ha sigut que moltes vegades els nens i nenes, en cas de necessitar ajuda, optaven per demanar-ho primer a l'educadora abans que a un company o companya. Però, per exemple en casos de conflictes eren ells mateixos qui els intentaven resoldre. Per tant, podem concloure que moltes vegades els nens i nenes veien l'educadora com a la persona que tenia el saber o el coneixement per resoldre dubtes o preguntes, no obstant això, ells sols eren capaços de resoldre els problemes que s'havien autoprovoat. Així que potser els infants no desenvolupen unes habilitats cognitives i metacognitives de diferents complexitats (Abós, Boix, Bustos, 2014) en relació als

⁴ Entrevista a Cristina Alay. Veure annex 8.1.

⁵ Entrevista a Laura Domingo. Veure annex 8.1.

aprenentatges curriculars, però si que ho fan en aspectes més d'empatia, ajuda, de cooperació o en habilitats socials en general.

L'aprenentatge compartit afavoreix l'adquisició de coneixements. A vegades el docent creu que un infant ja ha assolit un contingut, però, en realitat no o a la inversa, nens i nenes que potser no els tocava aprendre aquella cosa per la seva edat, són capaços d'interioritzar-ho i entendre-ho. Segons Boix (2003) aquest és un procés constant d'assimilació i comprensió de nous aprenentatges, els quals els estructura mitjançant cercles concèntrics. Les mestres i els mestres es troben que a les aules hi ha molts nivells d'aprenentatges diferents, per tant, tal com s'ha observat, és fan moltes repeticions de continguts donats ja prèviament mentre se'n van afegint de nous. Com diu Domingo, la base dels coneixements sempre és la mateixa, el que passa és que el grau de complexitat depèn de la capacitat de cada infant, dels seus interessos i del nivell maduratiu.

De totes les entrevistes i fent una anàlisi de les observacions, podem concloure que totes elles estan d'acord en el fet que les estratègies actives i globalitzades on es tenen en compte els interessos dels nens i nenes i en què aquests són el centre de l'aprenentatge són les adequades. Aquestes estratègies més democràtiques són la manera de treballar més efectiva per poder abordar tots els nivells d'aprenentatge i on tots se senten més còmodes i segurs. Com exposa Boix (2021), aquestes estratègies permeten treballar els continguts de manera que puguin donar una resposta educativa molt més adaptada a la diversitat de nivells que ens trobem dins l'aula. Algunes de les estratègies que han citat les entrevistades són les següents: el treball per projectes, ambients, racons, tallers, conversa, etc. A més totes elles coincideixen en què cal anar proporcionant una certa varietat de propostes, unes de més dirigides, altres de més lliures o bé utilitzant unes estratègies concretes o unes altres. És important oferir una varietat de propostes per tal que cada nen i nena pugui desenvolupar-s'hi si es considera preparat, motivat o disponible. A més, com diu Cristina Alay, cal proporcionar "diferents reptes de diferents dificultats"⁶ perquè cada infant pugui descobrir el seu nivell i d'aquesta manera se senti més còmode i alhora tingui diferents estímuls.

Per no fomentar les desigualtats dins la classe és interessant establir un seguit de normes de convivència que cal respectar. En les observacions fetes tots els nens i nenes duen a terme les mateixes activitats tot i que cada una està adaptada al seu nivell, per tant, en els moments on cal col·laborar cada infant ha de respectar el ritme de l'altre, ajudar-lo i escoltar-lo quan intervé, ja que les opinions de tots són totalment vàlides. Com diu Boix (2003) aquesta tolerància permet

⁶ Entrevista a Cristina Alay. Veure annex 8.1.

que l'alumnat pugui expressar-se i desenvolupar-se lliurement i d'aquesta manera es pot anar construint personalment. Per aquest motiu tant Cristina Alay com Núria Port fan referència a aquestes normes, les quals les troben indispensables pel bon desenvolupament de l'aula i de l'activitat.

En relació a l'avaluació com diu Laura Domingo, en aquestes escoles agrupades per cicles és molt més fàcil d'avaluar, ja que el currículum escolar segueix aquesta estructura, i facilita la feina a l'hora d'analitzar quines són les competències que "s'han d'assolir (...) al final de cicle, per tant ens resulta molt còmode programar"⁷ els continguts a treballar. Però, a més la majoria de les entrevistades estan d'acord en què aquesta avaluació no ha de ser únicament del resultat final, sinó que el procés també és molt important i gràcies a les preguntes que fa l'educadora durant aquest procés, pot veure on hi ha l'error i en què pot ajudar l'infant.

I per últim vull destacar un aspecte al qual Maria José Martín, Cristina Alay i Núria Port hi han fet molta referència, i aquest és el procés d'adaptació dels nens i nenes de P3. Aquest procés segons elles és molt més ràpid, eficient, efectiu i tranquil, ja que els infants que entren nous al centre tenen la seguretat de veure altres nens i nenes que estan a la classe que s'ho passen bé i es mouen amb seguretat per l'espai. Troben molt interessant aquest moment, puix que en algun moment pot ser una mica difícil, tal com justifica Núria Port, pel fet que els de P4 i P5 han d'anar a un ritme més lent del que podrien, però això també és bo per ells, ja que aquests han d'adquirir paciència i actuar de guies, de tutors i d'acompanyants durant tot aquest procés. Han d'assumir aquest nou rol, que, en el moment en què ells i elles van començar va haver-hi uns altres infants que el van assumir. Per tant, els rols en una aula multigrada d'educació infantil van canviant cada any i tots passen per tots.

Fent una síntesi extreta de les observacions i les entrevistes en relació al procés d'ensenyament-aprenentatge, podem dir que en les classes multinivell és molt ric fer ús d'estratègies globalitzadores i actives a través de les quals es pugui fer un treball interdisciplinari i significatiu pels infants on es duguin a terme activitats adaptades i pensades per cada nivell. Gràcies a les interaccions que realitzen els nens i nenes en les diferents sessions es van formant i creixent i van adquirint diferents rols els quals els hi aniran proporcionant diferents aprenentatges i habilitats socials i emocionals.

⁷ Entrevista a Laura Domingo. Veure annex 8.1.

4.7.3 Organització de l'aula

Les educadores coincideixen en el fet que a l'aula on es desenvolupen les activitats ha de ser una zona àmplia, lluminosa, poc carregada, amb el mobiliari necessari i indispensable i on tots els materials estiguin ben ordenats. Bustos (2011) diu que tots aquests són factors que poden acabar influint en el desenvolupament de la vida escolar. Però no únicament això, sinó que, fent referència als materials, com exposen Núria Port i Laura Domingo, cal que aquests siguin tan nobles com sigui possible i que estiguin a l'altura dels nens i nenes per tal que estiguin al seu abast i els puguin utilitzar quan sigui necessari. I com afegeix Laura Domingo, a part de ser "el màxim de nobles possibles, han de permetre propostes que donin joc, que permetin diferents opcions i que no siguin tancades"⁸. Per tant, és interessant que els materials no siguin elements tancats, sinó que, com hem vist en les observacions han de ser materials que permetin diferents jocs i opcions i que, alhora, provoquin a l'alça i no tant a l'alça, que puguin ser un repte però també un joc.

Tant en les observacions realitzades com en les entrevistes es veu clara una idea i és el fet que l'aula ha de ser un lloc mòbil, polivalent i molt versàtil on les coses no són fixes i si cal es poden moure per aconseguir un millor desenvolupament de les activitats. Com exposa Boix (2003) l'estructura d'aquest espai ha d'estar pensat perquè pugui donar resposta a les diferents demandes, tant individuals com col·lectives. Per tant, cal tenir espais on es puguin agrupar en petits grups o en parelles, en espais individuals o de tot el grup. Mentre que també ha de ser versàtil pel fet de poder atendre les diferents necessitats que poden anar sorgint.

Fent referència al clima de l'aula, Cristina Alay, igual que les altres entrevistades, opinen que a l'aula els infants s'han de moure en un ambient quotidià i que els proporcioni benestar. Per tal que això sigui viable, Núria Port explica que s'han de posar "unes mininormes perquè la interacció pugui sé més bona i de més qualitat"⁹ i hi hagi una millor convivència com per exemple respectar els companys, no alçar el to de veu, demanar el torn de paraula en moments de conversa, etc. Aquest bon clima ha de propiciar les relacions i interaccions entre l'alumnat, ja que aquesta és una de les principals característiques dels agrupaments heterogenis.

Les observacions s'han dut a terme en una classe on s'agrupa el segon cicle d'educació infantil, per tant, P3, P4 i P5, i en la qual es respecte el currículum escolar. Les mestres entrevistades del centre veuen molt positivament aquest tipus d'organització de l'alumnat, ja que creuen que les interaccions entre edats són molt més fluides i proporcionen molts beneficis en els

⁸ Entrevista a Laura Domingo. Veure annex 8.1.

⁹ Entrevista a Núria Port. Veure annex 8.1.

aprenentatges dels nenes i nenes. Però després de realitzar les observacions es pot veure com aquests podrien ser encara més rics. Entre altres coses observades, la disposició de l'alumnat en els moments de conversa o en algunes activitats es fa seguint la metodologia sistèmica. Això significa que els nens i nenes estan ordenats de més grans a més petits sempre. Elles justifiquen que d'aquesta manera tenen els companys de la mateixa edat al costat i alhora els petits sempre tenen els grans a davant i a la inversa, i això fa que uns siguin exemple dels altres. I en les observacions clarament s'ha vist, ja que en moltes ocasions els grans feien o deien alguna cosa i els més petits de seguida ho imitaven. Núria Port, en canvi, ho contradiu explicant que és molt interessant que les agrupacions en aquests moments siguin aleatòries i que cada un esculli on vol seure i al costat de qui ho vol fer, això els permetrà veure diferents maneres de comportaments i de saber estar.

Les agrupacions de l'alumnat a vegades són buscades per les mestres, però d'altres vegades són formades de manera natural o aleatòria. Durant les observacions s'ha vist com en alguns casos l'educadora era qui feia els agrupaments, però d'altres eren els mateixos infants qui s'unien amb altres nens i nenes amb qui tenien els mateixos interessos o sabien que els podien ajudar en el que necessitessin. Així i tot, com diuen algunes de les persones entrevistades és important que les nenes i els nens vagin canviant de persones en els diferents agrupaments, ja que d'aquesta manera coneixen diferents maneres de treballar, descobreixen compatibilitats i aprenen de les seves diferències.

En definitiva, l'espai on es desenvolupen les activitats ha de ser un lloc tractat amb certa cura i que estigui ben pensat i dissenyat perquè se'n pugui fer un bon ús. A més, serà indispensable un bon clima on es respectin les normes bàsiques de convivència serà indispensable pel bon funcionament de l'aula. El més important és que els diferents agrupaments dels nens i nenes i la distribució de l'espai fomenti un aprenentatge cooperatiu entre els companys i companyes i no individualista o competitiu (Domingo, 2009).

4.7.4 Treball del mestre

D'acord amb totes les persones entrevistades i havent analitzat les diferents observacions podem extreure que els mestres i les mestres són les persones encarregades de guiar, acompanyar, generar oportunitats d'aprenentatge, oferir diferents maneres de fer i proporcionar reptes de diferents nivells i dificultats a l'alumnat. Tal com diuen Abós i Lorenzo (2021) el paper del mestre a l'aula ha de ser d'orientador i d'acompanyant en el procés d'aprenentatge de l'infant on l'objectiu ha de ser formar persones reflexives i lliures en una escola democràtica. Perquè això es compleixi, s'ha d'acompanyar d'una bona observació, que

permeti a la mestra poder proporcionar les ajudes ajustades en cada ocasió, elaborar preguntes oportunes en cada moment, fer reforç positiu i valoracions positives del treball dels infants o reconduir activitats o intervencions que s'estan allunyant dels propòsits plantejats a l'inici.

Com diu Núria Port, i les altres entrevistades ho complementen, en aquest tipus d'aules és indispensable tenir una bona planificació per "tenir clar la intencionalitat i l'objectiu"¹⁰ de les tasques que es volen desenvolupar en cada moment. Per tant, cal que el professorat tingui ben organitzades les activitats i els espais d'acord amb el que volen treballar, però alhora, cal que aquesta organització sigui flexible i que s'adapti a l'evolució de la classe seguint així els interessos de les nenes i els nens i els imprevistos que poden anar sorgint durant la sessió.

Per tal d'aconseguir un enfocament més inclusiu en les aules multinivell, com exposa Domingo (2014), una bona planificació, entre d'altres coses, és indispensable. Cal tenir en compte que a l'aula trobem molts nivells d'aprenentatge diferents, per tant, cal diversificar i adaptar les diferents tasques perquè tothom les pugui dur a terme. Com hem vist en les observacions, cada nivell tenia un repte diferent però a vegades el treball era col·laboratiu o d'encadenament de manera que es necessitaven uns als altres per poder desenvolupar l'activitat al complet. És interessant treballar de manera cooperativa i col·laborativa, amb propostes obertes i flexibles que permetin l'intercanvi d'opinions, però també amb activitats més dirigides, de caràcter més individual, de petit grup o gran grup. El docent ha de ser l'encarregat de proporcionar diferents estratègies per tal que tothom tingui l'oportunitat de conèixer la diferència i desenvolupar-se en aquesta. Com diu Laura Domingo en l'entrevista, volem "un grup divers on no tots hem de pensar el mateix ni hem de fer el mateix al mateix temps, perquè les persones no funcionem així"¹¹ ni a l'escola ni fora d'aquesta.

Domingo (2014) defensa que encara hi ha un altre element indispensable per aconseguir un enfocament inclusiu on es tinguin en compte els diferents nivells, i és el treball col·laboratiu entre mestres. Totes coincideixen en la importància del treball en equip en els centres educatius. Cristina Alay i Maria José Martín, el centre de les quals consta de quatre classes d'educació infantil, justifiquen que gràcies a aquest treball conjunt entre les quatre tutores del cicle, els permet preparar i gestar les activitats molt millor i consegüentment el que arriba a l'aula als nens i nenes és molt més pensat, treballat i valorat per més gent, garantint així una millor qualitat. Núria Port que viu aquesta realitat des d'una escola rural on és l'única mestra d'infantil, exposa que en ser un centre tan petit les interaccions entre mestres són constants i, per tant,

¹⁰ Entrevista a Núria Port. Veure annex 8.1.

¹¹ Entrevista a Laura Domingo. Veure annex 8.1.

s'ajuden mútuament a afrontar la realitat donant diferents punts de vista i enfocaments, i sovint unes i altres es fan de guia. El treball en equip els serveix per sortir de la zona de confort, veure i conèixer diferents maneres de pensar i enfocar les activitats, ampliar la seva mirada i intercanviar experiències.

Però com diuen Buscà, Domingo i Boix (2018) una bona planificació i organització i el treball en equip no són ja una garantia d'èxit educatiu en una aula multigràu. Com expressen les entrevistades cal que les persones que hi treballen tinguin vocació, que estiguin al dia del món educatiu, que tinguin curiositat i ganes d'aprendre, que es facin preguntes constantment sobre la seva pràctica educativa i que siguin persones actives i no es conformin amb la comoditat, que busquin diferents maneres d'organitzar, que trobin materials interessants o diferents maneres de provocar.

A les aules multinivell les mestres i els mestres, a part de tot el que hem exposat fins ara, són els encarregats de garantir les interaccions entre edats i s'han d'assegurar que tots els nens i nenes vagin evolucionant i aprenent i que cap es quedi endarrere. Amb l'anàlisi de les entrevistes s'ha pogut observar com hi ha algunes pors i dificultats entre els docents que exerceixen en aquestes aules. Alguna d'aquestes pors és la de perdre els objectius de vista o bé es generalitzi massa, i que com a conseqüència els nens i nenes no aprenguin el que toca o deixin d'aprendre certs continguts. Però, segons Núria Port, fins al cap de tres anys de treballar en un centre amb aquestes característiques, la inexperiència, la falta de rodatge, el desconeixement i les inseguretats hi seran presents, ja que fins que no passa aquest temps no comences a adaptar-te i a comprendre bé el funcionament d'aquest tipus d'aules.

Recollint el més important havent analitzat les entrevistes i les observacions realitzades, podem afirmar que el paper del mestre dins d'una aula multigràu és de guia i propulsor d'oportunitats d'aprenentatge i interaccions. En tot això serà indispensable una bona organització, planificació i el treball en equip de tots els docents, per tal que els nens i nenes rebin la millor educació possible. Però això no és únicament el que influirà en l'aprenentatge dels nens i nenes; l'actitud dels docents i les docents i la qualitat del treball del professorat són elements indispensables que cal tenir en compte a l'hora de parlar dels bons resultats educatius de les aules multigràu.

4.7.5 Formació del professorat

Referint-nos a la formació del professorat, cap de les quatre persones amb les quals s'ha parlat, en la seva formació inicial va rebre informació sobre què era una aula multigràu. Laura Domingo ens fa conèixer el GIER (Grup Interuniversitari d'Escola Rural) un grup de professors i professores de diferents universitats de Catalunya que tenen la intenció de què als plans d'estudi dels graus

de mestra es tingui en compte l'escola rural, i per tant, així de rebot que es tracti l'ensenyament en aules multigràu, però així i tot és insuficient i la gran majoria de persones que acaben el grau no en tenen coneixement o bé és molt baix.

Així doncs, és indispensable que els i les mestres de les escoles facin formació permanent per anar complementant els seus coneixements inicials, ja que com diuen Martínez, Peña i Proenza (2017) cal que el professorat estigui ben preparat i actualitzat sobre els últims avenços científics i pedagògics. Però això és molt difícil quan parlem de formació permanent relacionada específicament amb el multigràu. Cristina Alay fa dos cursos que treballa en una aula amb edats heterogènia i Maria José Martín que és el primer any, justifiquen que d'ençà que s'han iniciat en les aules multinivell no han pogut trobar cap formació concreta sobre el tema. Com exposa Cristina Alay "no conec formacions específiques i no he seguit cap d'aquestes formacions"¹², per tant el que han fet ha sigut gràcies als coneixements adquirits amb la formació inicial i complementats amb les formacions que han anat fent sobre altres temàtiques, han intentat adaptar-se a aquesta nova situació. L'experiència i la revisió constant del dia a dia és d'on estan aprenent com enfrontar-se a una aula amb aquestes característiques.

Així i tot, parlant amb Núria Port presenta que hi ha diferents alternatives. Explica, igual que les mestres anteriors, que no hi ha formacions específiques sobre les aules multigràu, però en el seu centre educatiu han buscat altres maneres d'adquirir coneixements sobre aquesta tipologia d'aules. L'escola on treballa realitza formació en centre sobre temes que creuen que els cal aprofundir o en volen aprendre més, així que sempre que es fa una formació d'aquest tipus es demana al formador que adapti les explicacions i els materials a les característiques del seu centre, per tant, a classes multinivell.

D'altra banda, trobem a Laura Domingo, que és professora d'universitat i una gran coneixedora de l'Escola Rural, que ens presenta diferents formacions enfocades principalment a Escola Rural, però que també serien útils pels centres educatius que escullen la multigraduació com a opció pedagògica. Algunes de les ofertes formatives disponibles actualment són el màster d'Educació en Territoris Rurals de la UB i la URV, diferents cursos online de la UVic-UCC i cursos del departament d'Educació per a mestres rurals. Duran, Geis i Payaró (2020) ho complementen explicant que els mestres poden formar-se a través d'assessoraments a centres, tallers, visites a altres centres escolars, treball coordinat entre centres educatius i seminaris de coordinació, ja

¹² Entrevista a Cristina Alay. Veure annex 8.1.

siguin organitzats pel Departament d'Educació o per la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica.

Si es busca formació específica sobre aules multigrau és molt difícil trobar-ne, ja que aquestes aules són una minoria, tot i que en l'actualitat cada vegada n'hi ha més. Però el que és imprescindible és que les mestres i els mestres tinguin vocació i siguin actius, que busquin formacions siguin online o presencials, d'aquesta manera aniran fent canvis en l'estructura, el funcionament i les metodologies emprades durant el desenvolupament de les seves sessions.

Com a síntesi, en la formació inicial en molt poques ocasions es parla de les aules multinivell i això fa que aquestes siguin desconegudes per gran part dels docents. Això fa que els mestres que hi treballen tinguin molt pocs coneixements sobre la multigraduació, i alhora aquests tenen molt difícil trobar formacions específiques sobre el tema. Així que és indispensable que dediquin moltes hores a indagar per buscar diferents cursos que els permetin aprendre i descobrir com funcionen i què és el que necessita una aula amb aquestes característiques. Potser aquestes formacions no seran específiques sobre classes multigrau, però podran extreure alguna cosa que després podran aplicar a les aules i provocaran millores. I com diu Maria Jose Martín aquest procés es basa en desaprendre per tornar a aprendre constantment.

5. CONCLUSIONS

Aquest apartat està dividit en tres parts. A la primera, s'hi troben les conclusions extretes sobre els objectius establerts a l'inici del treball. Seguidament, intentem donar resposta a les diferents preguntes d'investigació plantejades. I per últim, hi ha les conclusions sobre la metodologia emprada per dur a terme el treball.

5.1 Sobre els objectius

A l'inici de l'elaboració del Treball de Final de Grau em vaig plantejar tres objectius diferents. Tots ells m'han ajudat a poder centrar la meua recerca en uns temes concrets del multigràu i això m'ha servit de guia per elaborar el marc teòric del treball. Alhora també han sigut útils per poder tenir un eix sobre el qual fomentar la part pràctica. Els objectius generals plantejats són els següents:

- Conèixer i aprofundir en l'organització i l'estructura d'una aula multigràu
- Descriure i analitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge dels infants agrupats per edats diferents.
- Identificar i conèixer el paper del professorat dins les aules multigràu.

A continuació faré una anàlisi exhaustiva de cada objectiu i conclouré quin és el grau d'assoliment i aprofundiment que he fet de cada un d'ells.

El primer objectiu és conèixer i aprofundir en l'organització i l'estructura d'una aula multigràu. Aquest puc dir que l'he assolit satisfactòriament. Gràcies al marc teòric, les observacions fetes i les diferents entrevistes realitzades a diferents mestres, he pogut conèixer la importància de l'organització de l'espai. Aquest cal que sigui un lloc ampli i ordenat amb el mobiliari i material necessari, però a la vegada ha de ser mòbil i polivalent, que s'adapti a les necessitats de cada moment. A l'aula que vaig observar això ho tenia molt ben aplicat, era un espai ampli i lluminós on hi havia taules de diferents mides formant diferents agrupacions, i si calia moure qualsevol cosa per desenvolupar una activitat concreta es feia.

Un altre dels aspectes a destacar és la gran importància que té la planificació en una aula amb aquestes característiques. S'ha de tenir molt clar que és el que vols aconseguir en cada moment i com ho vols aconseguir. Ja sigui en relació amb la metodologia de treball que utilitzaràs, com els recursos necessaris o les agrupacions idònies d'infants. Una de les riqueses d'aquest tipus d'aula és la gran diversitat de nivells i etapes maduratives que hi ha, per tant, cal fer-ne ús i aprofitar la diferència fent diversos tipus d'agrupaments i deixant que els nens i nenes s'agrupin de manera natural o ajuntant, a criteri del mestre, infants de diferents etapes o de la mateixa,

siguin per parelles, en petits grups o grans grups, sempre dependrà de la intencionalitat que tinguem. Per aquesta raó cal tenir ben programat i planificat el què treballem i com ho volem fer.

Per últim, he après que cal que el clima a l'aula sigui el més quotidià possible i que proporcioni benestar a les nenes i els nens. Aquest bon clima no s'aconsegueix per si sol. A través de les observacions i les entrevistes he identificat que cal establir unes certes normes de convivència, per tal que això sigui efectiu i tothom pugui treballar i desenvolupar-se amb seguretat. Si aquest clima no és l'adequat, hi ha el perill que algun nen o nena no es trobi segur i això provoqui problemes en les interaccions amb altres companys o en el seu desenvolupament personal i acadèmic.

El segon objectiu és poder descriure i analitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge dels infants agrupats per edats diferents. Aquest objectiu crec que l'he assolit parcialment, perquè d'una banda, a les entrevistes he pogut recollir molta informació sobre aquest aspecte, però per altra banda en les observacions m'he trobat una situació diferent. Cal dir que l'escola observada és el segon curs escolar en que treballen amb aules multigrada a educació infantil, però contrastant la informació recollida amb el marc teòric i amb algunes entrevistes, considero que el centre podria treure molt més profit d'aquest tipus d'agrupament dels infants, sobretot si es fomentessin molt més les interaccions, i es reconegués que els petits també poden ensenyar coses als grans i no únicament són els grans qui ensenyen als petits.

En aquest aspecte les entrevistes m'han fet veure la gran importància de les interaccions entre edats, i el treball cooperatiu i col·laboratiu entre aquestes. Però alhora també és important que cada nen i nena pugui tenir el seu espai individual de treball o amb el grup del seu nivell. Per tant, el treball multinivell s'ha d'aprofitar i s'ha de potenciar utilitzant estratègies globalitzadores i actives on es desenvolupin sessions que estiguin adequades a cada un dels nivells que trobem a l'aula. Durant el transcurs de les diferents sessions és interessant que els nens i nenes puguin trobar moments de treball individual, de treball col·lectiu on interaccionin els diferents nivells i de treball amb infants del mateix curs o mateix nivell maduratiu.

I el tercer objectiu fa referència a identificar i conèixer el paper del professorat dins les aules multigrada. Aquest objectiu sí que puc dir que l'he assolit, ja que, havent realitzat les observacions a l'aula he pogut veure a la pràctica la importància que té l'observació, l'acompanyament, el fet que el docent sigui el guia i que proporcioni diferents reptes i activitats que ajudin als nens i nenes a assolir els diferents aprenentatges.

Mitjançant les entrevistes a les diferents mestres he pogut conèixer el punt de vista de cada una d'elles sobre el paper que tenen dins l'aula i ho he pogut contrastar amb el que diuen els diferents autors i autores citats al marc teòric. Sobre els mestres i les mestres recau un gran pes, ja que en gran part l'èxit de les aules multigrau depèn d'ells i elles i de la seva bona pràctica com a docents. Per sí sola, una aula multigrau no és ni bona ni dolenta, sinó que l'èxit dependrà d'aquesta bona pràctica que la complementa i la fa més rica a nivell de propostes i aprenentatges.

5.2 Sobre les preguntes d'investigació

Recuperant les tres preguntes de recerca que em vaig plantejar a l'inici del treball: "Què comporta l'ensenyament multigrau i quins canvis implica pel que fa a l'ensenyament-aprenentatge?", "Quins canvis es necessiten en l'àmbit organitzatiu de l'aula multigrau?" i "Com és la tasca del mestre dins d'una aula multigrau?", puc concloure que els canvis que implica en relació amb l'ensenyament-aprenentatge són els mateixos canvis que s'estan duent a terme actualment en el món de l'educació. Ara estem en un moment de canvi on molts centres educatius comencen a fer ús de metodologies més globalitzadores i actives, on les nenes i els nens són el centre i els seus interessos i necessitats marquen el camí, on els aprenentatges que s'adquireixen són significatius pels infants i l'alumnat participa en el seu procés d'aprenentatge i en el dels seus companys. És per això que alguns centres educatius, aprofitant aquest impuls, decideixen fer el canvi a les aules multigrau, ja que creuen que si amb tots aquests canvis afegixen la gran diversitat que aporten les aules amb aquestes característiques el treball pot ser molt més enriquidor pels nens i nenes i pel professorat.

Però aquest canvi cap a aules multigrau requereix una preparació prèvia on el professorat cal que estigui format i tingui clar quin és el seu paper dins de la classe. En les aules multinivell s'ha de canviar la visió i el paper que té la figura del mestre o la mestra. Aquesta, a part de ser la persona que ensenya als nens i nenes i que els proporciona les eines i els recursos necessaris, també és qui ha d'organitzar l'aula i planificar quins són els continguts que vol donar en cada moment i de quina manera ho ha de fer. Mentre fa això ha de tenir en compte les interaccions que es poden donar de manera natural o les que vol provocar o forçar ella, perquè d'aquesta manera els infants no aprenguin únicament del docent sinó que també ho facin dels seus companys i companyes.

La tasca del docent dins de l'aula no és únicament la d'organitzar i planificar, sinó que, també és la de fer que la classe funcioni i els aprenentatges que els nens i nenes adquireixen siguin significatius, útils i adequats a cada nivell. Una aula multigrau no funciona sola; gràcies a les

interaccions constants dels infants no succeeix cap fet màgic que provoca que els nens i nenes aprenguin sols. La bona pràctica educativa del mestre o la mestra farà que els resultats acadèmics del seu alumnat siguin o millors o pitjors, així que no tot recau en les interaccions entre edats i nivells maduratsius diferents, la feina del professorat hi té un paper molt important.

Com a conclusió puc dir que un cop finalitzat aquest treball he complert l'objectiu de trobar resposta a les tres preguntes d'investigació que em vaig plantejar a l'inici.

5.3 Sobre la metodologia

La metodologia emprada per dur a terme el treball considero que ha sigut l'adequada, tant per elaborar el marc teòric com per fer la recollida de dades i l'anàlisi dels resultats de la part pràctica.

El marc teòric ha estat elaborat mitjançant articles de revistes i de diaris, llibres relacionats majoritàriament en l'educació a les escoles rurals, i pàgines web. Tots ells han estat útils i indispensables per poder indagar i conèixer amb una mica més de profunditat què són les aules multigràu, quins són els seus orígens a Catalunya i quins canvis comporta l'ensenyament multigràu a les escoles que ho escullen com a opció pedagògica.

Fent referència la part pràctica, l'estudi s'ha realitzat utilitzant el paradigma interpretatiu, i les tècniques escollides per recollir les dades han estat les entrevistes i les graelles d'observació. Crec que aquestes dues han sigut molt útils i adequades per poder recollir la informació que m'havia plantejat aconseguir. L'anàlisi d'aquestes ha sigut molt fàcil, ja que estaven dissenyades seguint els mateixos objectius i això ha facilitat la categorització de les dades i l'anàlisi posterior dels resultats.

A tall de conclusió, els instruments usats i el paradigma escollit han sigut encertats per tal de poder obtenir uns resultats clars i concrets de l'estudi dut a terme. Consegüentment la feina de relacionar el marc teòric i el pràctic ha estat molt més fàcil i ha pogut ser més precís. Puc dir que els punts forts de la meua recerca han estat la gran proximitat que he tingut amb les persones entrevistades, això ha fet que hagi pogut aprofundir molt més en el tema. Però, per altra banda, això també ha sigut un problema, ja que la confiança amb aquestes ha provocat un endarreriment en alguns dels resultats. Així i tot puc dir que estic contenta del resultat final obtingut.

6. EPÍLEG: REFLEXIONS FINALS

Un cop finalitzat aquest treball i havent realitzat una recerca que des d'un inici ha sigut de gran interès personal i professional per mi, puc dir que he après moltes coses, no simplement aspectes acadèmics i professionals que sé que em seran útils al llarg de la meua vida com a mestra d'educació infantil, sinó també aspectes personals, com la constància i la perseverança que són indispensables per aconseguir les coses que de veritat interessen.

Dur a terme aquest treball m'ha ajudat a conèixer i ampliar tots aquells coneixements que he anat adquirint durant els quatre anys de grau. La multigraduació des d'un inici em generava molta curiositat i interès, però durant el grau no havia pogut aprofundir en el tema pel fet que molts professors i professores no el contemplen en la seva programació. Després de realitzar les pràctiques en una escola rural i fer el seminari d'Escola Rural a la UVic-UCC vaig tenir clar que volia aprendre més coses sobre la multigraduació i una de les maneres que tenia de fer-ho era escollint aquest tema pel meu Treball Final de Grau.

Gràcies a aquesta recerca he après que és important no idealitzar les coses. Vull reconèixer que a l'inici tenia un punt idealitzada l'aula multigradau i que m'havia creat la idea que aquest sistema simplement amb les interaccions entre edats ja era enriquidor pels nens i nenes. Però he conegut que això no és així i si el professorat que hi treballa no s'implica, no fa un treball utilitzant metodologies actives i globalitzades i no gestiona bé l'aula totes les potencialitats que té l'agrupació heterogènia d'edats pot acabar sent negatiu pels infants.

Tinc clar que en un futur tots els coneixements adquirits a través de les observacions fetes al centre, les entrevistes a les diferents professionals i tota la informació aconseguida dels diferents autors i autores, emprada pel marc teòric em seran de gran ajuda en el meu desenvolupament com a mestra. La manera com entenc l'educació un cop finalitzat el grau va molt d'acord amb el que implica ser una mestra d'una aula multigradau, on la implicació, la dedicació, la vocació i les ganes d'aprendre i renovar-se constantment són indispensables per un bon funcionament de l'aula i per l'adquisició d'aprenentatges dels nens i nenes.

Com a futura mestra m'agradaria poder transmetre als meus alumnes i a les meves alumnes els valors necessaris perquè puguin viure i desenvolupar-se a la societat de manera lliure, democràtica i crítica, basant-se en la cooperació i el respecte. Crec que la manera d'assolir-ho és seguint un sistema educatiu actiu on es té en compte l'infant amb totes les seves necessitats i potencialitats i on les interaccions entre edats i nivells evolutius són indispensables pel seu desenvolupament personal i acadèmic.

7. BIBLIOGRAFIA

Abós, P. Boix, R., Bustos, A. (2014). Una aproximación al concepto pedagógico de aula multigrado. *Revista Aula*, 299, 12-17.

Abós, P., Lorenzo, J. (2021). Ser maestro en la escuela rural. Dins P. Abós, R. Boix, L. Domingo, J. Lorenzo, P. Rubio (Coords.), *El reto de la escuela rural: hacer visible lo invisible* (pp. 33-55). Graó.

Ajuntament Maçanet de la Selva (2021). Municipi: geografia. Consultat: 27/12/2021. Recuperat de <https://www.xn--maanetdelaselva-fmb.cat/municipi/geografia>

Alonso, L. (2007). Sujetos y Discurso: el lugar de la entrevista abierta en las prácticas de la sociología cualitativa. Dins J. M. Delgado y J. M. Gutiérrez (Coord.). *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en Ciencias Sociales* (p. 225-240). Editorial Síntesis.

Altimir, D. (2019). L'onzè manament de la innovació educativa: agruparàs els infants de l'escola en grups heterogenis. Consultat 30/12/2021. Recuperat de <https://www.rosasensat.org/lonze-manament-de-la-innovacio-educativa-agrupar-as-els-infants-de-lescola-en-grups-heterogenis/>

Arnal, J., Rincón D., Latorre A. (1994). *Investigación educativa. Fundamentos y metodologías*. Labor

Boix, R. (2003). *Estrategias y recursos didácticos en la escuela rural*. Graó.

Boix, R. (2002). Educació, ruralitat i territori: la construcció d'una identitat pròpia. *Temps d'Educació*, 26, 119-120.

Boix, R. (2021) "L'escola rural multigradu porta a utilitzar estratègies didàctiques més actives". Consultat 03/05/2022. Recuperat de <https://blog.vicensvives.com/ca/rosier-boix-lescola-rural-multigradu-porta-a-utilitzar-estrategies-didactiques-mes-actives/>

Boix, R., Domingo, L. (2021). Aula multigrado y aprendizaje entre edades. Dins P. Abós, R. Boix, L. Domingo, J. Lorenzo, P. Rubio (Coords.), *El reto de la escuela rural: hacer visible lo invisible* (pp. 57-78). Graó.

Buscà, F., Domingo, L. i Boix, R. (2018) Incidencia de la metodología en la evaluación de las competencias básicas en la escuela rural: el caso de la competencia lingüística. *Didacticae*, 4, 108-125. Consultat 04/04/2022. Recuperat de <https://revistes.ub.edu/index.php/didacticae/article/view/21476/pdf>

Bustos, A. (2011) *La escuela rural*. Editoriaial Octaedro Andalucía (Ediciones Máginam S.L.)

Domingo, L. (2009). La Bressola, un projecte educatiu singular. *Revista Catalana de Pedagogia*, 6, 199-215

Domingo, L. (2014) *Contribucions pedagògiques de l'escola rural. La inclusió a les aules multigradu. Estudi de cas.* (Tesi doctoral). Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya.

Domingo, L, Boix, R. (2019). Escuela graduada y escuela multigrado: una dicotomía a superar en el siglo XXI. *Cuadernos de Pedagogía*, 496, 84-89.

Durant, A., Geis, X., Payaró, M. (2020) *L'escola rural: petita, pública i de poble: Descobreix l'escola de les 3P.* Rosa Sensat.

Dupriez, V. (2009). *La segregació escolar: reptes polítics i socials.* Debats d'educació. Fundació Jaume Bofill.

Escola Mas Clariana (2022) *Trets d'identitat.* Escola Mas Clariana. Consultat 07/04/2022. Recuperat de <https://www.escolamasclariana.cat/>

Escola Nova de Maçanet de la Selva (2016). *Normativa d'Organització i Funcionament de Centre.* Consultat 27/12/2021. Recuperat de https://agora.xtec.cat/esc-massanet/wp-content/uploads/usu2095/2021/04/NOFC-escola-Les-Arrels_2a-modificaci%C3%B3.pdf

Escola Nova de Maçanet de la Selva (2016). *Projecte Educatiu de Centre.* Consultat 27/12/2021. Recuperat de <https://agora.xtec.cat/esc-massanet/wp-content/uploads/usu2095/2020/03/PEC-Escola-Mac%CC%A7anet-17.pdf>

FAMM (2022) *El método Montessori.* Fundación Argentina Maria Montessori. Consultat 07/04/2022. Recuperat de <https://www.fundacionmontessori.org/sobre-montessori/el-metodo/>

Fuentes, M., Herrero, J. (1999). Evaluación docente: hacia una fundamentación de la autoevaluación. *Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 2(1), 353-368.

Gencat (2022) Mapa poblacions de la comarca de la Selva. [Imatge digital]. Recuperat de https://aplicacions.municat.gencat.cat/upload/escola/ref_selva.jpg

Gorosmendi, M. (2020). Sistema Amara Berri. Aprendizaje en contextos vitales. *Revista del consejo escolar del estado: Innovación, profesorado y centros.* 7 (10), 91-104.

IDESCAT (2021). *Maçanet de la Selva*. Consultat 27/12/2021. Recuperat de <https://www.idescat.cat/emex/?id=171030>

Katz, L., Evangelous, D., i Hartman, J. (1990) *The case for mixed-age grouping in erly education*. National Association for the Education of Young Children.

Little, A. (1995). *Multi-grade teaching a review of research and practice*. ODA (DFID)

Little, A. (2001) Multigrade teaching: towards an international research and policy agenda. *International Journal of Educational Development*, 21 (6), 481-497.

Martínez, J. (2011). Métodos de investigación cualitativa. *Silogismos de investigación*, 8(1), 1-43.

Martínez, M., Peña, D., i Proenza, Y. (2017) La formación del maestro para el trabajo en el grupo multigrado. *EduSol*, 17 (60), 34-44.

Piñeiro, E. (2015). Observación participante: una introducción. *Revista San Gregorio*, 1, 80-89.

PUJOLÀS, P. (2001). Atención a la diversidad y aprendizaje cooperativo en la educación obligatoria. Aljibe.

Ríos, M. (2019). La entrevista semi-estructurada y las fallas en la estructura. La revisión del método desde una psicología crítica y como una crítica a la psicología. *Caleidoscopio - Revista Semestral De Ciencias Sociales Y Humanidades*, 23(41), 65–91.

Rodríguez, G., Gil, J. i García, E. (1996). *Metodología de la investigación cualitativa*. Aljibe.

Rojas, R. (1991). *Guía para realizar investigaciones sociales*. Plaza y Valdés.

Silva, J., Salgado, A., Duarte, A. (2014) Aprender y enseñar en una escuela rural portuguesa: Testimonios del diario de una maestra. *Revista aula*, 229, 12-22.

Soler, J. (2005). L'escola rural a Catalunya al darrer quart de segle XX. De l'impacte de les polítiques educatives a la influència de les transformacions socials, culturals i econòmiques: un primer balanç. *Educació i Història: Revista d'Història de l'educació*, 8, 78-102.

Taylor, S.J., Bogdan, R. (1987) *Introduccion a los métodos cualitativos de investigación. La búsqueda de significados*. Paidós.

Vargas, I. (2011) La entrevista en la investigación cualitativa: nuevas tendencias y retos. *Revista Calidad en la Educación Superior: Programa de Autoevaluacion Academica*, 3 (1), 119-139.

Veenman, S. (1995) Cognitive and noncognitive effects of multigrade and multi-age classes: a best evidence synthesis. *Review of Education Research*, 65(4), 319-381.

Vygotsky, L. (1979). *El desarrollo de los procesos psicológicos superiores*. Grijalbo

8. ANNEXOS

8.1 Entrevistes

- Entrevista Núria Port

Bloc 0) Perfil de la persona entrevistada

0.3 Pots definir-te breument i explicar la teva trajectòria professional?

He fet la diplomatura de magisteri, d'educació infantil i just acabar la carrera em vaig treure les oposicions i vaig estar un any treballant a l'escola Pous i pagès de Figueres a cicle superior, a cinquè, i llavors un altre any a Llança també a cicle superior, a sisè, on em van avaluar de pràctiques d'oposicions i després ja em va tocar venir a Viladamat i aquí me quedat fins ara, i ja fa 14 o 15 anys més o menys. D'aquí ja no m'he mogut tot i que la plaça no la tinc aquí, la tinc a l'Armentera, però no me mogut de Viladamat perquè tinc comissió de serveis.

També he fet de coordinadora d'infantil en diverses ocasions, he fet de secretaria de ZER i també de cap d'estudis de ZER, i quan m'ha tocat substituir he fet de direcció de ZER. He fet una mica de tot.

0.4 Quina és la teva experiència en una aula multigrau?

La meva experiència és des de que vaig arribar a Viladamat fins ara. Sempre hem treballat multigrau tenint la classe de P3, P4 i P5 barrejat. Els primers tres anys vam ser dues mestres dins de l'aula i ens anàvem combinant, una tutoritzava més uns grups que d'altres. Normalment, el P3 el tutoritzava una i P4 i P5 l'altre, tot i que treballàvem de manera col·laborativa i dins la classe no eren segmentats, però a l'hora de fer entrevistes o informes una portava més la batuta d'uns grups i l'altre dels altres. Però ara fa molts anys que és un grup i una tutora i prou, ja que es va prioritzar que els de cicle mitjà es separessin, perquè abans teníem 1r, 2n i 3r, i 4t, 5è i 6è i vam decidir segmentar.

Bloc 1) Concepte d'aula multigrau

1.4 Com definiries una aula multigrau?

És una aula on hi ha diferents nivells dins de l'aula. Els grups que s'haurien d'agrupar en una aula d'una escola ordinària com a nivells, doncs aquí els tenim agrupats a tots en una mateixa aula, P3, P4 i P5 en una mateixa aula.

1.5 Segons la teva opinió, quines són les seves característiques?

A més a més de la diversitat que ens trobem en la qüestió d'edat, ens trobem diversitat en qüestió de nivell maduratiu. Hi ha nens que en una aula ordinària ja es troben en nivells maduratius diferents, doncs en una aula multigràu encara que et diguin que tens tres graus diferents en tens la tira de grau.

1.6 Quines penses que són les principals diferències entre una aula multigràu i una aula graduada?

En una aula ordinària i graduada tendeixes més a treballar tots el mateix, en una aula multigràu pots treballar tots el mateix, però dins del mateix treball diversifiques les tasques, o dones responsabilitats diferents, o fas treballs de tipus col·laboratiu que siguin encadenats, un que fa un nivell, l'altre ho absorbeix per fer la seva feina i l'altre ho encadena, hi ha moltes dinàmiques variades. A vegades vols que el protagonisme el tinguin més uns que uns altres depèn de l'activitat i els aprenentatges que vols que facin els infants en cada moment. I també estires molt d'això, que un grup et dinamitzi l'altre.

Bloc 2) El procés d'ensenyament-aprenentatge a les aules multigràu

2.1 Segons la teva opinió i experiència, com explicaries el procés d'ensenyament-aprenentatge en una aula multigràu?

Jo trobo que és molt enriquidor, per mi claríssimament. Tant dels petits als grans com dels grans als petits. Els grans dels petits n'absorbeixen la creativitat, l'espontaneïtat, el si m'equivoco no passar res, aquesta pressió que a vegades es van posant quan es van fent grans, també per reforçar aprenentatges, perquè a vegades als de P3 els has fet una pregunta i veus que l'altre dubte, i ens serveix per acabar de consolidar això. I també quan un de gran explica a un de petit el que ha après o el que sap, o ha d'explicar a un petit alguna tasca que està fent el petit, com a gran també està consolidant el seu aprenentatge i consolidant el que ha après.

I després a l'inrevés, els petits dels grans, allà on es veu més és en tema dibuix, és una passada. A nivell de com agafa el llapis, de com gira el paper, d'estructures que fan dins el dibuix i que ho intenten imitar, i a nivell de lectoescriptura, també és una passada, perquè com que veuen els altres tenen un model de lectura, de que ja agafen el llibre i que comencen a llegir lletres, doncs es van engrescant moltíssim. Bueno en tot, però aquest dos són els que esclaten molt més, ja que tenen els de P5 com a referents i els de P4 també, no cal anar a P5. I amb el tema de la serenor que un de P3 arriba i té la seguretat personal de que hi ha uns nens que s'ho passen bé, que saben on van les coses, que saben el que han de fer, etc. I això fa que l'adaptació sigui molt

més ràpida. I els altres han de tenir la paciència de saber guiar, acompanyar, ser una mica els tutors, i acompanyar no fer el de l'altre.

2.2 Els alumnes, aprenen diferent dins una aula multigrau?

Jo crec que depèn, les escoles de grau han canviat moltíssim, i ja n'hi ha que comencen a experimentar barrejant nens i així. Però sí que és cert el que té dit, aquest modelatge que no has de dir res, és innat i instintiu d'ells, no és provocat sinó que ja surt així, pel sol fet d'estar barrejat a l'aula, els aprenentatges respiren diferent només per això. Un de P3 té un acudit i l'altre ho veu i ho perfecciona, es retroalimenten.

2.3 Els mestres, han d'ensenyar diferent dins una aula multigrau?

Jo crec que has de tenir ben planificat el que fas dins de l'aula, això sí. Més que a nivell d'aprenentatges a nivell organitzatiu, tenir clar la intencionalitat i l'objectiu per després fer un agrupament o un altre. M'interessa treballar per nivells, treballar amb més grans i més petits, m'interessa fer un treball en cadena, m'interessa un treball de tot el grup. Tenir clar a nivell organitzatiu, al menys part meva, el que en concret més o menys treballes el mateix en tots, menys en ocasions puntuals, com la lectoescriptura que agafes i separen el grup de P5 que veus que està més avançat, que no només a vegades és el de P5 n'hi ha uns quants de barrejats que veus que tiren més i els incentives més. I a la inversa, als altres els agafes i els hi faig una activitat més de reforç sense que se n'enterrin. Però a nivell organitzatiu cal tenir-ho molt ben pensat.

2.4 El procés d'ensenyament-aprenentatge és compartit? (Com planifiques les classes per tal que aquest ho sigui?)

Ja és el que he anat dient, depenen, a la classe les taules es mouen en cada moment i quan no treballem a la taula treballem a terra i sinó al passadís.

2.5 Com garanteixes la igualtat d'oportunitats d'aprenentatges en una aula amb tants ritmes i nivells diferents, sobretot en educació infantil on les distàncies encara són més grans? Com es fomenten les interaccions multiedat a l'aula?

A vegades es donen i a vegades es busquen. Fem lectura compartida i intento que cada setmana les parelles siguin diferents per anar veient quins encaixen, observant si amb aquest l'aprenentatge és més ric o no tant ric. Com a mestra et fixes amb aquestes coses.

N'hi ha que les busco, però a espais d'aprenentatge per exemple els grups es creen sol i llavors les interaccions són les que surten. A vegades coincideix que són tot un grup de P3 en un mateix espai i a vegades són barrejats. Depenen de la intencionalitat de l'activitat i el que busco.

Bloc 3) L'organització d'una aula multigrau

3.1 Quines característiques ha de tenir l'organització d'una aula multigrau? Com ha d'estar organitzada?

L'aula ha de ser versàtil i mòbil 100%. Vaig demanar taules amb rodes per totes les aules per poder fer això, estem en constant moviment i si t'interessa tenir tot el terra net ho treus i si no ho poses. I no tant a l'aula, també anem al pati. Però les taules s'han de poder moure.

I també que els materials han d'estar col·locats a la mida de tothom això també. Intentem que estiguin a l'abast ja com totes les classes, aquí tenint P3, P4 i P5, vas pujant.

3.2 Quines estratègies i recursos utilitzes a una aula amb edats heterogènies?

Anem unes estones a espais d'aprenentatges, unes estones fem grup gran a la classe, treballem molt a l'estora, a dins la classe també separem com per racons, però aquest de la classe no són de lliure elecció sinó que són racons més dirigits en el sentit que hi troben una tasca a fer, en l'altre són més provocacions i reptes que interpreten tal qual i que a vegades és un repte molt més lliure, o simplement a vegades són coses d'observació o personalitzables. I també fem treball a través de projectes i centres d'interès.

3.3 El clima i l'organització de l'espai és un element més que fomenta les interaccions entre l'alumnat?

Jo crec que sí. Quan fem converses en grup, aquest respectar el torn de paraula, respectar un cert silenci, poden interaccionar si aquest diu una cosa, però esperant i anant a poc a poc. En els espais d'aprenentatge hi ha tota una rutina per anar allà. Fins aquí escollim on volem anar, un cop a l'espai sabem que no podem alçar el to de veu això permet parlar entre nosaltres en to de biblioteca. Cada espai té el seu moment, però, sí que posem unes mininormes perquè la interacció pugui ser més bona i de més qualitat. I llavors això de respectar l'espai que està determinat, a l'estora seure bé perquè tothom estigui còmoda i si trobi bé i als espais d'aprenentatge si ens han delimitat l'espai és perquè tinguem una comoditat i puguem fluir més en quan a interacció i aprenentatges.

3.4 Per afavorir el procés d'ensenyament-aprenentatge i les interaccions és important la disposició de l'alumnat a l'aula? Per què?

Jo crec que sí. Si hem de fer una cosa en gran grup ens hem de col·locar tots que ens puguem veure les cares. I amb el cercle tots barrejats i que escullin lliurement allà on van, això d'escollir tu aquí i tu allà no. En ocasions ho he hagut de fer, però aquest any no ho faig perquè tothom

t'he entès que l'estora és un espai per estar-hi en cercle i estar-hi bé. Semicercle si hem d'observar alguna cosa, però si hem de tenir una conversa cercle tancat. I als espais d'aprenentatge també intento que siguin cercles petits o de dos en dos que donin peu a aquesta interacció, menys quan estan al cavallet que pinten, però estan a prop.

Bloc 4) El treball dels mestres en una aula multigrau

4.1 Com definiries la tasca del mestre dins una aula multigrau?

A part d'organitzador d'espai o d'estimulador o provocador amb les activitats, molt d'observador i també allò de provocador de reptes en preguntes. Molt de preguntar aprofitar la ben entesa de quan en veus dos que estan allà, anar tirant el fil i tirar la corda per veure fins on arriben. Doncs això, anar fent preguntes oportunes que a vegades costa, però anar allà i sobretot fer aquest reforç de la parla preguntant "que estàs fent?", de fer que els alumnes exterioritzin allò que estan aprenent, perquè quan ho exterioritzen és quan realment ho solidifiquen i ho assenten bé.

4.2 Quins aspectes positius té la tasca d'una mestra en una aula multigrau?

Això la pregunta i l'observació. Si observes, veus coses i aquestes coses són les que has d'aprofitar, tant per bé com per malament. Si fa falta reconduir coses t'hi quedes, i aquí hi ha alguna cosa que cal reconduir. I si veus que dos t'acaben de fer una filigrana doncs vas allà i fas un reforç positiu o fas que els altres si fixin. S'han d'aprofitar aquests espais i donar èmfasi a aquestes coses que surten xules.

4.3 Amb quines dificultats et trobes a l'hora de treballar en una aula multinivell?

Dificultats en si no en trobo i trobo que tot és un aprenentatge per tothom, però sí que per exemple el primer trimestre en una aula multigrau on t'arriben els de P3 i tens els de P4 i P5 que han acabat el curs anterior amb un ritme de treball més accelerat, ja tenen la dinàmica, saben on estan les coses, arribem a l'escola altra vegada que venen amb aquesta empenta i ens trobem amb això un P3 que no està situat, que encara no està segur, que se'ls hi ha d'explicar tot, queden com refrenats i han de tenir aquell punt de paciència. És negatiu perquè faríem més coses, però també és positiu en el fet d'adquirir paciència, aprendre a explicar als companys com van les coses, si no ho fan bé a la primera, a la segona o a la tercera ja ho faran, i aquesta capacitat d'anar insistint sense perdre la paciència, de ser un bon acompanyant. O sigui adquireixen aquestes habilitats personals, potser els aprenentatges en un primer trimestre no són tan explosius en un P4 i P5, però quan ha passat Nadal, es recull tot aquest fruit que hem anat sembrant el primer trimestre, i després va com una seda.

Altres dificultats, veus que un P5 en moments puntuals podries estirar-lo en lectoescriptura o el que sigui, perquè normalment el de calaix gros se sol veure aquí o en numeració, càlcul o estratègia. Ja ho fas i et busques la vida, però aquests moments d'individual del grup nivell també crec que és important que també el tinguin, per fer més un treball del seu curs, i que veuen i creuen que fan feina de gran i se senten important. Crec que també s'ha d'intentar, però per tema d'horaris és molt complicat. No podem estar desdoblant a tota hora perquè no és tan enriquidor i costa una mica a vegades això.

4.4 Creus que és molt diferent el paper de l'educador dins una aula multigrau que en una aula graduada? En quins aspectes? Per què?

Jo crec que diferent no ho hauria de ser, però entén que moltes vegades en una aula de grau únic tendim molt a fer molt el mateix, tenint una uniformitat de conceptes i continguts, d'estratègia i de manera de fer. Ja es va reconduint tot plegat, però aquest que cadascú pensi de la manera que vulgui sempre que ho puguem raonar o així. En una aula de grau únic el paper del mestre, ara per ara, no és tant organitzador d'una estructura d'aula sinó més organitzador de tempos conceptuals, avui dia, però jo crec que les coses s'estan revertint i estem tirant cap a un altre costa. I més això l'atenció a la diversitat va canviant molt, ja que a totes les classes hi ha diversitat. Ens hem de readaptar i buscar formules diferents tots.

4.5 Quin és el paper que ha de tenir el mestre o la mestra a l'aula per fomentar les interaccions multietat?

Jo trobo que en un moment puntual quan veus dos aprofitar la ben entesa, és el que dèiem abans. Els veus fent alguna cosa, o a vegades s'encallen i no ho saben, doncs proporcionar-los aquest com ho farem, tu que has pensat, que veiem, etc. i intentar buscar estímuls perquè se n'acabin sortint. I entre ells preguntar-los: "Tu el pots ajudar", "Què pot fer?", etc. Intentar fer una mica de pauet. Molt fer èmfasi en el treball de col·laboració, construcció col·laborativa, sempre un punt de vista col·laboratiu mai constructiu. Les valoracions intento que siguin sempre positives entre uns i altres. Quan a un li ha caigut la torra, perquè no l'ha apilat prou bé, ens preguntem que n'hem après i que en podem millorar.

4.6 Què has après de la teva pròpia experiència per treballar en una aula multigrau?

Quan vaig arribar aquí no en tenia ni idea, primer infantil, ja que venia de cicle superior, torna a aterrar a aquest cicle, ja no recordava ni del currículum d'infantil. Que dius són dos anys més sí, però, són dos anys que t'has empapat d'un currículum de primària, perquè has d'estar en un primària i cicle superior amb competències bàsiques i tot plegat. I aterrar aquí i ja no recordes

que és el que s'ensenya a infantil. La sort que vaig tenir va ser que tenia una companya que havia estat a infantil tota la vida, tot i que no havia treballat mai a aula multigrau. **Ella em va anar molt bé en quan: m'estic passant si estic intentant incentivar això o no. Em va anar molt bé de guia en això**, i també a nivell de grups, com que érem dos a l'aula anàvem jugant en separar grups, ajuntar-los, barrejar-los, etc. ens vam auto ajudar. Però si que és veritat, i això ho va dir el director de escola, en Miquel, **fins que no fa tres anys que ets en una escola rural i segueixes una dinàmica multigrau no t'hi adaptes perquè mira, el primer any vas perdudísim, el segon any dius mira això em funcionava, i el tercer any dius ara ja ho tinc clar i he trobat la fórmula i ho pots seguir aplicant és fantàstic. I és això amb les companyes d'altres cicles va molt bé poder parlar-ne, i també fer aquests cicles amb les altres escoles. Tenir un claustre petit va molt bé perquè pots anar a preguntar de seguida, de com organitzarien alguna cosa, i com que tenen visió de joc d'aula multigrau doncs també t'ajuden.** Va bé el fet de tenir aquesta proximitat.

4.7 Què has après de les teves companyes d'escola? I d'altres mestres?

Ens ajudem molt mútuament i el xulu d'aquí és que no és allò de, tinc un alumne i no el tinc més, sinó que interaccions fins que fa sisè i no marxa a l'institut. Mira ara tenim els de l'institut que fan segon de batxillerat i ens venen aquí a l'escola a ajudar, i mira encara tenim el fil dels de l'institut que encara ens venen a ajudar. I a nivell de poble tampoc perds la pista, ja que és molt petit i familiar. Llavors, **és això aquesta interacció constant, aquí les juntes d'avaluació les fem cada dia, si algú ha tingut alguna història, busquem que podem fer per ajudar-los i també ens ajudem entre si.**

Bloc 5) La formació dels mestres per a l'aula multigrau

5.1 En la formació inicial de mestra es rep la informació necessària per desenvolupar-te en una aula multigrau?

En el meu cas 0. **Hi havia l'assignatura que havia fet en Miquel, el director d'aquí a l'escola, d'escola rural**, però jo no la vaig fer. I jo formació 0, de ZER no en vaig sentir a parlar en tota la carrera, va ser aquí quan vaig arribar. Havia vist un programa del 33, d'un mestre de França que tenia una escola unitària i que era ell el mestre únic, que tenia l'escola barrejada des de P3 fins a 6è. I mira que soc de la zona, en el fons soc de Girona, l'escolaritat l'he tingut a Girona, però en venir aquí, a un Sant Pere l'escola ja era d'una línia. Sí que potser algun cicle era cíclic, però no, jo diria que ja era d'una línia quan jo en tinc coneixement i em fixo en les escoles saps que et vull dir.

5.2 Els teus coneixements sobre les aules amb edats heterogènies els has obtingut a través de la teva formació inicial com a mestra o ha sigut a través de formació permanent?

A través de l'experiència i a través de formació en centre. Cada any fem una formació en centre aquí i llavors a més a més fem formacions com fetes a mida. A la que tenim una necessitat busquem com millorar això, o no ens veiem prou capacitades com a mestres en aquest aspecte, o ens hem de posar al dia en aquest aspecte o en un altre. Llavors, busquem formadors, ens busquem una mica la vida per poder fer una formació en centre que llavors nosaltres podem aplicar. Surten a nivell de necessitat de centre i de ZER.

5.3 Hi ha formacions específiques pel professorat que treballa en aules multigrau? N'has seguit alguna d'aquestes formacions? Què t'ha aportat?

Aquests que estem fent, quan ens venen a fer una formació nosaltres ja demanem que estiguin adaptades en aules multigrau i que siguin pels itinerants, vull dir que hi entri tot el claustre de mestres. N'hem fet de lectoescriptura, de matemàtiques, n'hem fet de coneixement del medi, de noves tecnologies, etc. Que m'han aportat, doncs canvis a l'aula, el format de fer els projectes, que abans poder fèiem més de centre d'interès, doncs ara ho fem més com a projecte com a tal. Que encara en fem de centres d'interessos, però diversifiquem, hi veuen més dinàmiques diferents els nens, no sempre és una mateixa estructura i un mateix mecanisme, sinó que veuen maneres diferents de dur a terme projectes. I amb altres coses, a nivell matemàtic hem anat passant molt més a la manipulació, de fer ja ho hem fet sempre d'anar fent sempre amb materials, de fer la comprovació amb materials, de que verbalitzin. Però sí que el tipus de fer preguntes, amb aquestes formacions aquest tipus de preguntes de reflexionar als nens, abans potser anaves més al concepte i ara vas més a l'estratègia. Encara que el resultat no sigui correcte la manera de pensar potser sí, i en el resultat s'ha equivocat en fer la suma o l'operació correctament, però l'estratègia de càlcul estava bé i era bona. Cada formació ha tingut lo seu.

5.4 Si vols ampliar els teus coneixements sobre aquesta tipologia d'aules quines son les opcions formatives que tens?

A part de la formació en centre que l'aprofitem, buscar-te la vida. Aprofitar jornades formatives que facin per aquí l'entorn, que sàpigues que hi ha moviment de renovació pedagògica, que saigues que toquen el tema o a vegades també et fixes en les escoles rurals d'aquí a l'entorn i mires quin tipus de formació han fet. I a vegades cursos online que t'arriben i si no que busques.

Bloc 6) Aspectes positius i aspectes negatius de l'experiència en una aula multigrau

6.1 Quins beneficis creus que aporta l'organització d'aules per grups heterogenis?

Buscar-se la vida perquè **has d'abastar tots els nivells i no has de deixar a ningú de banda, tots han de tirar endavant, tots han d'evolucionar, etc.** Fa que **t'hagis d'espavilar molt. També noves maneres d'organització, materials diferents, provocar de diferents maneres, t'has de buscar la vida llavors mirant aquí, mirant allà, mirant la gent com ho fa, buscant exemples en les teves companyes, buscant per internet, llegint, tot això.** **T'has d'estar format permanentment, fent autoformació, a part de la permanent, si no hi poses formació del teu coll poc varies.**

6.2 I quins inconvenients hi veus?

M'atreuria a dir cap. No n'hi veig. Potser hi ha **petits moments que voldria estirar els de P5, però, ara no puc perquè no tinc recurs humà, però poden esperar-se i si no ho aprenen en aquest moment ho aprendran el dia següent o l'altre, quan no ho puguis fer. Aquests petits moments de: si no hagués tingut aquest podria haver tibat la corda.** Però m'atreuria a dir cap.

6.3 Creus que els resultats en l'aprenentatge dels infants en una aula multigrau són iguals que en una aula amb edats homogènies? Per què?

Depèn de les aules ordinàries i depèn de les aules homogènies, depèn molt dels nens, del perfil de l'alumnat. Cert és que jo crec que si poséssim un mateix perfil d'alumnat, o el mateix alumnat i els poséssim d'una manera o una altres, sí que **aquest estímulo de repte que tenen per amunt no el tindrien, i sí que aquells punts de encara soc petit i encara vull fer el joc aquest de destrossar, doncs continuen tenint aquesta oportunitat. De l'altre manera els fem créixer tots al mateix ritme.** Però jo crec que depèn molt del tipus d'alumnat que hi ha.

6.4 Hi ha algun aspecte que no haguem tractat durant l'entrevista o algun altre tema que voldries destacar sobre les aules multigrau?

Jo crec que ho hem dit força tot. Potser els materials que **fem servir han de ser que abastin totes les franges d'edats. N'hi ha d'haver de tot tipus, però, no t'encasellis amb materials que dius que és de P3 i prou, sempre hem de provocar a l'alça i no tant a l'alça, que suposi un repte, però, alhora també un joc o un gaudir d'això ja ho se fer i els proporcionis aquesta seguretat personal.**

El tema de la seguretat personal i responsabilitat s'accentuen les dues coses. Soc el gran de la classe i soc el model, sé que n'hi ha de més grans, he sigut el petit i el del mig, aquest rol canviant els hi va bé. Allò que diem d'etiquetatge que es tendeix dins del mateix grup que adquireixin rols diferents i que **no tinguin sempre el mateix rol.** A nivell personal i d'autonomia personal i d'autoestima també els va molt bé. I moltes vegades es van com deixant anar. Aquí intentem

barrejar tots, tallers, espais d'aprenentatge, intentem que de sobre baixin i que els petits aprenguin dels grans.

- **Entrevista Cristina Alay**

Bloc 0) Perfil de la persona entrevistada

0.1 Pots definir-te breument i explicar la teva trajectòria professional?

Soc mestra d'educació infantil des de fa 15 anys i el primer any vaig treballar a primària i després la resta sempre he treballat a educació infantil. I ara fa un any que soc funcionària perquè vaig fer les oposicions.

0.2 Quina és la teva experiència en una aula multigrau?

Aquest és el segon any que estic en una aula multigrau, perquè es va iniciar l'any passat i no tinc experiència prèvia en aquest tipus d'aules.

Bloc 1) Concepte d'aula multigrau

1.1 Com definiries una aula multigrau?

Una aula multigrau per mi és un reflex total de la realitat de la vida d'un infant perquè és on es troben persones de diferents edats, diferents condicions físiques, intel·lectuals, emocionals, diferents tipus, per tant, tal com anirien al parc i es trobarien allà diferents tipus de relacions, en una aula multigrau es troben el mateix. Per tant, és un reflex de la vida quotidiana dels infants.

1.2 Segons la teva opinió, quines són les seves característiques?

Les seves característiques són bàsicament que hi ha infants de diferents edats, que de bones a primeres anirien dividits/agrupats per any de naixement i llavors que també ofereix als infants moltes més possibilitats que no pas en una aula convencional.

1.3 Quines penses que són les principals diferències entre una aula multigrau i una aula graduada?

La diversitat o l'oportunitat d'experiències és molt més enriquidora perquè se'ls ofereix als infants moltes més experiències en nivells molt més variats i a diferència d'altres aules que de bones a primeres pot oferir una sola proposta pensant que aquesta ja és prou globalitzada per infants d'una mateixa edat, en aquest cas s'ofereixen més propostes de diferents nivells i cada infant pot escollir una mica en el nivell en que se sent més còmoda.

També proporciona molts més moments de socialització i d'adquisició de rols socials, que un infant que un any és el petit el cap de dos anys és el més gran, i no es queda sempre com el petit de l'aula. La diferència és una condició, en el sentit que s'acostumen molt més a la diversitat.

Bloc 2) El procés d'ensenyament-aprenentatge a les aules multigràu

2.1 Segons la teva opinió i experiència, com explicaries el procés d'ensenyament-aprenentatge en una aula multigràu?

El procés d'ensenyament aprenentatge és molt més dialògic, per tant, parteix molt més del que és la conversa tant de la mestra cap als infants com entre ells. Llavors, hi ha un enriquiment on no només la font d'aprenentatge és el docent, sinó que l'enriquiment és entre els propis infants, llavors és com que hi ha moltes més fonts d'aprenentatges. I en el que fa referència a l'assoliment d'aquests aprenentatges té moltes possibilitats, ja que no només els adquireixen sinó que a més els poden anar posant en pràctica constantment, sobretot quan són infants d'edats més avançades que llavors no només es tracta d'agafar aquest aprenentatge, sinó que quan l'intenten agafar per exposar-lo o col·laborar amb els companys més petits els han de posar en practica, i per tant, aquest procés és molt més sòlid.

2.2 Els alumnes, aprenen diferent dins una aula multigràu?

Sí, i a més l'aula multigràu els ensenya que això és completament normal i que és possible aprendre de diferents maneres. Primer és l'autoestima, sobretot davant d'aquesta situació l'autoestima cap a la manera d'aprendre, o el grau maduratiu o la velocitat d'aprenentatge no és un handicap per ells. No és allò de ser diferent, sinó que fa senti a l'infant que el seu procés és normal, que el seu ritme és el que toca i llavors també hi ha els que necessiten més velocitat la tenen, els que necessiten més tranquil·litat la tenen, llavors, sí tots aprenen diferent i tenen resposta a aquesta necessitat.

2.3 Els mestres, han d'ensenyar diferent dins una aula multigràu?

Sí els mestres han d'ensenyar diferent en una aula multigràu, perquè ha d'oferir moltes més propostes i ha de deixar molt més que els infants siguin ells mateixos qui creïn els seus propis aprenentatges. Una mica el de sempre, de deixar anar una mica i que no sigui el tutor o la mestra la font d'aprenentatges, per tant, no a les classes magistrals i deixar que les coses passin entre ells.

2.4 El procés d'ensenyament-aprenentatge és compartit? (Com planifiques les classes per tal que aquest ho sigui?)

Sí, a vegades es comenten els objectius que tenim abans de començar una activitat o un projecte, i partint molt de la conversa cada infant dins d'aquesta conversa es queda amb la part que pot assolir i que pot entendre i llavors és un procés comú perquè s'adonen que tothom té el seu ritme i s'impliquen també en l'aprenentatge dels més petits i dels més grans.

2.5 Com garanteixes la igualtat d'oportunitats d'aprenentatges en una aula amb tants ritmes i nivells diferents, sobretot en educació infantil on les distàncies encara són més grans?

És difícil, nosaltres és una cosa en la que hi creiem molt, però és complicada i ens ho estem preguntant constantment. Llavors com ho garanteixes, doncs garantint la igualtat d'oportunitats en el sentit de les propostes, donant més propostes, més continguts, més nivells i que tothom pugui agafar el seu. Fa que una aula on tu només oferiries una o dues propostes, tu n'ofereixes tres o quatre, és més laboriós pel docent, però t'assegures que tothom pugui fer la proposta en què es veu en cor o que pot assolir. Sempre tu al darrera donant més ganes de que vagin a més.

2.6 Com es fomenten les interaccions multietat a l'aula?

No cal fomentar-les, ja que es generen de manera natural, llavors es veuen com iguals, però saben que madurativament són més grans i que poden assolir més tasques i responsabilitats, però es donen de manera natural.

Bloc 3) L'organització d'una aula multigrada

3.1 Quines característiques ha de tenir l'organització d'una aula multigrada? Com ha d'estar organitzada?

D'una manera que hi hagi moltes propostes lliures, en el sentit que sempre tinguin una oferta o una oportunitat d'aprenentatge a mà i en diferents graus. Espais amples, espais de relació, activitats molt obertes a nivell d'agrupació on els infants es puguin anar trobant, però que sempre garanteixis que es relacionin amb tots els companys. I a nivell de mobiliari, poder oferir diferents mides de taules i espais de trobada.

3.2 Quines estratègies i recursos utilitzes a una aula amb edats heterogènies?

Les mateixes que tindries en una aula convencional però tot molt més diversificat, més estratègies i més recursos. Ha d'oferir de tot.

3.3 El clima i l'organització de l'espai és un element més que fomenta les interaccions entre l'alumnat?

És clau, ja que hi ha d'haver capacitat de moviment, diferents tipus de taules (rodones, quadrades, etc.), espais més d'estirar-se, etc. Totalment, el clima ha de ser molt quotidià perquè això es doni d'una manera més natural.

3.4 Per afavorir el procés d'ensenyament-aprenentatge i les interaccions és important la disposició de l'alumnat a l'aula? Per què?

Sí, nosaltres ens disposem a la rotllana de manera sistèmica, estan col·locats per edat, però és perquè nosaltres seguim el sistema de pedagogia sistèmica, però sí que és veritat que permet tenir al costat els que representa que més o menys estan a un nivell similar i et permet veure a davant per davant alumnes d'altres edats i tipologies. Llavors, la disposició de l'alumnat és important, però com que no hi ha una disposició concreta apart de la rotllana, depenen de cada activitat es realitzen unes agrupacions o unes altres depenent del que busquem. Sobretot la cosa és que es puguin agrupar de manera natural.

Bloc 4) El treball dels mestres en una aula multigràu

4.1 Com definiries la tasca del mestre dins una aula multigràu?

Propicia, generar, oferir, sempre estar oferint diverses maneres de fer, diferents reptes de diferents dificultats. Sempre estar oferint.

4.2 Quins aspectes positius té la tasca d'una mestra en una aula multigràu?

L'oportunitat de veure com es relacionen entre ells i les sinergies que es creen, i les personalitats com es desenvolupen pel sol fet d'estar barrejats. És molt xulu veure això, ja que no tothom ho pot veure i és una fortuna poder assistir en una cosa així. I la meva tasca a l'aula és com de mentora, de guia per si fa falta i de persona que genera oportunitats i reptes.

4.3 Amb quines dificultats et trobes a l'hora de treballar en una aula multinivell?

Bàsicament la por de perdre els objectius de vista, que no assoleixin els objectius marcats com a final d'etapa i que no et deixis res pel camí. Que no t'estiguis centrant en una cosa més que en una altra, i que per voler generalitzar acabis sent limitada. Bàsicament aquestes són les dificultats. Saber arribar a la seguretat de que estàs oferint i suplint totes les necessitats per tothom. Això és molt difícil.

4.4 Creus que és molt diferent el paper de l'educador dins una aula multigràu que en una aula graduada? En quins aspectes? Per què?

Totalment, crec que és molt diferent el paper entre un educador d'una aula multigràu i un d'una aula graduada, en el sentit de que l'aula multigràu no et permet comoditat, per tant, és molt

més enriquidor perquè sempre has d'estar, ja que cau pel seu propi pes. Si tu no fas bé la teva feina, no funciona. En canvi, una aula graduada és molt més fàcil caure en estereotips i generalitzacions i no és tan evident que no estàs fent bé la teva tasca. Llavors, sí és molt diferent el paper, perquè és més feina, és un repte més gros, mai estàs en pausa sempre t'estàs preguntant si està bé, si estàs anant pel bon camí, i en canvi, l'altre té moltes més comoditats, però no per això és molt més fàcil o més difícil.

4.5 Quin és el paper que ha de tenir el mestre o la mestra a l'aula per fomentar les interaccions multietat?

Simplement, normalitzar la diferència, convertir els fets diferencials en quelcom normal, del dia a dia i quotidià i simplement això, veure el valor de diferents tipus i les diferències.

4.6 Què has après de la teva pròpia experiència per treballar en una aula multigrada?

Doncs el potencial que tenen els infants, les possibilitats que tenen, el fet de que poden arribar a adquirir certs coneixements que tu creies que no estaven al seu abast pel sol fet de limitació de referència a nens més grans o inclús els nens més grans al fet de despertar cert rol de protecció de cura dels més petits com arriben a posar en pràctica habilitats socials que potser no se'ls despertarien en altres situacions o ambients.

4.7 Què has après de les teves companyes d'escola? I d'altres mestres?

La capacitat de treball en equip, ja que et converteixes en un equip docent el qual està treballant sempre en equips. Nosaltres som quatre paral·leles, sinó seríem tres tutores de diferents edats i una de suport, de manera que tot el que fem sempre està treballat, pensat i valorat entre quatre. Això fa que el que arriba a l'aula estigui molt més pensat i molt més debatut i que tingui una certa qualitat. El treball en equip és clau i és molt profitós per si hi ha algú que no sap com afrontar aquesta realitat doncs aquí es posa en pràctica i es veu la importància de fer-ho i els seus beneficis.

Bloc 5) La formació dels mestres per a l'aula multigrada

5.1 En la formació inicial de mestra es rep la informació necessària per desenvolupar-te en una aula multigrada?

No, tot el que estem fent de multigrada ha sigut d'una mentalitat ferma de que això funcionava que en altres centres funcionava, i que a altres metodologies com Montessori funcionava, doncs nosaltres ens hem buscat la vida, però no ens hem format concretament en això sinó que ens hem informat. És una constant revisió de com treballem el dia a dia, però no, no tenim una formació inicial en això.

5.2 Els teus coneixements sobre les aules amb edats heterogènies els has obtingut a través de la teva formació inicial com a mestra o ha sigut a través de formació permanent?

Principalment, els coneixements que tinc són de cultura general, ja que a la inicial no em van ensenyar res del multigràu. I en relació a la formació permanent no n'hi ha d'específica.

5.3 Hi ha formacions específiques pel professorat que treballa en aules multigràu? N'has seguit alguna d'aquestes formacions? Què t'ha aportat?

No conec formacions específiques i no he seguit cap d'aquestes formacions. Hem intentat que amb la formació que tenim de la resta de les altres formacions, aplicar-les en aquest tipus de funcionament.

5.4 Si vols ampliar els teus coneixements sobre aquesta tipologia d'aules quines són les opcions formatives que tens?

Actualment és més a través de l'experiència que de la formació. Hauríem de revisar si hi ha noves formacions sobre això. En el moment que vam començar no en vam trobar cap.

Bloc 6) Aspectes positius i aspectes negatius de l'experiència en una aula multigràu

6.1 Quins beneficis creus que aporta l'organització d'aules per grups heterogenis?

Una familiarització molt més ràpida, els infants que entren petits a la classe són molt menys entren en un clima molt més càlid i tranquil, amb les rutines ja funcionades i amb hàbits ja en marxa. Per tant, el procés d'adaptació dels nens i nens de tres anys és molt més ràpid, eficient, efectiu i tranquil.

El tema de l'autoestima, ja que es veuen a si mateixos tal com són i no se senten diferents ni que ocupen un rol de nens petits, de nens grans, de nens, de nenes, en la barreja està la gràcia.

Llavors veuen la diferència com una normalitat i això els fa sentir molt més bé en ells mateixos.

A nivell de socialització, ja que l'aula reflecteix la vida tal qual és. Tenen moltes més possibilitats de vincles diferents.

La cooperació, l'empatia i l'ajuda és l'altre tema gran. L'aula funciona perquè hi ha cooperació i empatia per tant, la necessiten i és una habilitat que han d'aplicar el dia a dia per estar en una aula, i llavors l'entrenen constantment.

La posada en pràctica dels coneixements és un punt fort. Els infants més grans constantment fan aprenentatges i tenen possibilitats d'aplicar-los, i els petits igual.

L'atenció a la diversitat, ja que si un infant de presumptament P5 necessita un nivell de presumptament P4, el troba dins l'aula sense que hi hagi aquesta discriminació o aquesta senyalització d'aquest infant. A vegades aquest fet de poder dir, tinc la tranquil·litat de fer una cosa d'un nivell que jo em sento més segur o segura fa que després agafin aquesta autoestima, llavors fa que avancin molt més ràpid a nivell d'aprenentatge. I el mateix, si algun infant amb capacitats més altres del que se li podria assignar en principi segons el seu nivell d'edat té possibilitat d'ampliació en el dia a dia. Tu no has de preparar una feina d'ampliació concreta o d'enriquiment, sinó que simplement la troba com a oportunitat normal dins l'aula.

I l'últim, és el treball en equip docent, ja que el treball té molta més qualitat, està molt més parlat, debatut i arriba una cosa molt més completa als infants.

6.2 I quins inconvenients hi veus?

Primer que les famílies estiguin convençudes, ja que moltes hi tenen por, sobretot les famílies de P5 per por de què els seus fills o filles no arribin al nivell.

A vegades pots donar continguts que sense voler acabis fent una mitjana. Llavors tens la por de no donar i complir les necessitats dels nens i nenes.

És molta més feina per la mestra, ja que has de generar moltes més oportunitats i reptes, i això comporta més organització i moltes més tasques.

6.3 Creus que els resultats en l'aprenentatge dels infants en una aula multigrau són iguals que en una aula amb edats homogènies? Per què?

Crec que sí, i crec que alguns igual i alguns més. Crec que no només és l'aprenentatge sinó que també és l'autoestima necessària per a l'aprenentatge que en aquests casos queda molt més reforçada. Llavors com que tenen molta més autoestima i molta més autonomia, perquè se saben espavilar, tenen els hàbits molt més ràpid, perquè sempre hi ha un referent més gran o algú que els pot guiar, no únicament la mestra. Estan molt més preparats per deixar que aquest aprenentatge entri. Llavors, sí crec que són iguals o són fins i tot millors. I crec que els aprenentatges d'habilitats socials i emocionals són molt més bons que en una aula convencional.

6.4 Hi ha algun aspecte que no haguem tractat durant l'entrevista o algun altre tema que voldries destacar sobre les aules multigrau?

Que s'apliquen molt poc i que la Covid ha sigut un gran instigador d'això, de fet nosaltres ho vam fer per aquest motiu i ens vam quedar sorpreses dels bons resultats i l'altre gran debat que vindria aquí és, que a la nostra escola passa, és que els infants que estan en aules multigrau l'any que ve se'n van junts per nivells a primer i aquí hi ha aquest salt. Per tant, el gran debat és a de

pujar a primària això? I llavors en el cas que es faci a primària com fer aquesta adaptació d'aula de nivell multigràu a aula graduada, que és amb el que ens trobem i això complica aquest pas.

- **Entrevista Maria Jose Martín**

Bloc 0) Perfil de la persona entrevistada

0.1 Pots definir-te breument i explicar la teva trajectòria professional?

Soc mestra en actiu des de fa 15 anys. Diplomada en Educació Infantil, pla vell. Tot i ser mestra de petits al llarg d'aquests anys a Ensenyament he fet de tot, des de P3 a 6^è, tutories, especialitats (música, ed.física, anglès, psicomotricitat), suports...

0.2 Quina és la teva experiència en una aula multigràu?

Des del 10 de gener d'aquest anyestic a l'escola Les Arrels de Maçanet i és la primera vegada que treballo amb multigràu (de P3 a P5) però venia d'una escola de Salt on havia treballat amb P5-1r.

Bloc 1) Concepte d'aula multigràu

1.1 Com definiries una aula multigràu?

Una aula on hi ha barrejats, treballant junts, infants de diferents edats.

1.2 Segons la teva opinió, quines són les seves característiques?

Infants que per edat haurien d'estar separats en diferents nivells però que estant junts es poden ajudar els uns als altres. Els uns «estiren» als altres.

1.3 Quines penses que són les principals diferències entre una aula multigràu i una aula graduada?

S'han d'atendre els diferents nivells educatius amb els diferents nivells evolutius. En una aula ordinària ja passa però dins d'una edat similar, en una multigràu aquestes diferències són més accentuades i marcades. Cal fer un treball d'adequació d'activitats.

Bloc 2) El procés d'ensenyament-aprenentatge a les aules multigràu

2.1 Segons la teva opinió i experiència, com explicaries el procés d'ensenyament-aprenentatge en una aula multigràu?

És important ser molt conscient dels diferents nivells i necessitats que tenen els infants. Però és bo que tots intervinguin en el seu procés i en els dels altres. La mestra fa de guia i ajuda en el procés i els nens fan la resta.

2.2 Els alumnes, aprenen diferent dins una aula multigràu?

Potser aprenen a un ritme diferent. No només aprenen del què diu l'adult sinó també dels

companys/es, en una aula graduada hi ha diferències entre iguals i en una multigrau s'hi suma el fet de no ser de la mateixa edat.

2.3 Els mestres, han d'ensenyar diferent dins una aula multigrau?

Hem de ser molt més conscients que mai que els nivells són molt diferents, ja que tens un infant en plena adaptació mentre un altre comença a interessar-se per les lletres i un altre que s'inicia en la lectura. Has de saber adaptar els continguts sense que perdin interès els més avançats però sense que s'avorreixin per no seguir els més petits. Ha d'ajustar-te a les necessitats i saber fer participar a totes del propi procés. Cal veure el multigrau com una oportunitat, amb un treball més globalitzat i contextualitzat.

2.4 El procés d'ensenyament-aprenentatge és compartit? (Com planifiques les classes per tal que aquest ho sigui?)

Sí que és compartit, i la col·laboració juga un paper fonamental. La mestra és una guia que acompanya.

Es té un punt de partida i es van organitzant els aprenentatges en funció dels interessos dels propis alumnes per tal de poder anar planificant. La docent ha de potenciar les interaccions entre els alumnes i fomentar el descobriment compartit. Creant l'entorn adequat els grans ajuden als més petits, són model a seguir.

2.5 Com garanteixes la igualtat d'oportunitats d'aprenentatges en una aula amb tants ritmes i nivells diferents, sobretot en educació infantil on les distàncies encara són mésgrans?

Coneixent les necessitats de cadascun d'ells i donant la resposta que sigui necessària i s'ajusti al seu nivell.

2.6 Com es fomenten les interaccions multi edat a l'aula?

A través de les diferents propostes de treball, activitats, estones de joc...

Bloc 3) L'organització d'una aula multigrau

3.1 Quines característiques ha de tenir l'organització d'una aula multigrau? Com ha d'estarorganitzada?

Hauria de ser una aula àmplia, clara, poc carregada de materials (i que aquests es vagin modificant), amb el mobiliari necessari i indispensable, amb espais vius, que tinguin diferents usos. És bo que els infants participin en la creació/organització d'aquests per tal que els facin seus.

3.2 Quines estratègies i recursos utilitzes a una aula amb edats heterogènies?

Hi ha activitats de circulació lliure (com les caixes Montessori) on l'infant tria allò que té interès per fer i allà es troba als altres infants amb els mateixos interessos o on es troben amb

companys/es que els guien o els ajuden. Hi ha moments de conversa/assemblea perquè es coneguin, intercanviïn experiències. Treball en petit grup per nivells, sigui quina sigui l'edat. Diferents tipus d'agrupacions.

3.3 El clima i l'organització de l'espai és un element més que fomenta les interaccions entre l'alumnat?

Sí, l'espai és important per tal de fomentar les interaccions. Si hi ha espais de retrobament, de seure junts, de parlar... fa que els alumnes intercanviïn moments, experiències, coneixements...

3.4 Per afavorir el procés d'ensenyament-aprenentatge i les interaccions és important la disposició de l'alumnat a l'aula? Per què?

Depèn de l'activitat que es dugui a terme es disposaran d'una o altra manera. A vegades buscaran un lloc on treballar lliurement, a vegades se'ls convidarà a treballar per grups pre establerts. És important que s'acostumin a treballar de diferents maneres i amb diferents companys/es.

Bloc 4) El treball dels mestres en una aula multigrà

4.1 Com definiries la tasca del mestre dins una aula multigrà?

Complicada d'entrada. Cal que el docent canviï la mirada i deixi de banda l'ensenyança dels aprenentatges de la manera «més tradicional». És important una bona organització, flexibilitat, adaptabilitat i ganes de treballar en comunitat.

4.2 Quins aspectes positius té la tasca d'una mestra en una aula multigrà?

Poder viure el procés d'enriquiment entre uns i altres, alumnes i docent. Tots aprenem de tots, els nens i nenes d'ells mateixos, els docents dels nens i nenes i els nens i nenes de les mestres.

4.3 Amb quines dificultats et trobes a l'hora de treballar en una aula multinivell?

La inexperiència, la falta de rodatge, el desconeixement, les inseguretats...

4.4 Creus que és molt diferent el paper de l'educador dins una aula multigrà que en una aula graduada? En quins aspectes? Per què?

En una aula graduada es té la idea que tots els infants estan en un mateix moment evolutiu tot i no ser així però es prima l'homogeneïtat dels discents. En una multigrà parteixes d'una concepció totalment diferent, heterogeneïtat. És més fàcil ser-ne conscient perquè tenen diferents edats.

4.5 Quin és el paper que ha de tenir el mestre o la mestra a l'aula per fomentar les interaccions multi edat?

De guia i acompanyant.

4.6 Què has après de la teva pròpia experiència per treballar en una aula multigrau?

Que hem d'estar en constant renovació. Cal continuar formant-se. Cal saber escoltar a l'alumnat, fer una bona feina d'observació, d'acompanyament. Cal saber treballar en grup/equip. Saber escoltar, ser adaptable.

4.7 Què has après de les teves companyes d'escola? I d'altres mestres?

El fet de conèixer diferents mestres i diferents maneres de treballar t'ajuda a sortir de la zona de confort, intentar fer les coses de diferent manera, ampliar/canviar la mirada. És quan més s'aprèn perquè s'intercanvien experiències, maneres de fer i de veure/viure l'educació. Poder parlar i compartir enriqueix i ajuda a millorar. Els mestres no podem perdre la curiositat i les ganes d'aprendre que, al cap i a la fi, és el que intentem transmetre als nostres alumnes.

Bloc 5) La formació dels mestres per a l'aula multigrau

5.1 En la formació inicial de mestra es rep la informació necessària per desenvolupar-te en una aula multigrau?

Penso que no, fins que no arribes a una escola on estan organitzats amb aules multigraus, no ho vius.

5.2 Els teus coneixements sobre les aules amb edats heterogènies els has obtingut a través de la teva formació inicial com a mestra o ha sigut a través de formació permanent?

A través de la formació permanent. Quan surts de la universitat no saps què és una aula, què t'hi trobaràs, com actuar... amb l'experiència, els companys, els alumnes... és quan aprens. Surts amb una teoria però la pràctica i la realitat són molt diferents.

5.3 Hi ha formacions específiques pel professorat que treballa en aules multigrau? N'has seguit alguna d'aquestes formacions? Què t'ha aportat?

Desconec que hi hagi formacions específiques pel professorat que treballem en el multigrau, i per això no n'he duta a terme cap.

5.4 Si vols ampliar els teus coneixements sobre aquesta tipologia d'aules quines són les opcions formatives que tens?

De moment no n'he trobat cap.

Bloc 6) Aspectes positius i aspectes negatius de l'experiència en una aula multigrau

6.1 Quins beneficis creus que aporta l'organització d'aules per grups heterogenis?

Que els infants s'ajudin entre ells. Que es fomenti el companyerisme, l'ajuda, les diferents relacions. Que el paper del docent es replantegi constantment.

6.2 I quins inconvenients hi veus?

Quan no hi has treballat mai, costa adaptar-se. És desaprendre per tornar a aprendre.

6.3 Creus que els resultats en l'aprenentatge dels infants en una aula multigrau són iguals que en una aula amb edats homogènies? Per què?

En el moment el què estic no sé dir com han estat els resultats, ja que encara no els he pogut observar. Però la manera de viure'ls sí que és diferent.

6.4 Hi ha algun aspecte que no haguem tractat durant l'entrevista o algun altre tema que voldries destacar sobre les aules multigrau?

Crec que no. Donar-te les gràcies per fer-me pensar sobre la meva pràctica educativa com a mestre a l'escola de Les Arrels.

- **Entrevista Laura Domingo**

0.1 Pots definir-te breument i explicar la teva trajectòria professional?

Jo soc mestra de formació vaig estudiar a la Universitat de Barcelona i vaig fer l'especialitat d'educació física, Mestra de Primària amb l'especialitat d'educació física. Després vaig fer un curs pont de dos anys per fer el segon cicle de pedagogia. Vaig fer Pedagogia, però, vaig fer algunes optatives de psicopedagogia, per tan vaig obtenir el títol de psicopedagoga. Tot això ho vaig fer treballant a la mateixa escola on vaig fer les pràctiques de mestra, que abans només se'n feien unes l'última any, em van contractar i vaig estar treballant de mestra a l'Escola IPSI de Barcelona quatre línies molt gran, i a estudiant a les tardes pedagogia. Llavors quan vaig acabar pedagogia, vaig fer el màster i vaig tenir la sort de què em va sortir una beca predoctoral després d'un any de màster a la UB, tot això a la UB. Em va sortir una beca predoctoral a la Universitat de Vic, llavors vaig haver de deixar la feina de mestra pel mig però abans d'acabar el màster i de què em sortir la beca predoctoral, vaig treballar un any de mestra a l'escola rural, a la ZER Alt Pallars, a la comarca del Pallars Sobirà, concretament feia de mestra itinerant d'aula d'acollida a la ZER. Això va ser el curs 2007-08. Llavors em van donar la beca, la beca era incompatible amb treballar i res, vaig haver de deixar llistes, la feina, ja havia deixat la concertada, després vaig haver de deixar llistes i vaig fer el doctorat. Van ser quatre anys a la Universitat de Vic, i això fent una tesi doctoral sobre escola rural que es troba online, *Contribucions pedagògiques de l'escola rural. La inclusió a les aules d'escola rural*. Després vaig tenir la sort, quan vaig acabar la tesi, que em van contractar a la universitat ja com a professora i investigadora. I ara de fa quatre anys vaig aconseguir una reducció per recerca, justificant que faig molta recerca, tinc menys docència i faig més o menys com mitja jornada de professora i mitja jornada d'investigadora. Aquest és el meu currículum professional principalment.

0.2 Quina és la teva experiència en una aula multigrau?

Bàsicament, és l'any aquest que vaig treballar a la ZER Alt Pallars, l'any 2007-08 i després a partir del curs 2008-09, cada any he tutoritzat estudiants de pràctiques de rural, més o menys uns 7-8-10 depèn de l'any. He portat TFG, Treballs de Final de Màster, i ara estic portant tesis doctorals sobre el tema, i estic en investigacions. Llavors tota la meva recerca acostuma a ser en aules multigrau i les pràctiques també en escola rural. Llavors considero que tinc aquesta experiència perquè acompanyo estudiants a fer planificacions multigrau, a faig assignatures de màster sobre planificació curricular multigrau, llavors tinc força experiència perquè és gent que està a la pràctica i que ho desenvolupa i després ser el feedback i em sento que tot i no desenvolupar-ho jo directament sí que hi participo. I després faig assessoraments a diverses escoles que volen millorar les seves pràctiques multigrau, aquesta és la meva experiència directa a l'aula.

Bloc 1) Concepte d'aula multigrau

1.1 Com definiries una aula multigrau?

Una aula multigrau simplement és que té diferents graus, és a dir cursos a dins l'aula. És a dir nens i nenes de diferents edats dins de l'aula. El concepte multigrau bé de les escoles graduades. En un moment es decideix graduar totes les escoles i fer-les per cursos, abans no era així. Llavors el terme multigrau bé d'aquí, i en bibliografia multigrau també és diu multigrade teaching.

1.2 Segons la teva opinió, quines són les seves característiques?

Més que una opinió és a nivell conceptual que significa. Multi grau, més d'un grau, entenen grau en aquest procés de graduació, per tant, més d'un curs. Entenem els cursos per edat biològica, per tant, més d'una edat biològica dins de l'aula.

1.3 Quines penses que són les principals diferències entre una aula multigrau i una aula graduada?

A nivell conceptual aquesta, que tens diferents edats en una i en l'altra no. Llavors, anant una mica més enllà, jo sempre dic que les aules multigrau és l'excusa, entre cometes, per parlar de diversitat, perquè és evident que tens diferents cursos i que, per tant, hi ha diferents nivells, ritmes, interessos, etc. Però qualsevol aula monograu o ordinària tens aquesta diversitat. Per tant, sí que en una multigrau és molt evident i fa que molts mestres, no tots, de rural ja tinguin en compte aquesta diversitat i no homogeneïtzin i, potser, a les urbanes o les monograu no passa tant i hi ha més tendència a tenir com un nivell que marca l'horitzó, com un terme mig i sense voler es classifiquen els nens i nenes si estan per sobre d'aquest nivell o per sota. I bé per això també es considera l'organització multigrau com una organització més inclusiva.

Bloc 2) El procés d'ensenyament-aprenentatge a les aules multigrau

2.1 Segons la teva opinió i experiència, com explicaries el procés d'ensenyament-aprenentatge en una aula multigrau?

El tema és que no podem generalitzar. Si estem dient que depèn molt l'èxit d'aquests dos factors i que la clau està en la mestra, no podem generalitzar. *Pel fet de ser multigrau no podem dir que es treballi d'una determinada manera.* Tu pots tenir una aula multigrau i treballar per cursos individualment i de la forma més tradicional i unidireccional que vulguis. I això també ho he viscut com a mestra. Per tant, no es pot generalitzar, no hi ha una forma de treballar multigrau, jo et podria explicar quines són les potencialitats de l'aula multigrau, que la meua tesi es basa en això, de dir en un context d'aula multigrau com podem desenvolupar tot el potencial que pot arribar a oferir el multigrau. *El multigrau per ell mateix no és bo ni dolent. Bàsicament si no es fa res, és a dir si no s'aprofita, pot arribar a ser fins i tot perjudicial, és a dir, els nens i nenes per ser de diferents edats i estar junt en el mateix lloc no succeeix res màgic. Per aquest fet sol no aporta res, hi ha d'haver una intenció pedagògica.*

2.2 Els alumnes, aprenen diferent dins una aula multigrau?

Depèn de quina aula multigrau i depèn de quina aula ordinària. *Hi ha escoles ordinàries que treballen de forma globalitzada, per projectes, molt significativament, això tenint en compte que hi ha diferents nivells i interessos, ritmes i de tot, i hi ha escoles rurals que no ho fan.* Tenen potser 7 alumnes i seria molt fàcil de fer i no ho fan, per tant, *un cop més no es pot generalitzar ni comparar per model d'escola, perquè no es pot parlar de model en aquest sentit.* Perquè hi ha escoles rurals molt i molt tradicionals.

2.3 Els mestres, han d'ensenyar diferent dins una aula multigrau?

-

2.4 El procés d'ensenyament-aprenentatge és compartit? (Com planifiques les classes per tal que aquest ho sigui?)

Hi ha escoles que sí i hi ha escoles que no. Per poder programar, ens posem en el supòsit del que et deia abans, ens podem en el supòsit que sí. Com es planifica de forma multigrau. Canvia molt si és una aula unitària, per exemple tens tots els cursos de primària junts, 1r, 2n, 3r, 4t, 5è i 6è junts. No són gaire habituals però n'hi ha d'així. Les més habituals són les cíclics, 1r i 2n, 3r i 4rt, i 5è i 6è, però, també hi ha escoles rurals que tenen 1r, 2n i 3r, i 4t, 5è i 6è. *El currículum va per cicles, així que si és una escola rural cíclica, ens és molt fàcil programa perquè va per cicles i, per tant, s'han d'assolir les competències al final de cicle, per tant ens resulta molt molt*

còmoda programar. Per exemple si tenim tres cursos hem de tenir en compte la programació el cicle inicial i el mitjà, llavors aquí sí que hem de planificar tenint en compte propostes molt globalitzades i on tots i totes puguin participar en el màxim de les seves possibilitats, però ara, a l'hora de l'avaluació sí que hem de tenir molt, molt present quins nens i nenes son de cicle inicial i què s'espera de final de l'etapa, i quins son de cicle mitja i pensar que tenen un any més per desenvolupar-ho. Per tant, tenir-ho en compte més a l'hora de l'avaluació de cara a planificar bé.

2.5 Com garanteixes la igualtat d'oportunitats d'aprenentatges en una aula amb tants ritmes i nivells diferents, sobretot en educació infantil on les distàncies encara són més grans?

Totes les aules tenen molta diversitat de nivells, ritmes i interessos, absolutament totes, les ordinàries i monograu també. Per tant, això és el primer que hem de canviar, la mira. A infantil més concretament jo crec que és on és més senzill, perquè les propostes més globalitzades, com pot ser treballar per ambients, treballar amb projectes, treballar amb racons, tallers, etc. precisament permeten que cada nen pugui desenvolupar-se. Son propostes algunes dirigides, algunes sense dirigir, depèn de les estratègies didàctiques que t'he comentat, però precisament permeten que els nens i nenes puguin desenvolupar-se segons estiguin preparats, motivats, disponibles en aquell moment. Per tant, a infantil encara menys, vull dir, encara és més fàcil treballar de forma globalitzada. I sí, les necessitat d'un P3 i un P5 son molt diferents, però hi ha d'haver moments de joc individual, moments doncs més d'elaboració cadascú més del seu nivell, hi ha d'haver moments de conversa en el que potser pots trobar-te un nen de P3 amb un vocabulari molt més ric que un nen de P4 o nens de P5 i això passa. No es pot generalitzar, s'ha de veure el grup i sí que hi ha grups que poden quedar coixos, per exemple a vegades passa a escoles rurals que només tenen quatre nens d'infantil i que realment hi ha moltes diferències entre ells perquè un és de P3 i els altres tres son de P5 i el de P3 queda molt despenjat, i això passa. Però cada any a l'escola rural canvien els grups i mai és igual, a menys que sigui una unitària, però la majoria que son cícliques o de tres cursos cada any canvia. Això té moltes coses positives perquè cada any la dinàmica del grup és diferent i, per tant, s'estableixen ros diferents que això va molt bé perquè t'obliga al mestre doncs a prendre decisions.

2.6 Com es fomenten les interaccions multietat a l'aula?

Podríem dir com fomentar la participació en multigrau, a les aules multigrau serà interedat, però en general el que hem de fomentar és la participació general a les aules. És a dir, reduir les barreres que no permeten la participació. La mirada seria aquesta, des d'una mirada inclusiva, que no permet la participació, doncs això és el que hem d'intentar evitar.

Després hi ha estratègies com les converses, les rotllanes de converses a infantil o assemblees a primària, hi ha algunes estratègies que son més democràtiques i participatives. Això és molt important de fomentar-ho. Llavors si treballem en alguns projectes interdisciplinaris igual, també és important tot el procés d'elaboració dels projectes: la dedició de la temàtica i de tot el desenvolupament.

Bloc 3) L'organització d'una aula multigran

3.1 Quines característiques ha de tenir l'organització d'una aula multigran? Com ha d'estar organitzada?

A la línia del que comentava abans. Les dues coses que s'han de tenir més en compte a les aules multigran son l'organització d'aquestes, els grups i les propostes d'aprenentatge. Llavors, els grups, diversificació màxima, no podem treballar sempre de la mateixa manera. Hem de tenir espais individuals, espais per parelles, espais per petit grup, espais per gran grup. És molt important diversificar en aquest sentit. Després les activitats d'aprenentatge han de ser motivadores, han de connectar amb la seva realitat, han de ser significatives, han de tenir una continuïtat, si veiem que perden interès s'han de saber parar a temps, no hem de deixar que morin. Després hi ha d'haver espais per feines més rutinàries sistemàtiques, una mica seguin una mica el que la Roser Boix diu dels cercles concèntrics d'aprenentatges. És a dir, els aprenentatges durant tota la primària son els mateixos, però es van repetint i cada any es van tornant més complexos. Aleshores al final la base pot ser la mateixa i el grau de complexitat va dependent dels interessos i la capacitat i el nivell dels alumnes. La idea des d'una mirada inclusiva és no tallar les ales, és a dir sempre donar oportunitats d'aprenentatge. Mai quedar per menys sinó per més. I a partir d'aquí cadascú pot fer més o menys. Però el més important és no tallar les ales i és el que s'acostuma a fer en aules ordinàries on hi sol haver un sol nivell llavors hi ha nens i nenes que ho troben molt senzill, que s'avorreixen, no suposa un estímul, etc. Tot això l'escola rural diversificant organització i diversificant també tipus d'aprenentatge i estratègies didàctiques després es pot arribar a tots i a totes.

3.2 Quines estratègies i recursos utilitzes a una aula amb edats heterogènies?

Les estratègies que es recomana i que va molt bé per treballar en grups heterogenis, tan multigran com monogran, però que seran heterogenis igualment, ja han anat sortint, però a infantil parlem: d'ambients, tallers, racons, els centres d'interès, algun projecte, etc. I a primària poden ser exactament els mateixos però llavors també podem introduir alguna investigació en el medi més complexa, podem introduir assemblea, podem introduir aprenentatge i servei, tot i que també es pot fer a infantil però d'una forma molt més senzilla.

Totes les estratègies didàctiques aquestes globalitzadores doncs permeten fer propostes didàctiques més significatives i que amb els nens i nenes poder connectar més amb els seus interessos i la seva realitat i l'actualitat. I doncs això amb un aprenentatge i servei que es reverteixi en la pròpia escola o la comunitat/poble i tot això és molt més motivador i significatiu.

3.3 El clima i l'organització de l'espai és un element més que fomenta les interaccions entre l'alumnat?

Son molt important, l'organització dels grups és un dels elements perquè el multigrau tingui èxit. I el clima entenen el clima com a benestar i l'ambient que es crea en els grups i el benestar i la situació també. Perquè és l'altre dels factors que és com organitzem els grups multigrau i dins del mateix grup multigrau com organitzem les parelles de treball, els petits grups, que es complementin, que realment sigui profitós treballar entre ells, que també aprenguin de la diferència, aprendre a treballar amb nens i nenes doncs que potser en una situació o en un grup més gran no l'escolliries però en un grup petit no hi ha més remei que treballar amb persones amb qui no tens afinitat, això també passa molt i és un aprenentatge per a tota la vida. Però s'ha de gestionar bé i això ho posa difícil al professorat.

A infantil els espais haurien de ser molt versàtils, molt polivalents, molt ordenats, amb materials el màxim de nobles possibles, propostes que donin joc, que permetin diferents opcions i que no siguin tancades, etc. Amb primària jo apostaria més en això, taules col·locades en forma circular o quadrada que es puguin veure, més tipus assemblea o en forma de U. I que el mobiliari que es pugui moure, que puguin tenir accés a dispositius electrònics dins la mateixa classe, a diferents fonts dins la mateixa classe, que sigui lluminosa, amb possibilitat de penjar-hi xarxes de relacions, aquestes coses.

3.4 Per afavorir el procés d'ensenyament-aprenentatge i les interaccions és important la disposició de l'alumnat a l'aula? Per què?

Les agrupacions que fas van molt en la línia de les estratègies didàctiques que fa. És a dir, si tu treballes de forma molt tradicional amb propostes tancades, unidireccionals, molt rígides, no necessites ni fer parelles ni fer grups, poden estar asseguts individualment i fer el que toca. Llavors crec que parles molt de clima, de grups i de propostes d'aprenentatge i jo també afegiria els espais i els temps. No és el mateix tenir una hora per fer medi que tenir dues hores tot un matí per fer un projecte, i aquí inclou medi, inclou mates, tot això evidentment condiona.

Bloc 4) El treball dels mestres en una aula multigrau

4.1 Com definiries la tasca del mestre dins una aula multigrau?

És una feina la de mestra rural/multigrau que ha de tenir en compte molts elements i diversificar molt, que en veritat és el que haurien de fer tots els mestres, però en rural moltes vegades és com tant evident que el que és un bon mestre ho veu com imprescindible, no ho pot entendre d'una altra manera. Llavors, moltes vegades, els llibres ens molesten perquè son graduats, aleshores un cop trenquem amb la dinàmica de llibre, trenquem amb la dinàmica d'assignatures, treballem de forma més globalitzada, clar ens obliga a planificar molt més, a elaborar propostes nosaltres, a estar molt més al dia de tot perquè no hi ha una editorial que t'estigui programant sinó que ets tu. I tot això fa que hagis de ser un mestre com molt polivalent, molt posat en el dia. Les tecnologies no deixen de ser importants, perquè no deixen d'estar en una escola rural moltes vegades que no tens el recolzament d'altres professionals, i llavors potser amb les formacions i tot s'ha de fer més online i els nens i nenes també.

Jo diria un mestre molt polivalent i que sobretot que s'estimi el rural i vulgui treballaria. Perquè no n'hem parlat però darrere de tot això hi ha uns continguts, i els continguts i unes competències específiques de rural que s'han de potenciar, perquè en aquest món globalitzat on estem, el món rural ha quedat com apartat i com que no s'ha l'hi ha donat valor, i a l'inrevés, se l'ha criticat i s'ha com anul·lat erròniament, com donant un valor a la urbanització com a prosperitat i modernitat quan veiem claríssimament que no és així que hem de donar valor al rural. Hem de tornar a una agricultura molt menys extensiva i hem de tornar a buscar formes de viure més sostenibles i ecològiques. I això ho trobem en el món rural i no justament a les ciutats. Per tant, tot el tema de continguts s'hauria de reenfocar, primer de tot creure-s'ho que això té valor i que si els nens i nenes coneixen el rural i després estudien el dia de demà, tots aquests coneixements que faran i estudiaran poden arribar a revertir en el rural, perquè tindran un coneixement profund del seu entorn i se l'estimaran i això una mica extrapolat als mestres. Els mestres de rural s'han d'estimar el lloc on estan, per realment d'aquesta manera transmetre aquests coneixements que han d'anar acompanyats de sentiment i emoció, per tant, aquest amor per l'espai i el lloc on habiten i conviuen.

4.2 Quins aspectes positius té la tasca d'una mestra en una aula multigrau?

Les aules multigrau, les dues característiques més importants de l'escola rural, són justament les aules multigrau i el context. Aquestes són les dues característiques on es pot treure més potencial. La possibilitat que et proporciona el multigrau per desenvolupar una mirada molt més inclusiva, una mirada que hauríem de compartir tots els mestres de totes les escoles del món mundial, però que no és així. I al final és això, més que programar d'una determinada manera,

que això al final és un aspecte tècnic del currículum, és la mirada que hem de canviar. La mirada cap a l'individu, cap al nen i nena, cap a les seves potencialitats i cap al grup, un grup divers on no tots hem de pensar el mateix ni hem de fer el mateix al mateix temps, perquè les persones no funcionem així. Hi ha d'haver espai per poder treballar d'altres maneres i moments de tot en el dia.

4.3 Amb quines dificultats et trobes a l'hora de treballar en una aula multinivell?

A dins de l'aula multigràu quina és la diferència, la gestió, el fet de desenvolupar una mirada inclusiva i actuar en conseqüència. Això és una dificultat per a molts mestres, que busquen any rere any un grup el màxim d'homogeni possible que porti el mínim de problemes possibles, entre cometes, i que els permeti reproduir el que diu el llibre o el que fa un any rere l'altre sense tenir en compte el propi grup.

4.4 Creus que és molt diferent el paper de l'educador dins una aula multigràu que en una aula graduada? En quins aspectes? Per què?

No hauria de ser tan diferent el rol si tots desenvolupem aquesta mirada i pràctiques inclusives. Malauradament, sí que hi ha diferències, però, jo no diré que n'hi hagin per ser graduada o multigraduada. Diria que hi ha diferències segons els mestres i el seu bagatge i la seva formació i experiències prèvies.

4.5 Quin és el paper que ha de tenir el mestre o la mestra a l'aula per fomentar les interaccions multietat?

Per afavorir les interaccions multigràu el que has de tenir clar és això, que el multigràu és un valor en si i que per desenvolupar-los has de donar la possibilitat a això de multiinteracció entre els nens i nenes i això vol dir treballar de forma més cooperativa, col·laborativa, propostes més obertes, flexibles, que permetin l'intercanvi d'opinions, al treballar en parelles, petit grup, gran grup, molta mobilitat en aquest sentit. S'ha de fomentar aquesta manera fent treballs complexos, proposar a partir de projectes, d'haver de descobrir quelcom o donar resposta a una pregunta o a un tema, un problema complex i que ens necessitem, que necessitem diferents disciplines per poder-ho descobrir o donar-hi resposta. I ens necessitem nosaltres com a diferents éssers humans que cadascú té les seves necessitats i les seves dèries, i les seves històries.

4.6 Què has après de la teva pròpia experiència per treballar en una aula multigràu?

Jo quan vaig anar a treballar a l'escola rural em va sorprendre en negatiu, malauradament. Jo tenia la teoria de l'escola rural, d'aprofitar el multigràu, de treballar de forma globalitzada, i clar em vaig trobar una ZER on la majoria d'escoles de la ZER, la majoria menys una i una mica una

altra eren força tradicionals. Aquí sí que vaig veure mestres interins doncs que aquell curs estaven en aquella escola, que no tenien experiència prèvia, no s'havien qüestionat que implica o que pot implicar tenir diferents cursos dins de l'aula. El que sempre explico és com vius tu la multigraduació, jo he vist mestres que ho han viscut com un problema, com que anhelaven tenir és alumnes el curs vinent per poder fer grups més homogenis. Clar si aquest és el teu punt de partida per experiència i bagatge no t'has qüestionat, no t'has pensat i no t'has repensat res més després el teu dia a dia a l'aula és un concret, perquè clar ningú t'ha fet veure que el fet de tenir diferents edats a l'aula pot ser un valor per ell mateix, sinó que ho vius com una dificultat, per tant, en el moment que es viu com una dificultat no ho aprofites. Al no viureu com una possibilitat no ho pots aprofitar pedagògicament.

4.7 Què has après de les teves companyes d'escola? I d'altres mestres?

El meu any allà al Pallars vaig veure realment, estem parlant del 2007-08, això com una falta de consciència, una falta de reflexió del que suposa les potencialitats que pot tenir, inclús de la por a les problemàtiques, però una falta de consciència i d'haver-ho parlat entre mestres. Recordo que jo feia preguntes d'aquest estil com estàs fent tu ara mateix i em deien que no s'havien plantejat mai. És com un context que ja els hi ve donat perquè el multigrau no és una opció pedagògica, allà els hi ve donat, són multigrau perquè no hi ha més nens i nenes. Però no ho viuen com una opció pedagògica, és a dir no ho viuen com quelcom pedagògicament potent i, per tant, no s'han qüestionat i no han posat sobre la taula tot el que podrien arribar a fer.

Això m'ho vaig trobar aleshores, però tots aquests anys que faig de tutora i que visito moltes escoles veig que hi ha molta diferència entre escoles que volen estar a la rural, que ho han triat i que potser han fet seminari de rural a les universitats, i que han fet pràctiques a rural, han fet el màster oficial de rural, **veig molta diferència entre mestres de rural que és realment per vocació, i es documenten i pregunten, i que tot el que hem estat comentant a totes les preguntes i que realment ho tenen en compte i ho voldrien potenciar.** I altres mestres, que és molt circumstancial, que si troben i que porten molts anys a rural i que moltes coses ni se les han plantejat o si amb respostes d'aquestes ràpides de buscar l'homogeneïtzació, de seguida que tens dos mestres desdoblar, de seguida busquen el nivell, per exemple un que fa primer que tira molt doncs el posen amb els de segon i tots fan el mateix. **Es nota molt els mestres que podem dir que desenvolupen aquesta mirada més inclusiva i que a sobre tenen vocació de rural, i els que els falla algun d'aquests dos elements. Crec que un mestre rural necessita aquests dos elements realment.**

Bloc 5) La formació dels mestres per a l'aula multigràu

5.1 En la formació inicial de mestra es rep la informació necessària per desenvolupar-te en una aula multigràu?

Doncs no. La veritat és que no, som un grup interuniversitari que es diu GIER, pots trobar un article online on s'explica on cada universitat catalana vetlla perquè en els plans d'estudi de mestra si contempli l'escola rural. Però tot i així és insuficient perquè per exemple a la UVic-UCC, el final sabeu fer què és rural els que feu un seminari o el TFG o TFM, però que les assignatures ordinàries obligatòries no hi ha cap, a menys que una professora com jo en pugui parlar a Aula 3-6 o algun altre exemple en una altra assignatura, però pots acabar el grau perfectament sense haver sentit a parlar de què és una aula multigràu. I això que a la UVic-UCC és una de les que més es treballa. Imaginat en d'altres. Et recomano que llegeixis aquest article que son els 20-25 anys del GIER i ho explica.

5.2 Els teus coneixements sobre les aules amb edats heterogènies els has obtingut a través de la teva formació inicial com a mestra o ha sigut a través de formació permanent?

Jo sense cap dubte permanent, a la meva formació inicial a la UB no vaig rebre cap coneixement sobre les aules multigràu i les escoles rurals. I posteriorment tampoc vaig trobar cap màster sobre el tema i vaig decidir fer el doctorat per saber més sobre aquest tema. Però realment tampoc en aquell moment no hi havia ni cursos de formació ni postgraus ni res postgrau.

5.3 Hi ha formacions específiques pel professorat que treballa en aules multigràu? N'has seguit alguna d'aquestes formacions? Què t'ha aportat?

Sí, hi ha diferents formacions. Per exemple hi ha un màster oficial coordinat amb la Universitat de Barcelona, que és per mestres generals i que fa dos anys que es realitza. S'havia fet anteriorment, però es va deixar de fer durant un temps. Això com a màster oficial i després hi ha cursos. Hi ha un postgrau a Teruel, fa anys que es fa, després hi ha cursos online que ha ofert a UVic-UCC, hi han alguns cursos, per exemple el departament d'educació té una web que es diu camí a l'escola rural, que té diferents vídeos, recursos per a mestres d'escoles rurals, i després ara també estan fent com una formació tres mestres rurals amb l'ajuda del departament i la volen fer extensiva per altres mesters que estan en actiu.

5.4 Si vols ampliar els teus coneixements sobre aquesta tipologia d'aules quines son les opcions formatives que tens?

Ja queda respòs amb la pregunta anterior.

Bloc 6) Aspectes positius i aspectes negatius de l'experiència en una aula multigrau

6.1 Quins beneficis creus que aporta l'organització d'aules per grups heterogenis?

Jo parlaria amb condicional. El fet de barrejar nens i nenes de diferents edats no és bo ni dolent per ell mateix, sinó que depèn de com es faci i de com organitzes aquests grups. Llavors els beneficis, sempre amb condicional, és aquest valor a l'heterogenietat, valor a la diferència, és molt més inclusiu, el mestre pot desenvolupar una mirada i unes pràctiques més inclusives en tots els beneficis que això comporta, sobretot pels nens i nenes que aprenen, creixen i es desenvolupen en un entorn així.

6.2 I quins inconvenients hi veus?

Els inconvenients són els mateixos. Si no ho desenvolupem en garanties, o sigui ben fet, afavorint aquesta potencialitat i aquesta mirada inclusiva, tot el que poden ser per un cantó aspectes positius i beneficis, es poden convertir en aspectes negatius. Tu tens la cara i la creu de la mateixa moneda. Per exemple, els mestres, tenir un mestre durant molt temps a la rural pot ser bo o si el mestre és molt bo serà molt bo, però, si el mestre no és bo pot ser un handicap. O amb els companys pot ser igual, tenir un grup-classe estable on tots es coneixen on hi ha pocs alumnes, això si el grup tira i és bo pot ser positiu, però, sinó també pot ser negatiu. Per tant jo crec que tot és una mica així.

Diuen que les escoles rurals les relacions amb les famílies són molt bones perquè són molt properes, depèn, perquè si la relació amb les famílies és molt bona, genial que siguin properes però pel que sigui no ho són millor si hi hagués més distància. Per tant, tots els aspectes poden ser vistos positius o negativament. Per això parlem en condicional.

6.3 Creus que els resultats en l'aprenentatge dels infants en una aula multigrau són iguals que en una aula amb edats homogènies? Per què?

No és una percepció ni una sensació meva. Hi ha uns estudis, els PISA i l'OCDE que diuen que els resultats de rural, clar jo parlo de rural, no de multigrau, estic fent una mica com a sinònim, els resultats de rural són una mica més alts, a igualtat de condicions econòmiques i socials. És a dir, nens i nenes de famílies socioeconòmica i cultural semblant a rural i urbana els resultats són una mica més alts. Això pots trobar articles d'en Rogeli Santamaria que és un inspector de la zona de Castelló que li agrada molt mirar tots els resultats de les proves PISA i l'OCDE i tot això.

6.4 Hi ha algun aspecte que no haguem tractat durant l'entrevista o algun altre tema que voldries destacar sobre les aules multigrau?

- Graella buidatge entrevistes

		FRASES LITERALS	IDEES PRINCIPALS
CONCEPTE D'AULA MULTIGRAU	A L A Y	<ul style="list-style-type: none"> · És un reflex total de la realitat de la vida d'un infant perquè és on es troben persones de diferents edats, diferents condicions físiques, intel·lectuals, emocionals, diferents tipus. · És un reflex de la vida quotidiana dels infants. · Hi ha infants de diferents edats · També ofereix als infants moltes més possibilitats que no pas en una aula convencional. · La diversitat o l'oportunitat d'experiències és molt més enriquidora perquè se'ls ofereix als infants moltes més experiències en nivells molt més variats · S'ofereixen més propostes de diferents nivells i cada infant pot escollir una mica en el nivell en que se sent més còmoda. · També proporciona molts més moments de socialització i d'adquisició de rols socials. · S'acostumen molt més a la diversitat · Fa que una aula on tu només oferiries una o dues propostes, tu n'ofereixes tres o quatre. · Llavors veuen la diferència com una normalitat i això els fa sentir molt més bé en ells mateixos. · A nivell de socialització, ja que l'aula reflecteix la vida tal qual és. Tenen moltes més possibilitats de vincles diferents. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reflex de la vida quotidiana dels nens i nenes i de la societat. • Agrupació d'infants de diferents: nivells maduratiu, nivells i edats biològiques. • Moltes més propostes, experiències i oportunitats a diferents nivells. • Adquisició de rols. • Molta diversitat d'edats, etapes maduratives dins d'una mateixa aula. • Adequar molt bé les activitats per poder atendre a tots els nivells. • Diferents ritmes d'aprenentatge, novells i interessos igual que a una aula ordinària, però que es veu molt més. • Model d'organització molt més inclusiu. • Bona planificació i organització de les propostes d'aprenentatge. • D'un mateix treball diversificar la tasca perquè tots treballin el mateix.
	J O U	<ul style="list-style-type: none"> · Una aula on hi ha barrejats, treballant junts, infants de diferents edats. · Infants que per edat haurien d'estar separats en diferents nivells però que 	

		<p>estant junts es poden ajudar els uns als altres. Els uns «estiren» als altres.</p> <ul style="list-style-type: none"> · S'han d'atendre els diferents nivells educatius amb els diferents nivells evolutius. En una aula ordinària ja passa però dins d'una edat similar, en una multigrau aquestes diferències són més accentuades i marcades. Cal fer un treball d'adequació d'activitats. · en una aula graduada hi ha diferències entre iguals i en una multigrau s'hi suma el fet de no ser de la mateixa edat. 	
	<p style="text-align: center;">D O M I N G O</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Una aula multigrau simplement és que té diferents graus, és a dir cursos a dins l'aula. És a dir nens i nenes de diferents edats dins de l'aula. El concepte multigrau bé de les escoles graduades. · Multi grau, més d'un grau, entenen grau en aquest procés de graduació, per tant, més d'un curs. Entenem els cursos per edat biològica, per tant, més d'una edat biològica dins de l'aula. · Llavors, anant una mica més enllà, jo sempre dic que les aules multigrau és l'excusa, entre cometes, per parlar de diversitat, perquè és evident que tens diferents cursos i que, per tant, hi ha diferents nivells, ritmes, interessos, etc. · I bé per això també es considera l'organització multigrau com una organització més inclusiva. · Totes les aules tenen molta diversitat de nivells, ritmes i interessos, absolutament totes, les ordinàries i monograu també. · Les dues coses que s'han de tenir més en compte a les aules multigrau són l'organització d'aquestes, els grups i les propostes d'aprenentatge. 	

	P O R T	<p>· És una aula on hi ha diferents nivells dins de l'aula. Els grups que s'haurien d'agrupar en una aula d'una escola ordinària com a nivells, doncs aquí els tenim agrupats a tots en una mateixa aula.</p> <p>· A més a més de la diversitat que ens trobem en la qüestió d'edat, ens trobem diversitat en qüestió de nivell maduratiu. Hi ha nens que en una aula ordinària ja es troben en nivells maduratius diferents, doncs en una aula multigrau encara que et diguin que tens tres graus diferents en tens la tira de grau.</p> <p>· En una aula multigrau pots treballar tots el mateix, però dins del mateix treball diversifiques les tasques, o dones responsabilitats diferents, o fas treballs de tipus col·laboratiu que siguin encadenats.</p> <p>· el protagonisme el tinguin més uns que uns altres depèn de l'activitat i els aprenentatges que vols que facin els infants en cada moment. I també estires molt d'això, que un grup et dinamitzi l'altre.</p>	
	A L A Y	<p>· És molt més dialògic, per tant, parteix molt més del que és la conversa tant de la mestra cap als infants com entre ells.</p> <p>· No només la font d'aprenentatge és el docent, sinó que l'enriquiment és entre els propis infants, llavors és com que hi ha moltes més fonts d'aprenentatges.</p> <p>· No només els adquireixen sinó que a més els poden anar posant en pràctica constantment, sobretot quan són infants d'edats més avançades que llavors no només es tracta d'agafar aquest aprenentatge, sinó que quan l'intenten agafar per exposar-lo o col·laborar amb els companys més petits.</p> <p>· L'aula multigrau els ensenya que això és completament normal i que és possible aprendre de diferents maneres.</p>	<p>ESTRATÈGIES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es parteix molt més de la conversa, cada un es queda amb la part que pot assolir. • Oferir moltes propostes. • No classes magistrals • Deixar que les coses passin • Més propostes perquè tothom pugui agafar el seu nivell. • A adaptar els continguts sense que perdin interès. • Treball globalitzat, contextualitzat i treball significatiu, tenir en compte el nivell, els interessos i els ritmes. • Estratègies més democràtiques.

PROCÉS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE	<ul style="list-style-type: none"> · Sobretot davant d'aquesta situació l'autoestima cap a la manera d'aprendre, o el grau maduratiu o la velocitat d'aprenentatge no és un handicap per ells. · Que fa senti a l'infant que el seu procés és normal, que el seu ritme és el que toca i llavors també hi ha els que necessiten més velocitat la tenen, els que necessiten més tranquil·litat la tenen, llavors, sí tots aprenen diferent i tenen resposta a aquesta necessitat. · Ha d'oferir moltes més propostes i ha de deixar molt més que els infants siguin ells mateixos qui creïn els seus propis aprenentatges. · No a les classes magistrals i deixar que les coses passin entre ells. es comenten els objectius que tenim abans de començar una activitat o un projecte. · Partint molt de la conversa cada infant dins d'aquesta conversa es queda amb la part que pot assolir i que pot entendre i llavors és un procés comú perquè s'adonen que tothom té el seu ritme i s'impliquen també en l'aprenentatge dels més petits i dels més grans. · Garantint la igualtat d'oportunitats en el sentit de les propostes, donant més propostes, més continguts, més nivells i que tothom pugui agafar el seu. · T'assegures que tothom pugui fer la proposta en què es veu en cor o que pot assolir. Sempre tu al darrera donant més ganes de que vagin a més. · No cal fomentar-les, ja que es generen de manera natural. · Però saben que madurativament són més grans i que poden assolir més tasques i responsabilitats. · El fet de que poden arribar a adquirir certs coneixements que tu creies que no estaven al seu abast pel sol fet de limitació de referència a nens més grans o inclús els nens més grans al fet de despertar cert rol de protecció de 	<ul style="list-style-type: none"> • Treball per projectes, ambients, racons i tallers. Aquestes es desenvolupen si els nens i nenes estan preparats, motivats o disponibles. • Propostes dirigides o sense dirigir. • Activitats que estimulin de repte cap amunt i d'altres que els permetin ser petits i fer coses de petits. <p>FONTS D'APRENTATGE</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'aprèn de manera bidireccional: l'infant del docent, el docent de l'infant, i entre infants. • Els grans aprenen dels petits i els petits dels grans. • Tots intervenen en el seu procés i el dels altres. • Que tots siguin participants en el seu propi procés. • Posar en pràctica constant tots els coneixements, sobretot quan els grans expliquen als petits. • Els interessos dels infants són el punt de partida. • S'aprèn de moltes maneres diferents, això els proporciona més seguretat i més autoestima a l'hora d'aprendre. • Adquisició de coneixements que creies que no podien assolir. • Més nivells significa més propostes i això provoca que tothom pugui buscar el seu "tope" encara que no correspongui a la seva edat. <p>INTERACCIONS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es generen de manera natural. • Cal reduir barreres que no permetin la participació
--	--	--

	<p>cura dels més petits com arriben a posar en pràctica habilitats socials que potser no se'ls despertarien en altres situacions o ambients.</p> <ul style="list-style-type: none"> · (EN RELACIÓ ALS RESULTATS) Crec que sí, i crec que alguns igual i alguns més Crec que no només és l'aprenentatge sinó que també és l'autoestima necessària per a l'aprenentatge que en aquests casos queda molt més reforçada. · (EN RELACIÓ ALS RESULTATS) Estan molt més preparats per deixar que aquest aprenentatge entri. Llavors, sí crec que són iguals o són fins i tot millors. I crec que els aprenentatges d'habilitats socials i emocionals són molt més bons que en una aula convencional. · si algun infant amb capacitats més altres del que se li podria assignar en principi segons el seu nivell d'edat té possibilitat d'ampliació en el dia a dia. · Els infants més grans constantment fan aprenentatges i tenen possibilitats d'aplicar-los, i els petits igual. · La cooperació, l'empatia i l'ajuda és l'altre tema gran. L'aula funciona perquè hi ha cooperació i empatia per tant, la necessiten i és una habilitat que han d'aplicar el dia a dia per estar en una aula, i llavors l'entrenen constantment. · Ja que si un infant de presumptament P5 necessita un nivell de presumptament P4, el troba dins l'aula sense que hi hagi aquesta discriminació o aquesta senyalització d'aquest infant. A vegades aquest fet de poder dir, tinc la tranquil·litat de fer una cosa d'un nivell que jo em sento més segur o segura fa que després agafin aquesta autoestima, llavors fa que avancin molt més ràpid a nivell d'aprenentatge. · El procés d'adaptació dels nens i nens de tres anys és molt més ràpid, eficient, efectiu i tranquil. · Una familiarització molt més ràpida 	<ul style="list-style-type: none"> · A vegades són buscades i d'altres no es busquen, depèn de la intencionalitat de les activitats. <p>AVALUACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> · Tenir clar a quin curs o cicle pertany cada infant. <p>ADAPTACIÓ P3</p> <ul style="list-style-type: none"> · És molt més ràpida, eficient, efectiva i tranquil·la. · Els proporciona seguretat veure altres nens i nenes passant-s'ho bé. · Fa adquirir paciència als més grans i després actuen de guies, tutors, acompanyants, etc. <p>APRENTATGES</p> <ul style="list-style-type: none"> · Habilitats socials i emocionals · Cooperació, empatia i ajuda. · El currículum per cicles facilita la programació, i fa més fàcil de veure les competències que cal assolir al final. · La base dels coneixements és la mateixa i el grau de complexitat depèn de la capacitat de l'infant, interessos i nivell. <p>RESULTATS</p> <ul style="list-style-type: none"> · Iguals o millors · Una mica més alts <p>ROLS</p> <ul style="list-style-type: none"> · Es van canviant dins el grup segons l'activitat cada infant pot assumir un rol diferent.
--	---	---

	J O U	<ul style="list-style-type: none"> · és bo que tots intervinguin en el seu procés i en els dels altres. La mestra fa de guia i ajuda en el procés i els nens fan la resta. · Potser aprenen a un ritme diferent. No només aprenen del què diu l'adult sinó també dels companys/es. · Has de saber adaptar els continguts sense que perdin interès els més avançats però sense que s'avorreixin per no seguir els més petits. Ha d'ajustar-te a les necessitats i saber fer participar a totes del propi procés. Cal veure el multigrau com una oportunitat, amb un treball més globalitzat i contextualitzat. · és compartit, i la col·laboració juga un paper fonamental. · Es té un punt de partida i es van organitzant els aprenentatges en funció dels interessos dels propis alumnes per tal de poder anar planificant. · Coneixent les necessitats de cadascun d'ells i donant la resposta que sigui necessària i s'ajusti al seu nivell. · A través de les diferents propostes de treball, activitats, estones de joc... 	<ul style="list-style-type: none"> • Durant tota l'etapa d'El no tenen sempre el mateix rol. • Conèixer les necessitats i donar la resposta necessària i ajustada. • Hi ha d'haver una intenció pedagògica si no no funciona. • Moments de treball individual, de treball de cada un amb el seu nivell i de grup barrejat. • Mirada més inclusiva es valora la diferència. Si no es valora es pot convertir en negatiu la barreja.
	D O M I N G O	<ul style="list-style-type: none"> · Pel fet de ser multigrau no podem dir que es treballi d'una determinada manera. · El multigrau per ell mateix no és bo ni dolent. Bàsicament si no es fa res, és a dir si no s'aprofita, pot arribar a ser fins i tot perjudicial, és a dir, els nens i nenes per ser de diferents edats i estar junt en el mateix lloc no succeeix res màgic. Per aquest fet sol no aporta res, hi ha d'haver una intenció pedagògica. 	

	<ul style="list-style-type: none"> · Hi ha escoles ordinàries que treballen de forma globalitzada, per projectes, molt significativament, això tenint en compte que hi ha diferents nivells i interessos, ritmes i de tot, i hi ha escoles rurals que no ho fan. · un cop més no es pot generalitzar ni comparar per model d'escola, perquè no es pot parlar de model en aquest sentit. · El currículum va per cicles, així que si és una escola rural cíclica, ens és molt fàcil programa perquè va per cicles i, per tant, s'han d'assolir les competències al final de cicle, per tant ens resulta molt molt còmoda programar. · planificar tenint en compte propostes molt globalitzades i on tots i totes puguin participar en el màxim de les seves possibilitats, però ara, a l'hora de l'avaluació sí que hem de tenir molt, molt present quins nens i nenes son de cicle inicial i què s'espera de final de l'etapa, i quins son de cicle mitja i pensar que tenen un any més per desenvolupar-ho. · A infantil més concretament jo crec que és on és més senzill, perquè les propostes més globalitzades, com pot ser treballar per ambients, treballar amb projectes, treballar amb racons, tallers, ets. precisament permeten que cada nen pugui desenvolupar-se. Son propostes algunes dirigides, algunes sense dirigir, depèn de les estratègies didàctiques que t'he comentat, però precisament permeten que els nens i nenes puguin desenvolupar-se segons estiguin preparats, motivats, disponibles en aquell moment. · I sí, les necessitat d'un P3 i un P5 son molt diferents, però hi ha d'haver moments de joc individual, moments doncs més d'elaboració cadascú més del seu nivell, hi ha d'haver moments de conversa en el que potser pots trobar-te un nen de P3 amb un vocabulari molt més ric que un nen de P4 o nens de P5 i això passa. 	
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> · s'estableixen ros diferents que això va molt bé perquè t'obliga al mestre doncs a prendre decisions. · fomentar és la participació general a les aules. És a dir, reduir les barreres que no permeten la participació. La mirada seria aquesta, des d'una mirada inclusiva, que no permet la participació, doncs això és el que hem d'intentar evitar. · Després hi ha estratègies com les converses, les rotllanes de converses a infantil o assemblees a primària, hi ha algunes estratègies que son més democràtiques i participatives. Això és molt important de fomentar-ho. Llavors si treballem en alguns projectes interdisciplinaris igual, també és important tot el procés d'elaboració dels projectes: la dedició de la temàtica i de tot el desenvolupament. · es activitats d'aprenentatge han de ser motivadores, han de connectar amb la seva realitat, han de ser significatives, han de tenir una continuïtat, si veiem que perden interès s'han de saber parar a temps, no hem de deixar que morin. · els aprenentatges durant tota la primària son els mateixos, però es van repetint i cada any es van tornant més complexos. Aleshores al final la base pot ser la mateixa i el grau de complexitat va depenent dels interessos i la capacitat i el nivell dels alumnes. · és aquest valor a l'heterogenietat, valor a la diferència, és molt més inclusiu, el mestre pot desenvolupar una mirada i unes pràctiques més inclusives en tots els beneficis que això comporta, sobretot pels nens i nenes que aprenen, creixen i es desenvolupen en un entorn així. · Els inconvenients son els mateixos. Si no ho desenvolupem en garanties, o sigui ben fet, afavorint aquesta potencialitat i aquesta mirada inclusiva, tot 	
--	---	--

	<p>el que poden ser per un cantó aspectes positius i beneficis, es poden convertir en aspectes negatius.</p> <ul style="list-style-type: none"> · els resultats de rural son una mica més alts, a igualtat de condicions econòmiques i socials. 	
<p>P O R T</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Tant dels petits als grans com dels grans als petits. Els grans dels petits n'absorbeixen la creativitat, l'espontaneïtat, el si m'equivoco no passar res, aquesta pressió que a vegades es van posant quan es van fent grans, també per reforçar aprenentatges, perquè a vegades als de P3 els has fet una pregunta i veus que l'altre dubte, i ens serveix per acabar de consolidar això. · com a gran també està consolidant el seu aprenentatge i consolidant el que ha après. · Els petits dels grans, allà on es veu més és en tema dibuix, és una passada. A nivell de com agafa el llapis, de com gira el paper, d'estructures que fan dins el dibuix i que ho intenten imitar, i a nivell de lectoescriptura, també és una passada, perquè com que veuen els altres tenen un model de lectura. · Serenor que un de P3 arriba i té la seguretat personal de que hi ha uns nens que s'ho passen bé, que saben on van les coses, que saben el que han de fer, etc. I això fa que l'adaptació sigui molt més ràpida. I els altres han de tenir la paciència de saber guiar, acompanyar, ser una mica els tutors, i acompanyar no fer el de l'altre. · Però sí que és cert el que té dit, aquest modelatge que no has de dir res, és innat i instintiu d'ells, no és provocat sinó que ja surt així, pel sol fet d'estar barrejat a l'aula, els aprenentatges respiren diferent només per això. · Jo crec que has de tenir ben planificat el que fas dins de l'aula. · A vegades es donen i a vegades es busquen. Fem lectura compartida i intento que cada setmana les parelles siguin diferents per anar veient quins 	

	<p>encaixen, observant si amb aquest l'aprenentatge és més ric o no tant ric. Com a mestra et fixes amb aquestes coses.</p> <ul style="list-style-type: none"> · N'hi ha que les busco, però a espais d'aprenentatge per exemple els grups es creen sol i llavors les interaccions són les que surten. Depenen de la intencionalitat de l'activitat i el que busco. · Petits moments que voldria estirar els de P5, però, ara no puc perquè no tinc recurs humà, però poden esperar-se i si no ho aprenen en aquest moment ho aprendran el dia següent o l'altre, quan no ho puguis fer. Aquests petits moments de: si no hagués tingut aquest podria haver tibat la corda. · Aquest estímul de repte que tenen per amunt no el tindrien, i sí que aquells punts de encara soc petit i encara vull fer el joc aquest de destrossar, doncs continuen tenint aquesta oportunitat. De l'altre manera els fem créixer tots al mateix ritme. Però jo crec que depèn molt del tipus d'alumnat que hi ha. · El tema de la seguretat personal i responsabilitat s'accentuen les dues coses. Soc el gran de la classe i soc el model, sé que n'hi ha de més grans, he sigut el petit i el del mig, aquest rol canviant els hi va bé. Allò que diem d'etiquetatge que es tendeix dins del mateix grup que adquireixin rols diferents i que no tinguin sempre el mateix rol. 	
<p style="text-align: center;">A L A Y</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Que hi hagi moltes propostes lliures · Espais amples, espais de relació, activitats molt obertes a nivell d'agrupació on els infants es puguin anar trobant, però que sempre garanteixis que es relacionin amb tots els companys. · Poder oferir diferents mides de taules i espais de trobada. · Que hi ha d'haver capacitat de moviment, diferents tipus de taules (rodones, quadrades, etc.), espais més d'estirar-se, etc. 	<p>ORGANITZACIÓ ESPAIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Espais amples i de relació, espais de trobada. • Diferents mides de taula • Aules mòbils, polivalents i molt versàtils i que les coses no siguin fixes. • Aules àmplies, clares i lluminoses, poc carregades, amb el mobiliari necessari i indispensable i tot ben ordenat

ORGANITZACIÓ D'AULA		<ul style="list-style-type: none"> · El clima ha de ser molt quotidià perquè això es doni d'una manera més natural. · Permet tenir al costat els que representa que més o menys estan a un nivell similar i et permet veure a davant per davant alumnes d'altres edats i tipologies. · Però com que no hi ha una disposició concreta apart de la rotllana, depenen de cada activitat es realitzen unes agrupacions o unes altres dependent del que busquem. · Que es puguin agrupar de manera natural. · pots donar continguts que sense voler acabis fent una mitjana 	<ul style="list-style-type: none"> • Materials col·locats a la mida dels infants. • Materials nobles i propostes que permetin diferents jocs i opcions. • Materials que no siguin tancats, que provoquin a l'alça i no tant, que puguin ser un repte però també un joc.
	J O U	<ul style="list-style-type: none"> · Hauria de ser una aula àmplia, clara, poc carregada de materials (i que aquestes vagin modificant), amb el mobiliari necessari i indispensable, amb espais vius, que tinguin diferents usos. És bo que els infants participin en la creació/organització d'aquests per tal que els facin seus. · Hi ha activitats de circulació lliure (com les caixes Montessori) on l'infant tria allò que té interès per fer i allà es troba als altres infants amb els mateixos interessos o on es troben amb companys/es que els guien o els ajuden. Hi ha moments de conversa/assemblea perquè es coneguin, intercanviïn experiències. Treball en petit grup per nivells, sigui quina sigui l'edat. Diferentstipus d'agrupacions. · Sí, l'espai és important per tal de fomentar les interaccions. Si hi ha espais de retrobament, de seure junts, de parlar... fa que els alumnes intercanviïn moments, experiències, coneixements... · Depèn de l'activitat que es dugui a terme es disposaran d'una o altra manera. A vegades buscaran un lloc on treballar lliurement, a vegades se'ls convida a treballar per grups pre establerts És important que s'acostumin a treballar de diferents maneres i amb diferents companys/es. 	<p>DISPOSICIÓ DELS INFANTS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agrupació sistemàtica: s'ordenen a la conversa en semicercle i de més gran a més petit. • Col·locats de manera que tots es puguin veure i barrejats. Per tan en semicercle o cercle tancat i que es col·loquin al lloc que vulguin. • Cercles petits o de dos en dos, cara a cara per fomentar així les interaccions. <p>CLIMA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Quotidià. • De benestar. • Respectar les normes de convivència: torn de paraula, to de veu, respecte pels companys/es, etc. <p>AGRUPACIÓ DE L'ALUMNAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • A vegades es realitzen agrupacions aleatòries/naturals i d'altres vegades es busquen. • Espais on es puguin agrupar en petit grup, per nivells, barrejats, gran grup, espais individuals i per parelles. • Treballar amb diferents companys/es per aprendre de la diferència. • Treballar de diferents maneres amb diferents companys.

D O M I N G O		<p>· Llavors, els grups, diversificació màxima, no podem treballar sempre de la mateixa manera. Hem de tenir espais individuals, espais per parelles, espais per petit grup, espais per gran grup. És molt important diversificar en aquest sentit.</p> <p>· hi ha d'haver espais per feines més rutinàries sistemàtiques</p> <p>· La idea des d'una mirada inclusiva és no tallar les ales, és a dir sempre donar oportunitats d'aprenentatge. Mai quedar per menys sinó per més.</p> <p>· Tot això l'escola rural diversificant organització i diversificant també tipus d'aprenentatge i estratègies didàctiques després es pot arribar a tots i a totes.</p> <p>· però a infantil parlem: d'ambients, tallers, racons, els centres d'interès, algun projecte, etc. I a primària poden ser exactament els mateixos però llavors també podem introduir alguna investigació en el medi més complexa, podem introduir assemblea, podem introduir aprenentatge i servei, tot i que també es pot fer a infantil però d'una forma molt més senzilla.</p> <p>· les estratègies didàctiques aquestes globalitzadores doncs permeten fer propostes didàctiques més significatives i que amb els nens i nenes poder connectar més amb els seus interessos i la seva realitat i l'actualitat.</p> <p>· I el clima entenen el clima com a benestar i l'ambient que es crea en els grups i el benestar i la situació també. Perquè és l'altre dels factors que és com organitzem els grups multigrà i dins del mateix grup multigrà com organitzem les parelles de treball, els petits grups, que es complementin, que realment sigui profitós treballar entre ells, que també aprenguin de la</p>	<p>PLANIFICACIÓ D'ACTIVITATS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activitats de circulació lliure on es formen agrupacions aleatòries segons els interessos. • Plantificar els ambients, tallers, racons, centres d'interès i projectes. • Propostes didàctiques significatives que connectin amb els interessos dels nens i nenes • Tenir clara la intencionalitat i l'objectiu per fer un agrupament o un altre. • Activitats on es trobin provocacions i reptes <ul style="list-style-type: none"> • Diversificar: organització, tipus d'aprenentatge i estratègies. Que no sempre es treballi de la mateixa manera.

	<p>diferència, aprendre a treballar amb nens i nenes doncs que potser en una situació o en un grup més gran no l'escolliries però en un grup petit no hi ha més remei que treballar amb persones amb qui no tens afinitat, això també passa molt i és un aprenentatge per a tota la vida.</p> <ul style="list-style-type: none"> · espais haurien de ser molt versàtils, molt polivalents, molt ordenats, amb materials el màxim de nobles possibles, propostes que donin joc, que permetin diferents opcions i que no siguin tancades, etc. · I que el mobiliari que es pugui moure, que puguin tenir accés a dispositius electrònics dins la mateixa classe, a diferents fonts dins la mateixa classe, que sigui lluminosa, amb possibilitat de penjar-hi xarxes de relacions, aquestes coses. · No és el mateix tenir una hora per fer medi que tenir dues hores tot un matí per fer un projecte, i aquí inclou medi, inclou mates, tot això evidentment condiona. · Hi ha d'haver espai per poder treballar d'altres maneres i moments de tot en el dia. · El fet de barrejar nens i nenes de diferents edats no és bo ni dolent per ell mateix, sinó que depèn de com es faci i de com organitzes aquests grups. 	
<p style="text-align: center;">P O R T</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Més que a nivell d'aprenentatges a nivell organitzatiu, tenir clar la intencionalitat i l'objectiu per després fer un agrupament o un altre. (...)Però a nivell organitzatiu cal tenir-ho molt ben pensat. · L'aula ha de ser versàtil i mòbil 100%. · I també que els materials han d'estar col·locats a la mida de tothom això també. Intentem que estiguin a l'abast ja com totes les classes, aquí tenint P3, P4 i P5, vas pujant. · Anem unes estones a espais d'aprenentatges, unes estones fem grup gran a la classe, treballem molt a l'estora, a dins la classe també separem com 	

	<p>per racons, però aquest de la classe no són de lliure elecció sinó que són racons més dirigits en el sentit que hi troben una tasca a fer, en l'altre són més provocacions i reptes que interpreten tal qual i que a vegades és un repte molt més lliure, o simplement a vegades són coses d'observació o personalitzables. I també fem treball a través de projectes i centres d'interès.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Quan fem converses en grup, aquest respectar el torn de paraula, respectar un cert silenci, poden interaccionar si aquest diu una cosa, però esperant i anant a poc a poc. · Cada espai té el seu moment, però, sí que posem unes mininormes perquè la interacció pugui ser més bona i de més qualitat. · respectar l'espai que està determinat, a l'estora seure bé perquè tothom estigui còmoda i si trobi bé i als espais d'aprenentatge si ens han delimitat l'espai és perquè tinguem una comoditat i puguem fluir més en quan a interacció i aprenentatges. · Si hem de fer una cosa en gran grup ens hem de col·locar tots que ens puguem veure les cares. I amb el cercle tots barrejats i que escullin lliurement allà on van. · I als espais d'aprenentatge també intento que siguin cercles petits o de dos en dos que donin peu a aquesta interacció, menys quan estan al cavallet que pinten, però estan a prop. · fem servir han de ser que abastin totes les franges d'edats. N'hi ha d'haver de tot tipus, però, no t'encasellis amb materials que dius que és de P3 i prou, sempre hem de provocar a l'alça i no tant a l'alça, que suposi un repte, però, alhora també un joc o un gaudir d'això ja ho se fer i els proporcionem aquesta seguretat personal. 	
--	---	--

TREBALL DELS MESTRES	A L A Y	<ul style="list-style-type: none"> · Propicia, generar, oferir, sempre estar oferint diverses maneres de fer, diferents reptes de diferents dificultats. Sempre estar oferint. · La meva tasca a l'aula és com de mentora, de guia per si fa falta i de persona que genera oportunitats i reptes. · La por de perdre els objectius de vista, que no assoleixin els objectius marcats com a final d'etapa i que no et deixis res pel camí. · Que per voler generalitzar acabis sent limitada. · Que l'aula multigrau no et permet comoditat, per tant, és molt més enriquidor perquè sempre has d'estar, ja que cau pel seu propi pes. · És més feina, és un repte més gros, mai estàs en pausa sempre t'estàs preguntant si està bé, si estàs anant pel bon camí, i en canvi, l'altre té moltes més comoditats, però no per això és molt més fàcil o més difícil. · Normalitzar la diferencia, convertir els fets diferencials en quelcom normal, del dia a dia i quotidià i simplement això, veure el valor de diferents tipus i les diferències. · La capacitat de treball en equip, ja que et converteixes en un equip docent el qual està treballant sempre en equips. · Sempre està treballat, pensat i valorat entre quatre. · El que arriba a l'aula estigui molt més pensat i molt més debatut i que tingui una certa qualitat. El treball en equip és clau i és molt profitós per si hi ha algú que no sap com afrontar aquesta realitat doncs aquí es posa en pràctica i es veu la importància de fer-ho i els seus beneficis. · És molta més feina per la mestra, ja que has de generar moltes més oportunitats i reptes, i això comporta més organització i moltes més tasques. · És el treball en equip docent, ja que el treball té molta més qualitat, està molt més parlat, debatut i arriba una cosa molt més completa als infants. 	<p>PAPER DINS L'AULA</p> <ul style="list-style-type: none"> · Proporcionar, generar, oferir diferents maneres de fer, reptes de diferents dificultats, generar oportunitats i reptes. · Mentora, guia i acompanyant. · Organitzador de les diferents tasques i de l'espai. · Potenciadora de les interaccions i fomentar el descobriment compartit. · Crear entorns adequats. · Bona organitzadora, flexible, adaptable i ganes de treballar en comunitat. · Observadora i saber escoltar. · Tenir en compte molts elements i diversificar. · Planificar molt més, elaborar propostes. · Desenvolupar una mirada inclusiva i actuar en conseqüència. · Treballar de manera més cooperativa, col·laborativa, propostes obertes, flexibles, que permetin l'intercanvi d'opinions, treball per parelles, petit grup, gran grup. · Fer treballs complexos els quals necessitin diferents disciplines per trobar la resposta i descobrir-la. · Fer preguntes oportunes. · Fer que exterioritzin allò que aprenen · Reconduir activitats o intervencions. · Fer reforç positiu i valoracions positives. <p>DIFICULTATS</p> <ul style="list-style-type: none"> · Perdre els objectius de vista · Generalitzar massa. · Inexperiència, falta de rodatge, desconeixements i inseguretats.
-----------------------------	----------------------------	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Tardes tres anys a adaptar-te. • Has d'intentar que tothom evolucioni i que ningú es quedi endarrere.
J O U		<ul style="list-style-type: none"> • La mestra és una guia que acompanya. • La docent ha de potenciar les interaccions entre els alumnes i fomentar el descobriment compartit. Creant l'entorn adequat els grans ajuden als més petits, són model a seguir. • Cal que el docent canviï la mirada i deixi de banda l'ensenyança dels aprenentatges de la manera «més tradicional». És important una bona organització, flexibilitat, adaptabilitat i ganes de treballar en comunitat. • Poder viure el procés d'enriquiment entre uns i altres, alumnes i docent. Tots aprenem de tots. • La inexperiència, la falta de rodatge, el desconeixement, les inseguretats... • En una aula graduada es té la idea que tots els infants estan en un mateix moment evolutiu tot i no ser així però es prima l'homogeneïtat. • En una multigrau parteixes d'una concepció totalment diferent, heterogeneïtat. És més fàcil ser-ne conscient perquè tenen diferents edats. • De guia i acompanyant. • Cal saber escoltar a l'alumnat, fer una bona feina d'observació, d'acompanyament. Cal saber treballar en grup/equip. Saber escoltar, ser adaptable. • El fet de conèixer diferents mestres i diferents maneres de treballar t'ajuda a sortir de la zona de confort, intentar fer les coses de diferent manera, ampliar/canviar la mirada. És quan més s'aprèn perquè s'intercanvien experiències, maneres de fer i de veure/viure l'educació. Poder parlar i compartir enriqueix i ajuda a millorar. Els mestres no podem 	<p>ACTITUD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Has de ser actiu, no buscar la comoditat. • Mai estàs en pausa, sempre t'has de fer preguntes. • No perdre la curiositat i les ganes d'aprendre. • Està al dia del món educatiu • Tenir vocació i mirada inclusiva. • Actitud activa per trobar diferents maneres d'organitzar, trobar diferents materials, tipus de provocacions, buscant per internet, companys, llegint, etc. <p>TREBALL EN EQUIP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Important treballar en equip • Tot està pensat, treballat i valorat per molta gent • Permet més qualitat en el que es presenta • S'ajuden a afrontar aquesta realitat • Surts de la zona de confort, fer coses diferents, ampliar la mirada, intercanvi d'experiències, maneres diferents de fer, etc. • Enriquiment personal i ajuda a millorar. • Les altres companyes poden actuar de guia • Ajudes mútues gràcies a les interaccions constants. <ul style="list-style-type: none"> • S'ha d'aprendre a valorar la diferència, desenvolupant una mirada molt més inclusiva. <ul style="list-style-type: none"> • Canviar la mirada per poder programar

	<p>perdre la curiositat i les ganes d'aprendre que, al cap i a la fi, és el que intentem transmetre als nostres alumnes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · No volem grups on tothom ha de pensar el mateix al mateix temps.
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">D O M I N G O</p>	<ul style="list-style-type: none"> · ha de tenir en compte molts elements i diversificar molt, que en veritat és el que haurien de fer tots els mestres, però en rural moltes vegades és com tant evident que el que és un bon mestre ho veu com imprescindible, · un cop trenquem amb la dinàmica de llibre, trenquem amb la dinàmica d'assignatures, treballem de forma més globalitzada, clar ens obliga a planificar molt més, a elaborar propostes nosaltres, a estar molt més al dia de tot · I tot això fa que hagi de ser un mestre com molt polivalent, molt posat en el dia. · La possibilitat que et proporciona el multigrau per desenvolupar una mirada molt més inclusiva, una mirada que hauríem de compartir tots els mestres de totes les escoles del món mundial, però que no és així. I al final és això, més que programar d'una determinada manera, que això al final és un aspecte tècnic del currículum, és la mirada que hem de canviar. La mirada cap a l'individu, cap al nen i nena, cap a les seves potencialitats i cap al grup, un grup divers on no tots hem de pensar el mateix ni hem de fer el mateix al mateix temps, perquè les persones no funcionem així. · és la diferència, la gestió, el fet de desenvolupar una mirada inclusiva i actuar en conseqüència. · Malauradament, sí que hi ha diferències, però, jo no diré que n'hi hagin per ser graduada o multigraduada. Diria que hi ha diferències segons els mestres i el seu bagatge i la seva formació i experiències prèvies. · el que has de tenir clar és això, que el multigrau és un valor en si i que per desenvolupar-los has de donar la possibilitat a això de multiinteracció entre 	

	<p>els nens i nenes i això vol dir treballar de forma més cooperativa, col·laborativa, propostes més obertes, flexibles, que permetin l'intercanvi d'opinions, al treballar en parelles, petit grup, gran grup, molta mobilitat en aquest sentit. S'ha de fomentar aquesta manera fent treballs complexos, proposar a partir de projectes, d'haver de descobrir quelcom o donar resposta a una pregunta o a un tema, un problema complex i que ens necessitem, que necessitem diferents disciplines per poder-ho descobrir o donar-hi resposta.</p> <ul style="list-style-type: none"> · veig molta diferència entre mestres de rural que és realment per vocació, i es documenten i pregunten, i que tot el que hem estat comentant a totes les preguntes i que realment ho tenen en compte i ho voldrien potenciar. · Es nota molt els mestres que podem dir que desenvolupen aquesta mirada més inclusiva i que a sobre tenen vocació de rural, i els que els falla algun d'aquests dos elements. Crec que un mestre rural necessita aquests dos elements realment. 	
<p>P O R T</p>	<ul style="list-style-type: none"> · A part d'organitzador d'espai o d'estimulador o provocador amb les activitats, molt d'observador i també allò de provocador de reptes en preguntes. Molt de preguntar aprofitar la ben entesa de quan en veus dos que estan allà, anar tirant el fil i tirar la corda per veure fins on arriben. Doncs això, anar fent preguntes oportunes que a vegades costa, però anar allà i sobretot fer aquest reforç de la parla preguntant "que estàs fent?", de fer que els alumnes exterioritzin allò que estan aprenent, perquè quan ho exterioritzen és quan realment ho solidifiquen i ho assenten bé. · Si observes, veus coses i aquestes coses són les que has d'aprofitar, tant per bé com per malament. Si fa falta reconduir coses t'hi quedes. 	

	<ul style="list-style-type: none"> · I si veus que dos t'acaben de fer una filigrana doncs vas allà i fas un reforç positiu o fas que els altres si fixin. · I ens trobem amb això un P3 que no està situat, que encara no està segur, que se'ls hi ha d'explicar tot, queden com refrenats i han de tenir aquell punt de paciència. És negatiu perquè faríem més coses, però també és positiu en el fet d'adquirir paciència, aprendre a explicar als companys com van les coses, si no ho fan bé a la primera, a la segona o a la tercera ja ho faran, i aquesta capacitat d'anar insistint sense perdre la paciència, de ser un bon acompanyant. O sigui adquireixen aquestes habilitats personals, potser els aprenentatges en un primer trimestre no són tan explosius en un P4 i P5. · veus que un P5 en moments puntuals podries estirar-lo en lectoescriptura o el que sigui, perquè normalment el de calaix gros se sol veure aquí o en numeració, càlcul o estratègia. Ja ho fas i et busques la vida, però aquests moments d'individual del grup nivell també crec que és important que també el tinguin, per fer més un treball del seu curs. · No podem estar desdoblant a tota hora perquè no és tan enriquidor i costa una mica a vegades això. · Moltes vegades en una aula de grau únic tendim molt a fer molt el mateix, tenint una uniformitat de conceptes i continguts, d'estratègia i de manera de fer. · En una aula de grau únic el paper del mestre, ara per ara, no és tant organitzador d'una estructura d'aula sinó més organitzador de tempos conceptuals, avui dia, però jo crec que les coses s'estan revertint i estem tirant cap a un altre costa. I més això l'atenció a la diversitat va canviant molt, ja que a totes les classes hi ha diversitat. Ens hem de readaptar i buscar formules diferents tots. 	
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> · Els veus fent alguna cosa, o a vegades s'encallen i no ho saben, doncs proporcionar-los aquest com ho farem, tu que has pensat, que veiem, etc. i intentar buscar estímuls perquè se n'acabin sortint. · Molt fer èmfasi en el treball de col·laboració, construcció col·laborativa, sempre un punt de vista col·laboratiu mai constructiu. Les valoracions intento que siguin sempre positives entre uns i altres. · Ella em va anar molt bé en quan: m'estic passant si estic intentant incentivar això o no. Em va anar molt bé de guia en això. · fins que no fa tres anys que ets en una escola rural i segueixes una dinàmica multigrau no t'hi adaptes perquè mira, el primer any vas perdudíssim, el segon any dius mira això em funcionava, i el tercer any dius ara ja ho tinc clar i he trobat la fórmula i ho pots seguir aplicant és fantàstic. · les companyes d'altres cicles va molt bé poder parlar-ne, i també fer aquests cicles amb les altres escoles. Tenir un claustre petit va molt bé perquè pots anar a preguntar de seguida, de com organitzarien alguna cosa, i com que tenen visió de joc d'aula multigrau doncs també t'ajuden. · Ens ajudem molt mútuament (...) és això aquesta interacció constant, aquí les juntes d'avaluació les fem cada dia, si algú ha tingut alguna història, busquem que podem fer per ajudar-los i també ens ajudem entre si. · has d'abastar tots els nivells i no has de deixar a ningú de banda, tots han de tirar endavant, tots han d'evolucionar, etc. · També noves maneres d'organització, materials diferents, provocar de diferents maneres, t'has de buscar la vida llavors mirant aquí, mirant allà, mirant la gent com ho fa, buscant exemples en les teves companyes, buscant per internet, llegint, tot això. 	
--	--	--

FORMACIÓ DEL PROFESSORAT	A L A Y	<ul style="list-style-type: none"> · No ens hem format concretament en això sinó que ens hem informat. És una constant revisió de com treballem el dia a dia. · Els coneixements que tinc son de cultura general, ja que a la inicial no em van ensenyar res del multigrau. · La formació permanent no n'hi ha d'específica. · No conec formacions específiques i no he seguit cap d'aquestes formacions. Hem intentat que amb la formació que tenim de la resta de les altres formacions, aplicar-les en aquest tipus de funcionament. · Actualment és més a través de l'experiència que de la formació. · En el moment que vam començar no en vam trobar cap. 	<p>FORMACIÓ INICIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> · No han rebut formació sobre aquest tipus d'aula. · GIER (Grup Interuniversitari d'Escola Rural) <p>AUTOFORMACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> · Revisió constant del dia a dia · Cultura general · Après a través de l'experiència. · Fins que no entres a una aula multigrau no ho vius. · Despendre per tornar a aprendre. <p>FORMACIÓ PERAMENT</p> <ul style="list-style-type: none"> · No n'hi ha d'específica · No coneixen formacions específiques · Formacions online que les busques o que t'arriben · Màster oficial d'ER, cursos online de la UVic-UCC, postgrau a Teruel, cursos del departament d'educació per mestres d'escola rural. · Formació en centre és una formació feta a mida i que es pot demanar que estigui adaptada al multigrau. · Aquesta provoca canvis en l'estructura, el funcionament i les metodologies utilitzades. · Jornades formatives de l'entorn dutes a terme pel Moviment de Renovació Pedagògica.
	J O U	<ul style="list-style-type: none"> · Que hem d'estar en constant renovació. Cal continuar formant-se. · fins que no arribes a una escola on estan organitzats amb aules multigraus, no ho vius. · A través de la formació permanent. Quan surts de la universitat no saps què és una aula, què t'hi trobaràs, com actuar... amb l'experiència, els companys, els alumnes... és quan aprens. Surts amb una teoria però la pràctica i la realitat són molt diferents. · Desconec que hi hagi formacions específiques. · Quan no hi has treballat mai, costa adaptar-se. És desaprendre per tornar a aprendre. 	
	D O M I N G O	<ul style="list-style-type: none"> · Les tecnologies no deixen de ser importants, perquè no deixen d'estar en una escola rural moltes vegades que no tens el recolzament d'altres professionals, i llavors potser amb les formacions i tot s'ha de fer més online i els nens i nenes també. · La veritat és que no, som un grup interuniversitari que es diu GIER, pots trobar un article online on s'explica on cada universitat catalana vetlla 	

	<p>perquè en els plans d'estudi de mestra si contempli l'escola rural. Però tot i així és insuficient.</p> <ul style="list-style-type: none"> · les assignatures ordinàries obligatòries no hi ha cap. · la meva formació inicial a la UB no vaig rebre cap coneixement sobre les aules multigrau i les escoles rurals. I posteriorment tampoc vaig trobar cap màster sobre el tema. · Però realment tampoc en aquell moment no hi havia ni cursos de formació ni postgraus ni res postgrau. · Per exemple hi ha un màster oficial coordinat amb la Universitat de Barcelona, que és per mestres generals i que fa dos anys que es realitza. Hi ha un postgrau a Teruel. després hi ha cursos online que ha ofert a UVic-UCC, hi han alguns cursos, per exemple el departament d'educació té una web que es diu camí a l'escola rural, que té diferents vídeos, recursos per a mestres d'escoles rurals, i després ara també estan fent com una formació tres mestres rurals amb l'ajuda del departament i la volen fer extensiva per altres mesters que estan en actiu. 	
<p style="text-align: center;">P O R T</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Hi havia l'assignatura que havia fet en Miquel, el director d'aquí a l'escola, d'escola rural. · A través de l'experiència i a través de formació en centre. Cada any fem una formació en centre aquí i llavors a més a més fem formacions com fetes a mida. A la que tenim una necessitat busquem com millorar això, o no ens veiem prou capacitades com a mestres en aquest aspecte, o ens hem de posar al dia en aquest aspecte o en un altre. Llavors, busquem formadors, ens busquem una mica la vida per poder fer una formació en centre que llavors nosaltres podem aplicar. 	

	<ul style="list-style-type: none"> · quan ens venen a fer una formació nosaltres ja demanem que estiguin adaptades en aules multigrau i que siguin pels itinerants, vull dir que hi entri tot el claustre de mestres. · m'han aportat, doncs canvis a l'aula, el format de fer els projectes, que abans poder fèiem més de centre d'interès, doncs ara ho fem més com a projecte com a tal. Que encara en fem de centres d'interessos, però diversifiquem, hi veuen més dinàmiques diferents els nens, no sempre és una mateixa estructura i un mateix mecanisme, sinó que veuen maneres diferents de dura a terme projectes. I amb altres coses, a nivell matemàtic hem anat passant molt més a la manipulació. · el tipus de fer preguntes, amb aquestes formacions aquest tipus de preguntes de fer reflexionar als nens, abans potser anaves més al concepte i ara vas més a l'estratègia. · Aprofitar jornades formatives que facin per aquí l'entorn, que sàpigues que hi ha moviment de renovació pedagògica, que saigues que toquen el tema o a vegades també et fixes en les escoles rurals d'aquí a l'entorn i mires quin tipus de formació han fet. I a vegades cursos online que t'arriben i si no que busques. · T'has d'estar format permanentment, fent autoformació, a part de la permanent, si no hi poses formació del teu coll poc varies. 	
--	--	--

8.2 Observacions

- Observació 1

OBSERVACIÓ <u>1</u>	DATA: <u>4/4/2022</u>	HORA: <u>10:15</u>	DURADA DE L'OBSERVACIÓ: <u>45 min</u>	Nº DE PARTICIPANTS: <u>16</u>
Situació general de l'observació	Explicació d'un conte de la por on apareixen fantasmes. Els nens i nenes tenen la possibilitat de convertir-se en fantasmes utilitzant llençols. Tot seguit amb un llençol penjat a la paret fan ombres per poder jugar i experimentar amb la llum i l'ombra.			
Activitat dels infants	Què estan fent els infants en relació a l'aprenentatge? Materials que manipulen			Anàlisi
	<p>El grup es divideix en dos i uns utilitzen llençols per convertir-se en fantasma i es mouen lliurement per l'aula, ja que és un espai que reconeixen i si desenvolupant sense problema. I els altres observen els seus companys i companyes disfressats i expliquen el que senten en veure fantasmes.</p> <p>Tot seguit es posen tots asseguts davant del llençol i un per un es van col·locant darrere d'aquest. Hi ha un infant que es tapa els ulls i després ha d'endevinar quina és la persona que hi ha amagada a darrere.</p>			
Interacció entre infants	Com es relacionen? Quins rols hi ha segons l'edat?			Anàlisi
	<p>No interactuen molt entre si, però els més grans busquen interaccionar amb els que estan asseguts mirant. Les interaccions són: s'acosten, miren per sota el llençol, diuen alguna cosa al seu company i marxen.</p> <p>Els més petits riuen i juguen de manera individual movent-se i agafant el rol d'un fantasma.</p> <p>Una nena quan veu que un company s'està frustrant decideix ajudar-lo a posar-se el llençol, sense que aquest li demani ajuda, ni després li doni les gràcies.</p> <p>Una nena de les més grans proposa ajudar a les seves companyes, alguns accedeixen i d'altres no, els que diuen que no són els més petits.</p> <p>Quan ha d'endevinar qui s'amaga darrere del llençol és molt difícil que els petits guardin el secret i ho diuen de seguida.</p> <p>Els més petits no entenen el joc, però els més grans toleren l'error dels companys i companyes. Després que això passi tres cops seguits els més grans s'enfaden i s'acaben anticipant i demanen als petits que no diguin res, fins i tot els tapen la boca. Alguns dels grans estan molestos amb els petits perquè no saben guardar el secret.</p> <p>Al final de l'activitat els grans ajuden als més petits donant pistes, i fins i tot algun petit fa el mateix imitant el que fan els seus companys.</p>			

<p>Interacció educadora – infant</p>	<p>Com es relacionen? Quin tipus d'interacció hi ha segons l'edat? Què i com ensenya?</p> <p>Els infants recorren a demanar-li ajuda i ella els hi proporciona. Prefereixen demanar ajuda a l'educadora abans que a un company.</p> <p>Verbalitza i posa paraules a tot el que van fent els infants. A més com que l'activitat estava molt enfocada a treballar l'emoció de la por els fa diferents preguntes: "Com t'has sentit?", " Què heu sentit?", " Heu tingut por?", etc.</p> <p>Als més petits se'ls proporciona la solució als problemes molt més ràpid que als grans.</p> <p>Deixa que els petits conflictin els solucionin els infants per ells mateixos i després els demana com ho han fet per solucionar-ho. És indiferent l'edat que tinguin i si el problema és entre dos infants de la mateixa edat o d'edats diferents.</p> <p>Ensenya que a vegades coses que sabem que no fan res i no són perilloses ens acaben fent por.</p> <p>Quan fan activitats que han de mirar alguna cosa (el conte o el llençol on s'amaga una persona al darrere) ho fa en tres files, davant els petits, després els mitjans i per últim els gran.</p> <p>Fa molts exemples de les activitats.</p> <p>Sempre que un nen o nena vol dir alguna cosa dona l'oportunitat que parli encara que no tingui res a veure amb l'activitat que s'està duent a terme.</p> <p>Demana a una nena de P5 que ajudi a un de P3 i aquest ho accepten sense cap problema.</p>	<p>Anàlisi</p>
<p>Paper de l'educador/a</p>	<p>Facilita l'aprenentatge? Com presenta les activitats? Quin és el seu paper dins l'aula? Com actua?</p> <p>Explica l'activitat a tot el grup i divideix el grup en dos. Reparteix les teles per l'espai contant-les de manera que n'hi hagi una per cada un.</p> <p>Fa moltes repeticions, repeteix molts cops les consignes, i demana la participació dels nens i nenes per repetir el que s'ha de fer i com s'ha de fer.</p> <p>Quan la classe està molt alterada canta sempre la mateixa cançó (una cançó molt curta) i de seguida els nens i nenes la canten i es calmen.</p> <p>Quan un infant li demana ajuda per posar-se el llençol i moure's per l'espai, a l'inici l'ajuda i l'acompanya, però tot seguit li diu que ho provi de fer ell sol.</p> <p>Actua com a observadora i de tant en tant fa petites intervencions, per solucionar algun problema, per posar paraules al que està passant, o per reformular frases que diuen, etc.</p> <p>Demana als petits si necessiten ajuda d'un dels grans i respecte la seva resposta.</p>	<p>Anàlisi</p>
<p>Organització d'aula</p>	<p>Com està distribuït l'espai? Com es relacionen els infant amb l'espai?</p>	<p>Anàlisi</p>

	<p>Coberts amb el llençol no s'hi veuen gaire bé, però com que es coneixen molt bé l'espai es mouen amb molta seguretat. Així i tot disposen d'una zona ampla sense cadires ni mobles que permet que es moguin sense problema.</p>	
--	--	--

- Observació 2

OBSERVACIÓ <u>2</u> DATA: <u>4/4/2022</u> HORA: <u>15:00</u> DURADA DE L'OBSERVACIÓ: <u>45 min</u> N° DE PARTICIPANTS: <u>16</u>		
Situació general de l'observació	Els infants estan col·locats en rotllana / semicercle per començar a fer música. Hi ha una caixa molt gran just al centre on hi ha la mascota de la música.	
Activitat dels infants	Què estan fent els infants en relació a l'aprenentatge? Materials que manipulen	Anàlisi
	Els infants porten més d'una sessió aprenent una cançó, i els nens i nenes toquen unes campanes afinades. Prèviament s'han après l'escala musical i així poden ordenar les campanes. A l'activitat per ordenar les campanes només participen els grans, ja que els petits no recorden l'ordre. La mestra els va cridant un per un i toquen una part de la cançó amb les campanes mentre els companys van cantant.	
Interacció entre infants	Com es relacionen? Quins rols hi ha segons l'edat?	Anàlisi
	Només interaccionen per posar calma al grup. Els més petits volen sortir, però els grans els expliquen que tothom sortirà i que no cal aixecar-se i demanar atenció. S'adapten a la velocitat de cada infant quan canten. Estan col·locats en semicercle això fa que tothom pugui veure com cada infant toca la campana i així es poden adaptar a cada un d'ells.	
Interacció educadora – infant	Com es relacionen? Quin tipus d'interacció hi ha segons l'edat? Què i com ensenya?	Anàlisi
	Hi ha molta més interacció amb els de P4 i P5 perquè són els que participen més activament. Quan veu que els més petits no participen els demana l'atenció. Va incorporant a l'activitat petites aportacions que fan els infants sobre la cançó o el ritme. Ensenya una cançó mitjançant l'escala musical amb l'ajuda de les campanes Montessori.	
	Facilita l'aprenentatge? Com presenta les activitats? Quin és el seu paper dins l'aula? Com actua?	Anàlisi

Paper de l'educador/a	<p>El seu paper és de guia de l'activitat i demana la participació de tots els infants, per tal que tothom canti i els sigui més fàcil lligar-ho amb les campanes.</p>	
Organització d'aula	Com està distribuït l'espai? Com es relacionen els infant amb l'espai?	Anàlisi
	<p>Al semicercle estan agrupats per edats, ja que en algunes ocasions segueixen la metodologia sistèmica. Per tan els nens i nens estan col·locats de més petits a més grans. Surten un per un a tocar les campanes. La distribució dels infants no fomenta la interacció entre edats.</p>	

- Observació 3

OBSERVACIÓ <u>3</u> DATA: <u>5/4/2022</u> HORA: <u>9:40</u> DURADA DE L'OBSERVACIÓ: <u>40 min</u> N° DE PARTICIPANTS: <u>18</u>		
Situació general de l'observació	Estan tots col·locats en rotllana. Estan agrupats per cursos a causa de la metodologia sistèmica que segueixen. Busquen resposta a la pregunta del seu projecte: Quants jugadors necessiten per jugar a hoquei?	
Activitat dels infants	Què estan fent els infants en relació a l'aprenentatge? Materials que manipulen	Anàlisi
	Estan aprenent quants jugadors hi ha en un equip d'hoquei. Ho estan aprenent a través del joc i del treball cooperatiu. Escriuen els números de quants jugadors hi ha de cada color. Tots els infants fan la mateixa activitat indistintament de l'edat que tinguin.	
Interacció entre infants	Com es relacionen? Quins rols hi ha segons l'edat?	Anàlisi
	No es relacionen directament, però els més petits escolten el que diuen els grans i els imiten i repeteixen el que fan. Es formen petits grups per buscar els jugadors (barreja de P4 i P5), els de P3 es mouen individualment. Però si un gran diu que n'hi ha un a un lloc concret ells van cap allà. Els més grans si veuen un error dels més petits li corregeixen, però no li expliquen el perquè, i els més petits fan cas al que diuen els grans.	
Interacció educadora – infant	Com es relacionen? Quin tipus d'interacció hi ha segons l'edat? Què i com ensenya?	Anàlisi
	Juga amb la intriga. Demana l'ajuda de tots els infants per trobar la resposta a totes les preguntes. La seva relació és bidireccional. Un infant li fa una pregunta "Falta la porteria" i l'educadora respon " la porteria és un jugador?". Per tan no els dona la resposta directament sinó que intenta que l'aconsegueixin per ells sols. Ajuda als més petits a contar i els més grans ho fan sols. Els més grans escriuen el número que els més petits conten.	
	Facilita l'aprenentatge? Com presenta les activitats? Quin és el seu paper dins l'aula? Com actua?	Anàlisi

<p>Paper de l'educador/a</p>	<p>Recorda la pregunta i presenta una maleta, anomenada maleta del misteri (sempre que hi ha alguna cosa a resoldre del projecte, apareix allà dintre).</p> <p>Per poder obrir la maleta utilitza un codi que són dir les parts de la cara (hi ha molt infants que la seva llengua materna no és el català i aprofita per introduir vocabulari en català).</p> <p>Escull dos infants perquè uneixi tots els jugadors dels dos equips. Aquestes parelles es fan a sorts.</p> <p>Quan hi ha dos infants que discuteixen sobre un tema deixa que aquesta es desenvolupi, sempre que sigui respectant a l'altre.</p> <p>Busca la interacció entre edat i demana als grans que ajudin als petits amb tasques més difícils (escriure el número) o els més petits als més grans (agrupar els jugadors per colors).</p> <p>Proposa reptes diferents per cada nivell, P4 i P5 i P3. Sumes de cap pels més grans i contar un per un amb els més petits.</p> <p>Fa una repetició constant de continguts donats en altres sessions o en la mateixa sessió.</p>	
<p>Organització d'aula</p>	<p>Com està distribuït l'espai? Com es relacionen els infant amb l'espai?</p> <p>Es mouen lliurement per tota l'aula per buscar els jugadors amagats, i després es col·loquen amb semicercle per poder contar els jugadors totals.</p>	<p>Anàlisi</p>

- Observació 4

OBSERVACIÓ <u>4</u> DATA: <u>6/4/2022</u> HORA: <u>15:00</u> DURADA DE L'OBSERVACIÓ: <u>1 h</u> N° DE PARTICIPANTS: <u>18</u>		
Situació general de l'observació	Es troben a la classe de psicomotricitat i estan jugant a cavallers/es i princeses i prínceps amb peces toves de psicomotricitat, xurros, cèrcols, estructures de fusta i teles.	
Activitat dels infants	Què estan fent els infants en relació a l'aprenentatge? Materials que manipulen	Anàlisi
	Es treballa la psicomotricitat gruixuda, la imaginació, el moviment per l'espai i la relació entre companys i companyes. Capacitat de muntar estructures compeltexes que recreixen força i equilibri i alhora saber-se moure per sobre de les estructures presentades per l'educadora tenint en compte l'estabilitat i el moviment d'aquestes.	
Interacció entre infants	Com es relacionen? Quins rols hi ha segons l'edat?	Anàlisi
	Per jugar busquen els nens i nenes de la seva edat, però per buscar moments de cura els petits busquen els més grans, i aquests els fan carícies i abraçades. Respecte mutu encara que hi hagi petits fent fila. S'han d'esperar igual que els gran i a la inversa. Els grans a vegades actuen com persona que resol conflictes. Actuen com a guia dels més petits. I en moments donats els grans protegeixen els petits i els vigilen si creuen que hi ha coses perilloses o difícils pels petits. Moltes interaccions entre les mateixes edats, ja que juguen al mateix tipus de joc. Així i tot en algunes ocasions es barregen i es creen relacions entre iguals on cada un respecte les diferents aportacions que fa l'altre.	
Interacció educadora – infant	Com es relacionen? Quin tipus d'interacció hi ha segons l'edat? Què i com ensenya?	Anàlisi
	L'educadora actua només d'observadora i com a resolutora de conflictes. No interfereix en les accions dels infants. Busca el diàleg per solucionar petits conflictes i intenta que els solucionin entre ells. Molt de reforç positiu en les accions que fan els nens i nenes.	
	Facilita l'aprenentatge? Com presenta les activitats? Quin és el seu paper dins l'aula? Com actua?	Anàlisi

Paper de l'educador/a	L'educadora a col·locat els materials necessaris repartits per l'espai i ha presentat l'activitat amb l'ajuda de les nenes i els nens ja que ja havien fet aquesta activitat altres cops. Ajuda als infants a recollir i els recorda on va cada cosa.	
Organització d'aula	<p style="text-align: center;">Com està distribuït l'espai? Com es relacionen els infant amb l'espai?</p> Es mouen lliurement sense cap impediment. A més l'ordre d'aquest espai és variable, ja que ells i elles el van modificant quan mouen les diferents estructures.	Anàlisi

- Observació 5

OBSERVACIÓ <u>5</u> DATA: <u>8/4/2022</u> HORA: <u>15:00</u> DURADA DE L'OBSERVACIÓ: <u>1:30</u> N° DE PARTICIPANTS: <u>17</u>					
Situació general de l'observació	<p>Es troben tots els infants repartits per l'espai. Estan a una zona exterior de l'aula on hi ha unes plataformes elevades on poden realitzar les seves recreacions i creacions de diferents mons.</p> <p>Duen a trema l'activitat de minims i la mestra els ha proporcionat diferents materials els quals cada infant utilitza el que creu més necessari o el que li agrada més. : pinyes, càpsules de Nespresso, clics, pedres de color blanc, petxines, pompons de colors petits, tanques de fusta, escorça d'arbre, entre d'altres. Els materials els han escollit a sorts entre tota la classe.</p>				
Activitat dels infants	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Què estan fent els infants en relació a l'aprenentatge? Materials que manipulen</th> <th>Anàlisi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <p>Els nens i nens juguen amb: pinyes, càpsules de Nespresso, clics, pedres de color blanc, petxines, pompons de colors petits, tanques de fusta, escorça d'arbre, entre d'altres. Tots aquests materials els han escollit a sorts entre tota la classe. Cada nen o nena, o per petits grups han escollit un espai concret i allà i construeixen un petit món. Cada un es construeix la seva pròpia història.</p> <p>Algun infant fa una sola estructura i es passa la resta de l'activitat jugant amb aquesta. En canvi, altres infants fan diferents creacions, en munten una, després la desmunten i en fan una altra, o complementen altres creacions que han abandonat altres nens i nenes.</p> </td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Què estan fent els infants en relació a l'aprenentatge? Materials que manipulen	Anàlisi	<p>Els nens i nens juguen amb: pinyes, càpsules de Nespresso, clics, pedres de color blanc, petxines, pompons de colors petits, tanques de fusta, escorça d'arbre, entre d'altres. Tots aquests materials els han escollit a sorts entre tota la classe. Cada nen o nena, o per petits grups han escollit un espai concret i allà i construeixen un petit món. Cada un es construeix la seva pròpia història.</p> <p>Algun infant fa una sola estructura i es passa la resta de l'activitat jugant amb aquesta. En canvi, altres infants fan diferents creacions, en munten una, després la desmunten i en fan una altra, o complementen altres creacions que han abandonat altres nens i nenes.</p>	
Què estan fent els infants en relació a l'aprenentatge? Materials que manipulen	Anàlisi				
<p>Els nens i nens juguen amb: pinyes, càpsules de Nespresso, clics, pedres de color blanc, petxines, pompons de colors petits, tanques de fusta, escorça d'arbre, entre d'altres. Tots aquests materials els han escollit a sorts entre tota la classe. Cada nen o nena, o per petits grups han escollit un espai concret i allà i construeixen un petit món. Cada un es construeix la seva pròpia història.</p> <p>Algun infant fa una sola estructura i es passa la resta de l'activitat jugant amb aquesta. En canvi, altres infants fan diferents creacions, en munten una, després la desmunten i en fan una altra, o complementen altres creacions que han abandonat altres nens i nenes.</p>					
Interacció entre infants	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Com es relacionen? Quins rols hi ha segons l'edat?</th> <th>Anàlisi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <p>Els petits grups estan formats majoritàriament per infants de la mateixa edat, però n'hi ha alguns on hi ha infants de P4 i P5 treballant conjuntament en la construcció del petit espai.</p> <p>Els nens i nenes de P3 juguen de manera individual o amb parelles d'infants de la mateixa edat.</p> <p>En algunes ocasions hi ha algun alumne que va a veure què fan els més petits i els ajuda a col·locar algun material si veuen que tenen problemes, o simplement perquè creuen que queda millor d'aquesta manera. A vegades els petits ho accepten, però d'altre no i en aquestes ocasions els grans marxen i no es crea cap mena de conflicte.</p> <p>També hi ha moment en què els petits observen que estan fent els grans i ho imiten en el seu espai. En aquests casos els petits si no troben el mateix material, l'agafen de la recreació de l'altre i després els grans s'enfaden. Intenten dialogar per aconseguir arribar a un acord i els de P5 i P4 proposen alternatives als petits per suplir aquest material concret per un altre.</p> </td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Com es relacionen? Quins rols hi ha segons l'edat?	Anàlisi	<p>Els petits grups estan formats majoritàriament per infants de la mateixa edat, però n'hi ha alguns on hi ha infants de P4 i P5 treballant conjuntament en la construcció del petit espai.</p> <p>Els nens i nenes de P3 juguen de manera individual o amb parelles d'infants de la mateixa edat.</p> <p>En algunes ocasions hi ha algun alumne que va a veure què fan els més petits i els ajuda a col·locar algun material si veuen que tenen problemes, o simplement perquè creuen que queda millor d'aquesta manera. A vegades els petits ho accepten, però d'altre no i en aquestes ocasions els grans marxen i no es crea cap mena de conflicte.</p> <p>També hi ha moment en què els petits observen que estan fent els grans i ho imiten en el seu espai. En aquests casos els petits si no troben el mateix material, l'agafen de la recreació de l'altre i després els grans s'enfaden. Intenten dialogar per aconseguir arribar a un acord i els de P5 i P4 proposen alternatives als petits per suplir aquest material concret per un altre.</p>	
Com es relacionen? Quins rols hi ha segons l'edat?	Anàlisi				
<p>Els petits grups estan formats majoritàriament per infants de la mateixa edat, però n'hi ha alguns on hi ha infants de P4 i P5 treballant conjuntament en la construcció del petit espai.</p> <p>Els nens i nenes de P3 juguen de manera individual o amb parelles d'infants de la mateixa edat.</p> <p>En algunes ocasions hi ha algun alumne que va a veure què fan els més petits i els ajuda a col·locar algun material si veuen que tenen problemes, o simplement perquè creuen que queda millor d'aquesta manera. A vegades els petits ho accepten, però d'altre no i en aquestes ocasions els grans marxen i no es crea cap mena de conflicte.</p> <p>També hi ha moment en què els petits observen que estan fent els grans i ho imiten en el seu espai. En aquests casos els petits si no troben el mateix material, l'agafen de la recreació de l'altre i després els grans s'enfaden. Intenten dialogar per aconseguir arribar a un acord i els de P5 i P4 proposen alternatives als petits per suplir aquest material concret per un altre.</p>					

	A dins dels petits grups es creen conflictes, però majoritàriament els intenten arreglar per si sol, i poques vegades necessiten l'ajuda de l'educadora. Així i tot els més petits els costa més el fet de dialogar i és per això que a vegades els més grans estan al cas i si han d'ajudar a resoldre algun problema, ho fan i si no poden avisen a l'educadora de l'aula.	
Interacció educadora – infant	Com es relacionen? Quin tipus d'interacció hi ha segons l'edat? Què i com ensenya?	Anàlisi
	La interacció amb els més petits principalment és per resoldre petits conflictes o petites frustracions que viuen en la construcció de les petites escenes. En canvi, amb els més grans la mestra busca un diàleg i unes explicacions de què és el que estan fent, com ho han fet, qui els ha ajudat, per què ho han construït d'aquesta manera concreta, etc. Aquestes preguntes les fa quan queda poc perquè s'acabi l'activitat. Durant gran part d'aquesta, la mestra actua com observadora i no intervé en el desenvolupament de l'activitat en quasi cap moment, accepte en moments puntuals on ha de resoldre conflictes. Quan falten 15 minuts per acabar, demana l'atenció de tots els nens i nenes i cada o amb el petit grup que ha fet la creació demana que expliquin a tots els companys i companyes que han fet, que representa allò que han construït i quins materials han utilitzat. Els més grans ho expliquen sense problemes, però els més petits amb l'ajuda de petites preguntes que fa la mestra aconsegueixen explicar-ho als altres nens i nenes.	
Paper de l'educador/a	Facilita l'aprenentatge? Com presenta les activitats? Quin és el seu paper dins l'aula? Com actua?	Anàlisi
	La mestra presenta l'activitat col·locant totes les caixes amb els diversos materials que han sortit del sorteig a terra i els recorda les normes que cal seguir perquè hi hagi un bon clima de treball i de convivència en l'espai. Observa constantment l'activitat dels nens i nenes, però no hi intervé de manera directa tallant el joc. Només intervé en el desenvolupament de l'activitat si ho veu molt necessari i veu que aquesta comença a desencaminar-se dels objectius que s'havien marcat.	
Organització d'aula	Com està distribuït l'espai? Com es relacionen els infant amb l'espai?	Anàlisi
	És un espai molt gran amb uns palets de fusta col·locats a terra amb una fusta a sota per aconseguir una superfície plana. Aquests estan col·locats en forma de L. A més també hi ha dues taules grans d'una altura còmoda perquè els nens i nens puguin col·locar materials a sobre. I per últim hi ha dues plataformes, una d'ella sobre rodes i l'altre al terra que estan delimitades per una fusta. Totes aquestes estructures són fixes i sempre que els nens i nenes van a aquest espai estan col·locades de la mateixa manera, per tan es relacionen i es mouen molt bé per l'espai, ja que és un lloc molt concorregut per ells i elles.	

- Graella buidatge d'observacions

	EL QUE S'HA OBSERVAT	IDEES PRINCIPALS
PROCÉS D' ENSENYAMENT-APRENTATGE	<p>O.1</p> <ul style="list-style-type: none"> · els altres observen els seus companys i companyes disfressats i expliquen el que senten en veure fantasmes. · No interactuen molt entre si, però els més grans busquen interaccionar amb els que estan asseguts mirant. Les interaccions són: s'acosten, miren per sota el llençol, diuen alguna cosa al seu company i marxen. · Els més petits riuen i juguen de manera individual movent-se i agafant el rol d'un fantasma. · Una nena quan veu que un company s'està frustrant decideix ajudar-lo a posar-se el llençol, sense que aquest li demani ajuda, ni després li doni les gràcies. · Una nena de les més grans proposa ajudar a les seves companyes, alguns accedeixen i d'altres no, els que diuen que no són els més petits. · Els més petits no entenen el joc, però els més grans toleren l'error dels companys i companyes. Després que això passi tres cops seguits els més grans s'enfaden i s'acaben anticipant i demanen als petits que no diguin res, fins i tot els tapen la boca. Alguns dels grans estan molestos amb els petits perquè no saben guardar el secret. 	<p>INTERACCIONS</p> <ul style="list-style-type: none"> - No interactuen molt entre cursos. - Joc molt individual els de P3. - Els grans proporcionen ajudes als petits - Els grans ajuden als petits anticipant-se a problemes i donant pistes. - Prefereixen demanar ajuda a l'educadora abans que als companys/es. - Moltes interaccions P4 i P5. - Ajuden als més petits a contar i els grans apunten el resultat (treball cooperatiu). - Els petits busquen als grans en moments de cura. - Respecte mutu. - Els grans actuen de guia i resolutors de conflictes. - Instint protector amb activitats que puguin ser complexes o perilloses pels més petits. <p>CONFLICTES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toleren l'error dels companys/es fins a un punt - Es resolen els conflictes entre ells, independentment de l'edat - La mestra intervé si veu que no troben acord o per ajudar a trobar-lo.

PROCÉS D' ENSENYAMENT-APRENTATGE		<ul style="list-style-type: none"> · Al final de l'activitat els grans ajuden als més petits donant pistes, i fins i tot algun petit fa el mateix imitant el que fan els seus companys. · Els infants recorren a demanar-li ajuda i ella els hi proporciona. Prefereixen demanar ajuda a l'educadora abans que a un company. · Als més petits se'ls proporciona la solució als problemes molt més ràpid que als grans. · Deixa que els petits conflictin els solucionin els infants per ells mateixos i després els demana com ho han fet per solucionar-ho. És indiferent l'edat que tinguin i si el problema és entre dos infants de la mateixa edat o d'edats diferents. · Demana a una nena de P5 que ajudi a un de P3 i aquest ho accepten sense cap problema. · Fa moltes repeticions, repeteix molts cops les consignes, i demana la participació dels nens i nenes per repetir el que s'ha de fer i com s'ha de fer. 	ACTIVITATS <ul style="list-style-type: none"> - Als més petits se'ls proporciona abans l'ajuda - Molta repetició de les consignes i normes. - Participació més activa dels grans (P5 i P4) i els petits (P3) copien el que fan els grans o fan la seva. - S'adapten a la velocitat de cada infant. - Aprenen a través del joc i el treball cooperatiu. - Tots els infants fan la mateixa activitat s'adapta a cada nivell.
	O. 2	<ul style="list-style-type: none"> · Els infants porten més d'una sessió aprenent una cançó, i els nens i nenes toquen unes campanes afinades. Prèviament s'han après l'escala musical i així poden ordenar les campanes. · A l'activitat per ordenar les campanes només participen els grans, ja que els petits no recorden l'ordre. · La mestra els va cridant un per un i toquen una part de la cançó amb les campanes mentre els companys van cantant. · Només interaccionen per posar calma al grup. Els més petits volen sortir, però els grans els expliquen que tothom sortirà i que no cal aixecar-se i demanar atenció. 	

	<ul style="list-style-type: none"> · S'adapten a la velocitat de cada infant quan canten. · Hi ha molta més interacció amb els de P4 i P5 perquè són els que participen més activament. · Ensenya una cançó mitjançant l'escala musical amb l'ajuda de les campanes Montessori. 	
O.3	<ul style="list-style-type: none"> · Ho estan aprenent a través del joc i del treball cooperatiu. · Tots els infants fan la mateixa activitat indistintament de l'edat que tinguin. · No es relacionen directament, però els més petits escolten el que diuen els grans i els imiten i repeteixen el que fan. · Es formen petits grups per buscar els jugadors (barreja de P4 i P5), els de P3 es mouen individualment. Però si un gran diu que n'hi ha un a un lloc concret ells van cap allà. · Els més grans si veuen un error dels més petits li corregeixen, però no li expliquen el perquè, i els més petits fan cas al que diuen els grans. · La seva relació és bidireccional. · Per tan no els dona la resposta directament sinó que intenta que l'aconsegueixin per ells sols. · Ajuda als més petits a contar i els més grans ho fan sols. Els més grans escriuen el número que els més petits conten. · Aquestes parelles es fan a sorts. · Quan hi ha dos infants que discuteixen sobre un tema deixa que aquesta es desenvolupi, sempre que sigui respectant a l'altre. 	

PROCÉS D' ENSENYAMENT-APRENTATGE	O. 4	<ul style="list-style-type: none"> · Es treballa la psicomotricitat gruixuda, la imaginació, el moviment per l'espai i la relació entre companys i companyes. · Capacitat de muntar estructures compelt-leixes que recreixen força i equilibri i alhora saber-se moure per sobre de les estructures presentades per l'educadora tenint en compte l'estabilitat i el moviment d'aquestes. · Per jugar busquen els nens i nenes de la seva edat, però per buscar moments de cura els petits busquen els més grans, i aquests els fan carícies i abraçades. · Respecte mutu encara que hi hagi petits fent fila. S'han d'esperar igual que els gran i a la inversa. · Els grans a vegades actuen com persona que resol conflictes. Actuen com a guia dels més petits. I en moments donats els grans protegeixen els petits i els vigilen si creuen que hi ha coses perilloses o difícils pels petits. · Moltes interaccions entre les mateixes edats, ja que juguen al mateix tipus de joc. Així i tot en algunes ocasions es barregen i es creen relacions entre iguals on cada un respecte les diferents aportacions que fa l'altre. · No interfereix en les accions dels infants 	
	O. 5	<ul style="list-style-type: none"> · Els nens i nens juguen amb: pinyes, càpsules de Nespresso, clics, pedres de color blanc, petxines, pompons de colors petits, tanques de fusta, escorça d'arbre, entre d'altres. Tots aquests materials els han escollit a sorts entre tota la classe. Cada nen o nena, o per petits grups han escollit un espai concret i allà i construeixen un petit món. Cada un es construeix la seva pròpia història. 	

PROCÉS D' ENSENYAMENT-APRENTATGE	<ul style="list-style-type: none"> · Algun infant fa una sola estructura i es passa la resta de l'activitat jugant amb aquesta. En canvi, altres infants fan diferents creacions, en munten una, després la desmunten i en fan una altra, o complementen altres creacions que han abandonat altres nens i nenes. · Els petits grups estan formats majoritàriament per infants de la mateixa edat, però n'hi ha alguns on hi ha infants de P4 i P5 treballant conjuntament en la construcció del petit espai. · Els nens i nenes de P3 juguen de manera individual o amb parelles d'infants de la mateixa edat. · En algunes ocasions hi ha algun alumne que va a veure què fan els més petits i els ajuda a col·locar algun material si veuen que tenen problemes, o simplement perquè creuen que queda millor d'aquesta manera. A vegades els petits ho accepten, però d'altre no i en aquestes ocasions els grans marxen i no es crea cap mena de conflicte. · També hi ha moment en què els petits observen que estan fent els grans i ho imiten en el seu espai. En aquests casos els petits si no troben el mateix material, l'agafen de la recreació de l'altre i després els grans s'enfaden. Intenten dialogar per aconseguir arribar a un acord i els de P5 i P4 proposen alternatives als petits per suplir aquest material concret per un altre. · A dins dels petits grups es creen conflictes, però majoritàriament els intenten arreglar per si sol, i poques vegades necessiten l'ajuda de l'educadora. Així i tot els més petits els costa més el fet de dialogar i és per això que a vegades els més grans estan al cas i si 	
---	---	--

	<p>han d'ajudar a resoldre algun problema, ho fan i si no poden avisen a l'educadora de l'aula.</p> <ul style="list-style-type: none"> · La interacció amb els més petits principalment és per resoldre petits conflictes o petites frustracions que viuen en la construcció de les petites escenes. En canvi, amb els més grans la mestra busca un diàleg i unes explicacions de què és el que estan fent, com ho han fet, qui els ha ajudat, per què ho han construït d'aquesta manera concreta, etc. Aquestes preguntes les fa quan queda poc perquè s'acabi l'activitat. · Quan falten 15 minuts per acabar, demana l'atenció de tots els nens i nenes i cada o amb el petit grup que ha fet la creació demana que expliquin a tots els companys i companyes que han fet, que representa allò que han construït i quins materials han utilitzat. Els més grans ho expliquen sense problemes, però els més petits amb l'ajuda de petites preguntes que fa la mestra aconsegueixen explicar-ho als altres nens i nenes. 	
	<p>O. 1</p> <ul style="list-style-type: none"> · i es mouen lliurement per l'aula, ja que és un espai que reconeixen i si desenvolupant sense problema · Coberts amb el llençol no s'hi veuen gaire bé, però com que es coneixen molt bé l'espai es mouen amb molta seguretat. · Així i tot disposen d'una zona ampla sense cadires ni mobles que permet que es moguin sense problema. 	<ul style="list-style-type: none"> - Coneixen molt bé l'espai - Espai ampli - Semicercle seguint metodologia sistèmica. - Materials necessaris per a les activitats a l'abast dels nens i nenes. - Espai mòbil i espai fix depenen de l'activitat que es porta a terme. - Ús d'altres zones escolars com passadissos, classes o sala de psicomotricitat.
	<p>O. 2</p> <ul style="list-style-type: none"> · Estan col·locats en semicercle això fa que tothom pugui veure com cada infant toca la campana i així es poden adaptar a cada un d'ells. 	
	<p>O. 3</p> <ul style="list-style-type: none"> · Estan agrupats per cursos a causa de la metodologia sistèmica que segueixen. 	

ORGANITZACIÓ D' AULA		<ul style="list-style-type: none"> · Es mouen lliurement per tota l'aula per buscar els jugadors amagats, i després es col·loquen amb semicercle per poder contar els jugadors totals. 	
	O. 4	<ul style="list-style-type: none"> · L'educadora a col·locat els materials necessaris repartits per l'espai · Es mouen lliurement sense cap impediment. · A més l'ordre d'aquest espai és variable, ja que ells i elles el van modificant quan mouen les diferents estructures. 	
	O. 5	<ul style="list-style-type: none"> · Es troben tots els infants repartits per l'espai. Estan a una zona exterior de l'aula on hi ha unes plataformes elevades on poden realitzar les seves recreacions i creacions de diferents mons. · És un espai molt gran amb uns palets de fusta col·locats a terra amb una fusta a sota per aconseguir una superfície plana. Aquests estan col·locats en forma de L. A més també hi ha dues taules grans d'una altura còmoda perquè els nens i nens puguin col·locar materials a sobre. I per últim hi ha dues plataformes, una d'ella sobre rodes i l'altre al terra que estan delimitades per una fusta. · Totes aquestes estructures són fixes i sempre que els nens i nenes van a aquest espai estan col·locades de la mateixa manera, per tan es relacionen i es mouen molt bé per l'espai, ja que és un lloc molt concorregut per ells i elles. 	
	O. 1	<ul style="list-style-type: none"> · Verbalitza i posa paraules a tot el que van fent els infants. · Fa molts exemples de les activitats. · Explica l'activitat a tot el grup i divideix el grup en dos. Reparteix les teles per l'espai contant-les de manera que n'hi hagi una per cada un. 	<ul style="list-style-type: none"> - Durant l'activitat la mestra fa petites aportacions. Verbalitza i posa paraules al que fan els nens i nens, reformular respostes i introduir vocabulari. - Posa molts exemples

TREBALL DEL MESTRE		<ul style="list-style-type: none"> · Quan un infant li demana ajuda per posar-se el llençol i moure's per l'espai, a l'inici l'ajuda i l'acompanya, però tot seguit li diu que ho provi de fer ell sol. · Actua com a observadora i de tant en tant fa petites intervencions, per solucionar algun problema, per posar paraules al que està passant, o per reformular frases que diuen, etc. · Demana als petits si necessiten ajuda d'un dels grans i respecte la seva resposta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Els proporciona les ajudes necessàries i després fa que ho intentin ells sols. - Observa i intervé si ho veu necessari - Guia l'activitat i demana la participació de tots i totes durant aquesta. - Busca interaccions entre edats. Que els grans ajuden als petits i que els petits ajudin als grans. - Reptes diferents per cada edat. - Repetició constant de continguts donats a la sessió i a altres sessions. - Molt de reforç positiu - Presenta l'activitat amb l'ajuda dels nens i nenes.
	O.2	<ul style="list-style-type: none"> · Quan veu que els més petits no participen els demana l'atenció. · El seu paper és de guia de l'activitat i demana la participació de tots els infants, per tal que tothom canti i els sigui més fàcil lligar-ho amb les campanes. · Al semicercle estan agrupats per edats, ja que en algunes ocasions segueixen la metodologia sistèmica. Per tan els nens i nens estan col·locats de més petits a més grans. · Surten un per un a tocar les campanes. · La distribució dels infants no fomenta la interacció entre edats. · Va incorporant a l'activitat petites aportacions que fan els infants sobre la cançó o el ritme. 	
	O.3	<ul style="list-style-type: none"> · Per poder obrir la maleta utilitza un codi que són dir les parts de la cara (hi ha molt infants que la seva llengua materna no és el català i aprofita per introduir vocabulari en català). · Busca la interacció entre edat i demana als grans que ajudin als petits amb tasques més difícils (escriure el número) o els més petits als més grans (agrupar els jugadors per colors). 	

TREBALL DEL MESTRE		<ul style="list-style-type: none"> · Proposa reptes diferents per cada nivell, P4 i P5 i P3. Sumes de cap pels més grans i contar un per un amb els més petits. · Fa una repetició constant de continguts donats en altres sessions o en la mateixa sessió.
	O. 4	<ul style="list-style-type: none"> · L'educadora actua només d'observadora i com a resolutora de conflictes. · Busca el diàleg per solucionar petits conflictes i intenta que els solucionin entre ells. · Molt de reforç positiu en les accions que fan els nens i nenes. · Ha presentat l'activitat amb l'ajuda de les nenes i els nens ja que ja havien fet aquesta activitat altres cops. · Ajuda als infants a recollir i els recorda on va cada cosa.
	O. 5	<ul style="list-style-type: none"> · Durant gran part d'aquesta, la mestra actua com observadora i no intervé en el desenvolupament de l'activitat en quasi cap moment, accepte en moments puntuals on ha de resoldre conflictes. · La mestra presenta l'activitat col·locant totes les caixes amb els diversos materials que han sortit del sorteig a terra i els recorda les normes que cal seguir perquè hi hagi un bon clima de treball i de convivència en l'espai. · Observa constantment l'activitat dels nens i nenes, però no hi intervé de manera directa tallant el joc. Només intervé en el desenvolupament de l'activitat si ho veu molt necessari i veu que aquesta comença a desencaminar-se dels objectius que s'havien marcat.

